Päewaleht

PÜHAPÄEVAL HINNATA KAASANDED
PILKE- JA NALJALEHT „KRATT“ JA KUNSTI ERILISA „KUNST JA KIRJANDUS“

Toimetus ja talitus: Pikk tän. 2. Kontor avatud 9—5. Ärijuhatuse kõnetunnid 9—11. Aadress: „Päevaleht“, Tallinn, postkast 433.

Telefonid: Keskjaama väljakutse nr. 428-83 igal tööpäeval kella 8—17. Kella 17-nest alates kuni kella 8-ni teisel hommikul ja pühapäeviti on kasutada järgmised numbrid: nr. 428-84 lehe kontor, uksehoidja ja Pika t. raamatukauplus; nr. 428-85 lehe ekspeditsioon; nr. 428-86 trükikoja kontor; nr. 428-87 peatoimetaja Tammer; nr. 428-88 toimetuse kaugekõned ja nr. 428-89 ärijuhatus. Pärnu m. ja Suur Karja tän. nurgal asetseva raamatukaupluse tel. nr. 446-11 ja 479-25.

Peatoimetaja H. TAMMER

Üksik number 7 s
Ilmub 7 korda nä
TELLIMISHINNAD
1 kuu postiga 1 kroon 80 senti. 1 kuu po
2 kuud „ 3 „ 60 „ 2 kuud
3 kuud „ 5 „ — „ 3 kuud
Üle 3 kuu korraga tellides iga järgneva kuu eest 1 kr. 50 s. Üle 3 ku järgneva
Välismaale 4 kr. kuus. Adres
Kuulutuste hinnad: kuulutuste käljel 6 s ja teksti sees 17 senti mm veeru laiuses. Ko kuni Kr. 3.— poole hinnag
Kuulutuste koha valikut ei kin
Kuulutusi võetakse vastu lehe jooksvasse numbr laupäeval kl. 10-ni.
Tarvitamata jäänud käsikirju alal ei hoita. Need vastav postmark on lisatud

Nr. 26 — Neljapäeval, 27. jaanuaril 1938 — XXX

ESIETENDUSKINO ARS

Esietenduseks kunstilisemaid suurfilme! Suure vene kirjaniku A.S. Puškin

Vene kuulsaima lavastaja FEDOR OZEP'i lavastus

579 PADAEMAND

Põnev ja haarav sisult. Ja tundmused lelavad viimistletud käsitlust, n Jälgides unustab ennast elamusi isee

PIERRE BLANCHAR, MA ANDRE LUG

II. „Rahvusvahelise viiuldajate võistluse laureaa

Noored Nõukogude Vene viiuldajad.

KINO MODERN — 2 viimast päewa! Eeskujulik abielumees

Tööpõlgurite seadus tulemas

Seadus praegu viimistlemisel. — Töölaagri kandidaate rohkesti. — Kõige rohkem tööpõlgureid suuremates linnades

Kes saadetakse töölaagrisse

Sotsiaalministeeriumis koostatud põhimõtete alusel on praegu kohtuministeeriumi kodifikatsiooni osakonnas wiimistlemisel tööpõlgurite seadus. Seoses tähendatud seaduse elluwiimisega pidi täna olema kohtuministeeriumis nõupidamine, millest wõtawad osa riigi ja omawalitsuste sotsiaalosakondade ja -asutuste esindajad.

Wõib arwata, et seadus hakkab kehtima juba eelolewal suwel, mispuhul kerkib päewakorrale ka töölaagrite asutamine, mis jääb seaduse kohaselt riigi ülesandeks.

Wahepeal on kogutud andmeid isikute kohta, kes wõiksid olla tulewaste töölaagrite kandidaadid. Omawalitsused on selliseid kandidaate esitanud õige rohkesti ja mõningail juhtumeil ka nähtawasti liig kergel käel.

Kõige rohkem on tööpõlgureid suuremates linnades. Tallinnas on neid märgitud näiteks 300 ümber. Arwatakse aga, et neist suur osa juba töölaagrisse saatmise wäimaluse hirmul endid parandawad ja töölaagri kandidaatide tõeline arw wõib wäheneda mõnele kümnele.

Seni kogutud andmeist nähtub, et enamus tööpõlgureist on meeskodanikud. Leidub tüüpe, kes ei põlga mitte üksi tööd, waid loobuwad ka oma kohustest ühiskonna ja oma perekonna wastu. Mitte harwad ei ole juhtumid, kus mees jätab oma perekonna saatuse hooleks ja hakkab elama teise naisega, ja kui see teda ei suuda toita, siis otsib selline logeleja kolmanda naiskodaniku, kelle õlul ajab oma päewi edasi. Samal ajal toitku aga riik wõi omawalitsus ümberlogeleja lapsi. Niisamuti jätawad paljud wallasisad oma lapsed emade toita ja hiiliwad elatisrahade maksmisest mööda. Selletaolisi ulakaid tabab tööpõlgurite seadus esijoones. Ei taheta kauem kannatada seisukorda, kus töötõimeline mees jätab hooletusse oma perekonna, ei tasu sentigi riigi ja omawalitsuse maksu ja langeb lõpuks weel ise pätistudes ühiskonna hoole alla.

Tööpõlgurite märkimisega peab aga wastawail asutustel olema teraw ja õiglane silm. Ei saa pidada iga inimest tööpõlguriks, kel ei ole momendil tööd. Teame, et talwekuil on linnades rohkesti inimesi tööta, nagu praegu Tallinnas. Kuigi kuski metskonnas üteldakse olewat tööd, ei tähenda see weel seda, et iga mees sinna minna saab. Siin on takistuseks mitu kaaluwat asjaolu: Ei ole wälistööle wastawat riietust, tarwilisi tööriistu ega ka tööoskust. Teiseks on metsatööl palgad sageli niiwõrra madalad, et tööline ise ehk teenib kuidagi leiwaraha wälja, aga kes toidab linna jäänud perekonda ja maksab üüri?

Tööpõlgurite seaduses olewatki punkt, mille järele wõib kodanik esitada tõendusi, et ta pole tööta selle pärast, et põlgab tööd, waid et ajutine seisak on tingitud teistest põhjustest.

Asutatakse loodusilu- ja turismi-instituut

Turismiasjandus ja looduskaitse sotsiaalministeeriumi juhtimisele

Ehitusvalitsus teedeministeeriumi juure

Wabariigi walitsuse koosolekul 26. jaanuaril s. a. waadati läbi ja antakse riigihoidja dekreedina walitsemise korraldamise seaduse muutmise seadus.

Une seaduse kohaselt, mis on koostatud sotsiaalministri algatusel, wiiakse turismiasjandus ja riigiparkide walitsemine sotsiaalministeeriumi wõimkonda, arwates 1. aprillist 1938. Une seaduse alusel sotsiaalministeeriumi juure luuakse loodushoiu- ja turismi-instituut.

Loodushoiu- ja turismi-instituudi ülesandeks on looduskaitse korraldamine ja teostamine; järelewalwe teostamine awalike parkide korraldamise üle; loodushoiu- ja turismi-instituudi walitsemisele antud riigiparkide walitsemine ja korraldamine; suwituskohtade korraldamise üldine juhtimine ja igakülgne kaasaaitamine suwituskohtade wäljaarendamiseks; sise- ja wälisturismi juhtimine ja korraldamine ning sel alal järelewalwe teostamine.

Edasi une seaduse kohaselt teedeministeeriumi juure asutatakse ehituswalitsus. Ehituswalitsuse ülesandeks on: ehitusasjanduse korraldamine ja juhtimine; riigi ehituste püstitamise korraldamine ja järelewalwe; awalike töode korraldamine ja järelewalwe; awalike ja tööstusehituste püstitamise järelewalwe ja inspektsioon; asulaehituse ning eraehitustegewuse järelewalwe; ehitustegewuse ratsionaliseerimine.

Üliõpilaskonventide esindajaid

uude üliõpilaskonna esindusse

Selgunud on veel uusi konvendivanemaid

Peagu kõigis üliõpilaskonventides on peale vanemate valitud juba ka esindajad uude üliõpilaskonna esindusse. Üliõpilaskonvent „Eesti Üliõpilaste Seltsi“ esindajateks esindusse on valitud A. Tanimäe, A. Raska, V. Muld, V. Kareda, V. Tallmeister ja O. Annus. Üliõpilaskonvent „Korporatsioon Vironia“ esindajateks on valitud H. Õunapuu, G. Tohver ja Lainvee. Üliõpilaskonvent „Korp. Fraternitas Estica“ esindajateks on valitud A. Meil, J. Haljasmaa ja J. Laikoja. Üliõpilaskonvent „Korp. Fraternitas Liviensise“ esindajaiks on Troost, Kiesel ja Laur. Üliõpilaskonvent „Ü. S. Liivika“ esindajaiks on M. Kont ja J. Rebane. Üliõpilaskonvent „Ü. S. „Raimlal“ — V. Adamson. Üliõpilaskonvent „E. Ü. S. Ühendusel“ — A. Loorits. Üliõpilaskonvent „Korp. Revelial“ — Üllaste. Üliõpilaskonvent „Korp. Ugalal“ — O. Zupsmann ja J. Luik. Üliõpilaskonvent „Korp. Frat. Tartuensisel“ — N. Sulg ja üliõpilaskonvent „Korp. Amicitial“ — S. Laats. Üliõpilaskonventide „Korp. Filiae Patrial“ on on valitud esindajateks A. Kosesson. A. Vilberg ja N. Mürk ning üliõpilaskonvent „Korp. Indlal“ — A. Jaik, H. Tomingas ja A. Suit. Üliõpilaskonvent „Eesti Naisüliõpilaste Selts“ on valinud oma esindajaiks Valve Raidalt, Leili Põllusaare ja Leida Rüüteli. Üliõpilaskonvent „Ü. S. Concordia“ on valinud endale esindajaks J. Sösteri ja üliõpilaskonvent „Korp. Sakala“ — E. Jürgensoni, E. Volke ja N. Lõhmuse. Üliõpilaskonvent „Üliõpilasühing EÜÜ“ esindajaks on V. Minneste ja üliõpilasühing „Ümeral“ — Maks Raidla.

Saksa vähemusrahvusest üliõpilaskonventidel on valitud esindajaiks „Balti Saksa Naisüliõpilaste Ühingul“ — J. Grünthal, „Estonial“ — B. Lieberg, „Neobaltial“ — B. Meissner ja „Batlonial“ — V. Hausen.

Vahepeal on selgunud ka uusi konvendi vanemaid. Üliõpilaskonvent „Korp. Frat. Estica“ on valinud omale konvendivanemaks adv. V. Siili, üliõpilaskonvent „Korp. Filiae Patriae“ — mag. phil. L. Vallaste, üliõpilaskonvent „Korp. Amicitia“ — pr. Liibuse ning üliõpilaskonvent „E. N. Ü. S. Ilmatar“ — L. Pillau.

Kursside langus Ameerikas

New York, 26. 1. (ETA) (Reuter) Wäärtpaberitebörsil oli täna märgata suurimat hindadelangust nowembrikuust saadik. Mõned paberid langesid 1—7 punkti wõrra. Langemistendents, mis algas börsi awamisel, pidurdati keskpäewal. 1610 tuhat aktsiat wahetasid omanikku. Arwatakse, et wäärtpaberite langus on peamiselt tingitud president Rooseveldi seletusest, et tema ei poolda mingil tingimusel palkade wähendamist.

Üliõpilaskonvent „Korp. Frat. Liviensis“ 20-aastane

Pühapäeval pühitseb üliõpilaskonvent „Korporatsioon Fraternitas Liviensis“ oma 20. aastapäeva. Sel puhul toimub pühapäeval kell 12 Tartu Kutseesinduste Kodu ruumes pidulik aktus, kus peab aktusekõne konvendivanem vil! E. Irv ning annab ajaloolise ülevaate konvendi arengust J. Koort. Ette on nähtud ka vilistlaskogu esindaja kõne ja tervitused.

Üliõpilaskonvent „Korporatsioon Fraternitas Liviensise“ vormiline asutamiskoosolek peeti 5. jaanuaril 1918. (vana kalendri järele). Sellel koosolekul valiti korporatsiooni esimene juhatus järgmises koosseisus: esimees Joh. Pertens, abiesimees Hans Sang, kirjatoimetaja Armand Sild. Samal koosolekul otsustati omaks võtta kõik 1912. aastal vanemate mõttekandjate poolt püstitatud põhimõtted ja need teostada organisatsiooni edaspidises elus. Avamispäevaks määrati 15. jaanuar 1918.

Siinkohal märgitagu, et korp. Frat. Liviensise asutamise mõte tekiks juba rida aastaid enne korporatsiooni vormilikku asutamist, kuid tolleaegse võõrrahvusliku surve ja noil ajul ülikoolis valitseva vaimu tõttu ei saadud asutamiseks varem luba.

Korporatsiooni avamisaktusele järgnes kibe ja asjalik argipäevatöö äärmiselt segastes olukordades. Olid ajad, mil keegi ei võinud olla julge homsele päevale, kus surm niitis vaenuväljadel vendi, kus klassivõitlus jõudis haripunktile ja kus kaks põlist rivaali ida ja lääs — Vene hiiglane ja Saksa rusikas — Balti rannikul otsustasid suurte heitluste viimaseid üksikasju.

Ajalooliste sündmuste kiire käigu tõttu jäigi korporatsiooni esimene tegevussemester sellel perioodil ainsaks. Paratamatult tuli korporatsioonil loobuda oma ülesseatud põhimõtteist ning siseelu korraldamisest ning lüüa kaasa välistes küsimustes. Seistes rahvuslikul alusel polnud võimalik jääda passiivseks tolleaegseile üritusile, nagu Saksa ülikooli boikoteerimine ja hiljem Eesti vabadussõda. Solidaarselt kirjutati alla koos teiste organisatsioonidega protestile ja kõlati oma liikmetele osavõtmine Saksa ülikooli õppetööst. Koos teistega tõtati ka rindele, et moodustada kaitserinnet noorele Eesti vabariigile.

Eesti iseseisvuse ja Eesti vabariigi tõsiasjaks saamisega registreeriti Tartu ülikooli juures ka korp. Fraternitas Liviensis ja pärast vaheaega, 5. septembril 1920., algas korp. Frat. Liviensis elu ja tegevust uuesti. See periood on väldanud peagu 19 aastat ja on kujunenud rahulikuks ja tegevusrikkas ajastuks

Haridusminister kol. A. Jaakson

on walitud Ungari Eesti seltsi peakoosoleku poolt seltsi auesimehekš wäljapaistwate teenete eest, mis tal on Eesti-Ungari suhete arendamisel.

Kino SKANDIA Wiru t. 10
Neljapäevast järjekordne lõbus, meeltlahutav
„Armastuse maa“
Lugu sikust, tust ja rohkes set hu hold
Peaosis Gusti Huber, Oscar Sima, Albert
Lisaks: Mõned huvitavad lü

Põllutööliste küsimus selgub 10. veebruariks

Põllutöökoja põllutööliste wahendustalitus on pikendanud konwentide tööbüroodele soowiawalduste wastuwõtmise tähtaega poola põllutöölistele. Selleks ajaks peawad kõik need talupidajad, kes endale töölisi ei leia kodumaalt, wastawad soowiawaldused esitama poola tööliste saamiseks. Konwentides käib praegu kibe töö wabade põllutööliste registreerimiseks, samuti teatawad tööandjad sinna oma soowid. Wälistöölisi kawatsetakse importida ainult sel määral, kuipalju tegelikult ei jatku oma töölistest wajaliste põllutööde tegemiseks.

Poola walitsuse emigratsiooniametnikega on lepitud kokku, et sellekohane leping poolakate sissetoomiseks sõlmitakse weebruari keskel.

Lasteabiraha meelitab töölisperekonnad linna

Viljandi linnavolikogu erakorraline istung

Kesknädala õhtul pidas Viljandi linnavolikogu oma erakorralise koosoleku, mille päevakorras seisid vähema tähtsusega küsimused. Seetõttu volikogu istung kestis vaid pool tundi. Erakorraline raeparlament valis Viljandi tulumaksu segakomisjoni kolmandaks kaasistujaks Gustav Tänava ja viimase asetäitjaks August Liiase. Jaatavalt otsustati ka ehituskrundi müümine Liidia Grünbaumile ja G. A. Riismeri nimelise vaestelaste ja hädaliste varjupaiga linna kasuks võetavast kinnisvarade hindamismaksust vabastamine.

Samal koosolekul tull kinnitamisele veel linna 1937./38. a. lisaeelarve nr. 2, mille tasakaalusumma on 36.760,96 kr. — põhieelarve osas 24.560,96 kr. ja ettevõtete eelarve osas 12.200 kr.

Eelarve puhul tähendas linnapea, et Viljandi linn on laste hoolekannet teostanud korralikult. Samal ajal, kui maal valdades lapse kohta abiraha maksetakse 1 kr. kuus, on abiraha norm linnas 4 krooni. Kui hoolekande toetusnorme veel suurendada, võib linn kujuneda otsekui varjupaigaks, kuhu sügisel maalt rändavad lasterikkad töölisperekonnad, et saada lastele suuremat abiraha, priilõunaid jne. Seda nähet ei saa pidada aga loomulikuks.

Pärast neid vaidlusi volikogu kinnitas lisaeelarve.

Tulekahju uue pritsimaja kõrvalhoones

Eile õhtupoolikul tekkis tulekahju Raua tänawale ehitatawa uue pritsimaja kõrwalhoones, mida kasutati garaažina. Tule läbi said kannatada hoone seinad ja lagi. Kuidas leegid said alguse, pole esialgselt selgunud.

Horthy saabub Poolasse 5. veebruaril

Warssawi, 26. 1. (ETA) (PAT) Lehtede teatel saabub Ungari riigihoidja Horthy külaskäigule Krakowi 5. weebruaril. Külaline wõetakse wastu eriti pidulikult. Hilsem riigihoidja wõtab presidendi kutsel osa jahist Bialowieza metsades.

Daani „ei“ põhjariikide kaitseliidule

Stokholm, 27. 1. (ETA) Taani peaministri poolt Lundis peetud kõne kohta, milles küneleja suhtus eitawalt põhjariikide kaitseliidu mõttesse, Rootsi parempoolne suur leht „Nya Dagligt Allehanda“ kirjutab peatükiga all „Ahwenamaan küsimus“, et niisugust seisukohta on tervitanud eriti suure rõõmuga Saksa ajakirjandus.

Wärskelt pä
kuiwatatuc
puuwil
Aedwilja
Ladu: Pühawaimu

Parim ja
on siisk
Restoran-võ
„Brig
Telef. 42

TERAST
Oleme avanu
eriti odavate
meeste kingad
mis peavad
odavat ostuv
Va

Kohvik
Neljapäeval, 27. ja
elektr
demonstrat
Mär

Nimetami

Riigihoidja otsuseg
nitati mag. agr. Pe
kooli põllumajanduste
ja ühistegewuse õppet
t-ks 3 aastaks, arwa
lise, eriti ladina filol
prof. k. t-ks cand. phi
son 3 aastaks, arwa
lewa usuteaduse õppek
mag. theol. Uku Ma
1. jaan. 1938, ja in
erakorraliseks profess
tes 1. jaan. 1938. a

Poola peab Al lahe

Warssawi, 26. 1
ne „Kurjer Poranny“ a
kowski fuleet. Artiklis ü
tawate riikide poolt tõen
panekute suhtes on tunt
Poola Rahwasteliidu de
peab Abessiinia küsimust
la ei wõta endale selles
poldawalt teiste riikide
rida Abessiinia küsimus.

Uuendage aegsasti PÄEVALEHE te 1.

26. jaanuaril 1938. a. surma läbi lahkunud

leitnant NIKOLAI OLEM'i

mälestab

PIONEEIPATALJON.

---

26. skp. kell 3/4 18 lahkus meie hulgast pika raske haiguse järele meie unustamata kallis poeg ja vend

leitnant

Nikolai Olem

Sügavas kurbuses **ema ja õed.**

Surma läbi lahkunud E. P. R. Virumaa Komitee juhatuse liiget,

velsker

JAAN SEPP'a

mälestab

Eesti Punase Risti Peavalitsus.

Hermine Kaarli t. Kurissoo

(sündinud Lassur)

sünd. 20. jaan. 1900, surn. 24. jaan. 1938.

Sügavas leinas mälestavad

mees, lapsed, ema, õde ja vennad perekondadega.

Unustamata armast

KUSTAS PALM'i

ta 10. surma-aastapäeval

mälestavad **naine ja lapsed.**

„Sest Mina elan ja teie peate elama".
Johannese ev. 14,19.

Avaldame sügavamat kaastunnet

Hirsch Gieserile

tema isa surma puhul.

K-m. Hirschfeld & Ko omanikud ja teenijaskond.

---

†

Aleksander Sillo

sünd. 29. I 1901, surn. 26. I 1938.

Mälestavad kurbuses

wanemad ja omaksed.

Matmine pühap., 30. I, kell 12 Pärnus, Issanda Muutmise kirikus.

EESTI KUTSEAEDNIKKUDE ÜHINGUL on kavatsus korraldada lähemal ajal Tallinnas PIKAAJALISED

praktilised

aianduskursused

ALGAJATELE-ASJAARMASTAJATELE.

Lähemaid teateid kursuste kohta saab igal äripäeval kella 13—17 Ühingu büroos Pärnu mnt. 2 (tel. 426-36) Eesti Seemnevilja Ühisuse ruumes.

Samas toimub ka eelregistreerimine kuni 4. veebruarini s. a.

ILMUS TRÜKIST:

SEADUSTE JA MÄÄRUSTE ÜLDJUHT 1. I 1938 KEHTIVATE NORMIDE ALAL.

A. Borkvell, mag. math., jur.
224 lhk. Hind 2 kr. 90 s.

Sellesse raamatusse on paigutatud kõigi 1. jaanuaril 1938. a. kehtivate „Riigi Teatajas" Eesti iseseisvuse ajal avaldatud seaduste ja nende alusel antud määruste register. Seaduste pealkirjad on järjestatud alfabeediliselt sel kujul, nagu nad on trükitud „Riigi Teatajas". Iga osaliselt muudetud seaduse järel esineb muudetud, täiendatud või kehtivuse kaotanud §§-de loend. Samuti on iga seaduse järele paigutatud kõik need riigiasutiste poolt antud määrused, teadaanded, juhtnöörid, korraldused ja otsused, mis baseeruvad sel seadusel; ühtlasi on märgitud ka vastava seaduse §§, millel nad põhjenevad. Raamatu lõpus on toodud täielik ja üksikasjaline seaduste ja määruste sisuregister, mis juhib seaduste järjekorranumbritele teoses. Raamat on hädavajalik advokaatidele, kohtu- ja kõigile ametiasutistele ning isikutele, kel seaduste ja määrustega tuleb tegemist teha.
Raamatu hinna tasumisel Akadeemilise Kooperatiivi posti jooksvale arvele nr. 2205 saadetakse teos postikuludeta tellijale kätte.
AKADEEMILISE KOOPERATIIVI KIRJASTUS
Tartu, Ülikooli 15.

„Laste Rõõm"

on laste maatõmbe!

Estonia kontsertsaalis
reedel, 28. jaanuaril kell 8 õhtul
E. V. T. Konservat. õpilasorkestri

SÜMFOONIA-KONTSERT

Juhatab OLAV ROOTS.

Kavas: Händel, Beethoven, Artur Kapp Svendsen, Sibelius

Pääsmed: 50 s., õpil. 25 s. ühes riietehoiuga.

Tänuawaldus.

Südamlik tänu kõigile ärisõpradele, lieferantidele, sugulastele, tuttavatele, kes mind minu

25 a. ärijuubeli puhul

õnnesoowidega ja rikkalikkude kinkidega üllatasid.

Paula Koppermann.

Pidud

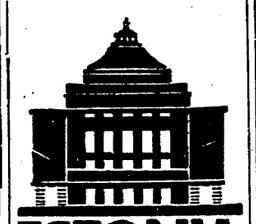

ESTONIA TEATER

Neljapäeval, 27. jaanuaril, kell pool 8 õhtul alandatud hindadega

„Tosca"

G. Puccini ooper 3 waat. Pääsmed Kr. 1.75 — 20 s.

Reedel, 28. jaanuaril, kell 8 õhtul

Läti Riigiooperi balletirühma ainus balletiõhtu.

Pääsmed Kr. 3.— kuni 30 s.

Laupäeval, 29. jaanuaril, kell pool 8 õhtul
12. korda
harilike hindadega

„Sügismanööver"

J. Kalmani operett 3 waat. Pääsmed Kr. 2.50 — 30 s.

Pühapäeval, 30. jaanuaril, kell pool 3 p. l.
harilike hindadega

„Padaemand"

P. Tšaikovski ooper 3 waat. 7 pildis. Pääsmed Kr. 2.50—30 s.

Kell pool 8 õhtul
3. korda
harilike hindadega

„Figaro pulmad"

Pierre-Augustin Caron de Beaumarchais' komöödia 5 waatuses. Pääsmed Kr. 1.50 — 20 s.

Teatri kassad awatud kella 12—4 p. l. ja õhtul kella 6-st poole 9-ni.

EESTI DRAAMATEATER

Neljapäeval, 27. jaanuaril, kell ½8 õhtul
44. korda

„Suvi"

A. Särewi - O. Lutsu dramatiseering 6 pildis. Näitejuht — Leo Kalmet. Lawapildid — P. Raudwee.

Laupäeval, 29. jaanuaril, kell ½8 õhtul
39. korda

„Must suvi"

Rudolf Sirge näidend 3 waatuses. Näitejuht — Andres Särew. Lawapildid — P. Raudwee.

Pühapäeval, 30. jaanuaril, kell ½3 p. l.
107. korda

„Kevade"

A. Särewi - O. Lutsu dramatiseering 3 w. (6 pildis) Näitejuht — Leo Kalmet. Lawapildid — P. Raudwee

Pühapäeval, 30. jaanuaril, kell ½8 õhtul

A. H. Tammsaare 60. sünnipäewa puhul

„Kõrboja peremees"

A. Särewi dramatiseering 3. waat. A. H. Tammsaare samanimelise romaani järele Näitejuht — Andres Särew Lawapildid — P. Raudwee.

Kassa awatud kl. 11—1 e. l. ja 5—8 õhtul.

TOULISTEATER

Neljapäeval, 27. jaanuaril, kell pool 8 õhtul
75. korda
üldhindadega

„Tütarlaps tänaval"

M. Tööti ja T. Emõdi lugu wahelauludega 5 pildis. Pääsmed 25 ja 50 senti.

Reedel, 28. jaanuaril, kell ½8 õhtul
18. korda
harilike hindadega

„Tootsi pulm"

Pääsmed 20—125 senti.

Laupäeval, 29. jaanuaril, kell ½8 õhtul
16. korda
harilike hindadega

„Inimesed ajujääl"

P. Werneri komöödia 3 waatuses. Pääsmed 20 — 125 senti.

Pühapäeval, 30. jaanuaril, kell ½3 p. l.
20. korda

„Kolmekrossi ooper"

J. Gay — B. Brechti lugu lauludega 8 waat. 10 pildis K. Weilli muusika. Pääsmed 25—150 senti.

Pühapäeval, 30. jaanuaril, kell ½8 õhtul
19. korda
harilike hindadega

„Tootsi pulm"

Pääsmed 20—125 s.

Kassa awatud iga päew kl. 12—4 p. ja 6—½9 õht.

Surma läbi wara lahkunud

Herbert Tuulemäe'd

mälestawad **Lawassaare turbatööstuse töölised ja ametnikud ja Jõõpre walla Wabatahtlik Tuletõrje Ühing.**

Oma endist ühingu esimeest ja asut.-liiget

Aleksander Sillo't

sünd. 29. I 1901, surn. 26. I 1938.

mälestab leinas **Eesti Kooliwelskerite Ühing.**

Matmine Pärnus 30. I 1938.

Ootamata surma läbi lahkunud armast meest

Jaan Hindreku p. Sepp'a

sünd. 24. apr. 1888. a., surn. 25. jaan. 1938. a.

leinab **abikaasa.**

Matmine pühapäeval, 30. jaanuaril kell 2 päeval Rakvere Kolmainu kirikus.

Oma unustamata kallist tütart ja õde

Benita Jõulu't

leinaawd **ema ja õed.**

Kirstupanek 28. I 1938 kell 7 Paldiski mnt. 35—4.
Ärasaatmine leinamajast 30. I 1938 kell ½12 Jaani kirikusse, sealt Rahumäele.

Försäkringsaktiebolaget Hansa Tallinna osakond

KULUDE-TULUDE ARUANNE 1937. AASTA KOHTA.

VEOKINDLUSTUS.

Kulud:		Tulud:	
Ärikulud	Kr. 17.45	Preemiad & poliisimaksud otsekindlustusvõtjailt	Kr. 1.758.77
Maksud	„ 289.31	Preemiad edasikindlustusvõtjailt	„ 454.56
Kahjutasud	„ 245.72	Komisjon edasikindlustusandjailt	„ 189.51
Hankekulud otsekindlustuse alal	„ 236.89	Saadud kahjutasud	„ 196.58
Superkomisjon	„ 189.20	Saadud protsendid	„ 66.71
Edasikindlustus-preemia	„ 1.702.72	Kahjukatte tagavara eelmisest aastast omal arvel	„ 850.—
Puhaskasu	„ 834.84		
	Kr. 3.516.13		Kr. 3.516.13

FÖRSÄKRINGSAKTIEBOLAGET HANSA
Tallinna osakonna likvideerija G. H. Jaanson.

Tali-sportlased,

ammutage endale jõudu ja vastupidavust

KAERAHELVETEST

Kaerahelbed kasvatavad Teie lihaseid, kuid ei põhjusta üleliigse rasva tekkimist

Meie puhtamaitselised kaerahelbed on müügil kolmes erisordis kõigis koloniaal- ja toiduainetekauplustes.

JAAK PUHK & POJAD A-S.

Saksa teater

Telef. 472-97.

Reedel, 28. jaan. 193
kell 8 õhtul

Signe Pinna

wõõrusetendus

„I love You"

(Ma armastan Sind)

Roman Nietwiarowicz'i r
3 waatuses. Sakja la
jaoks ümber töötatud.
Pääsmed Kr. 2.— kuni 5
Kassa awatud iga päew
11—1 ja 5—7.

HELIO KINO

5, 7, 9

Inge List, Sybille Schmitz

vaheldusrikkas film teoses

Signaal ööse

Laupäeval, 29. jaanua

saarlaste küünlaba

kahes jaalis. Lai tän.
2. korral, algusega kl.

Börsisaalis

Algus kell 22.
Eelmüügilt lunastatud pa
mega on jaalide juhtes
ba walik, pääsmed jaa
wal, Lai tän. 46, Klubis.

Linnarentnike ühingu

aasta-peakosolek

peetakse Tallinnas, Lai
Poolgase saalis, pühapä
30. jaan. 1938. a. Algus
Ühingu juhatu

Arstid

Dr. B. Vahtr

Elan nüüd
Pärnu mnt. 8-3
(Urla maja kõrval).
Könet. kl. 3-5.
Telef. 455-70 (endi

Dr. H. Schvar

Wiru tän. 1, telef. 433
Eriala: juuksenahahaigused, põiesuguhaigused.
Elektriravi.
Wastuvõtt kl. 10—12
ja 5—8 p. l.,
pühapäewadel 10—12

Naisarst. Dr. R. Brehm.

Sugu- ja nahahaigus
Wäike Karja 3—7.
Könet. 10—1 ja 4—
Telef. 484-68.

Dr. Margot Ar

Naistehaig. ja sünnitu
10—12 4—5
Kentmani 20-a—25 (j
põiktänawast). Tel. 470

Hambaarst Vanda Apfelbaum-Erik

Elan nüüd
Egorowi majas Mundi
Wastuw. kl. 9—12 ja
Telef. 472-37.

Hambaarst Anna Amita

elab nüüd
Pärnu mnt.
(end. Jaani t.) 8—
linna apteegi wastas
lift nupp 4,
Telef. 447-89.
W.-w. kl. 10—2 ja

Hambaarst D. Pikarevits

Narwa mnt. 18—
telef. 310-15.
W.-w. kl. 10—1 ja

Kunsthambad.

Mitmekesiseim la
te lugemisvara
„LASTE RÕÕM

Tallinna Eesti Kirjastus-Ühistu trükk

Kandidaadid koos

Täna lõppes kandidaatide esitamiskirjade sissejandmine valimiste peakomiteele, mis algas 24. jaanuaril. Seitsme päeva jooksul, 19.—26. jaanuarini, oli kodanikel võimalus kohalike omavalitsuste juures toimetada kandidaatide ülessseadmist ja allkirjade kogumist. Kui mitu kandidaati esineb üldiselt valimistel Riigivolikogusse ja kui palju kuski valimisringkonnas, see peaks selguma lähematel päevadel, kui valimiste peakomitee on jõudnud lõpule tarwilike formaalsuste kontrollimisega esitatud kandidaatide suhtes.

Kuid juba esialgsete andmete kohaselt wõib arwata, et valimised Riigivolikogusse toimuwad palju laialdasemas ulatuses kui see oli näiteks Rahwuskogu valimiste päewil. Kui siis ternwelt 50 kandidaati 80-st tunnistati valituiks ilma valimisseta kuna neil puudusid wõistlejad, kõneldakse seni praeguste valimiste puhul ainult neljast valimisringkonnast, kus valimised jääwad ära. Niisugusest valimisringkondadest ajub kolm Wiljandimaal ja üks Saaremaal. Wõib-olla lisandub neile weel miies. Wõiks arwata, et neis ringkondades ainukandidaadid omawad nii kindlustatud wäljawaated läbiminekuks, et teised on pidanud tarbetuks wõistlemise nendega. Seega wõiks wahest tähendada, et „non opposed" valimised, nagu neid hüüitakse Inglismaal, toimuwad üldiselt normaalsetes proportsioonides, et kandidaatide wõistlusseta läbimineku protsent ei ole üldiselt mitte suur.

See on nähtawasti tõenduseks, et walijaskond on juba mõningal määral harjunud kandidaatide ülessseadmise tinginustega, kuid weel enam, et huwi Riigivolikogusse pääsemiseks on üldiselt märksa suurem kui see oli Rahwuskogu valimiste päewil. Nagu oleme juba märkinud warem, on selleks tõesti arusaadawaid põhjusi. Wõiks ehk koguni üitelda, et kandidaate on eelseiswatele valimistele olnenud rohkem kui seda wõis oodata. Ei ole sugugi haruldane nähtus, et valimisringkondades on esinenud 4—5 kandidaati, kuna wäljakujunenud wahekordade juures oleks normaalseks tulnud pidada 2—3. Wõib küll osutuda tõenäoliseks, et kõik esinenud kandidaadid ei pääse waltjate ette, kuna mõnel neist wõib tulla puudus nõutawast 150 allkirjast ja et nad seega jääwad peatuma valimiste esimesele sõelale, kaotades ka oma 250 krooni. Niisuguseid ebaõnnestumisi ei ole aga siiski wist palju.

Kandidaatide ülirohke esinemine on ühest küljest märgiks, et kaitseseisukorra põhjal maksma panduid kitsendused ei ole osutunud piduriks neile isiklikult, kellel on olnud tõsine huwi oma schansside proowimiseks rahwaesindusse pääsmiseks, küll aga esinemisele organiseeritult, arwatud wälja rahwarinne. Kohati paistab, et rahwarinde kandidaatidega wõistlemiseks on tulnud inimesi päris huupi. See muidugi kindlustab rahwarinde esindajate wäljawaateid oma wõistlejate keskel.

Kui meil aga on siiski tegemist nii rohke kandidaatide arwuga rahwarinde kandidaatide kõrwal, siis wõib see wäljendada seda, et kohtadel tuntakse tarwidust käiendada rahwarinde poolt teostatud inimeste valimikku weel mitmeti, et kõik ei ole mahtunud rahwarinde selja taha. Ei puudu ka juhtumid, kus rahwarinde waliku teostamisel wähemuse jäänud kandidaadid on asunud wõistlusse enamuse saanud kandidaadiga. Wägikaika wedamine mitmet liiki kandidaatide wahel wõib tulla mitmelgi pool kaunis elaw, nagu näitawad allkirjade kogumise andmed kandidaatide ülessseadmisel.

Mida üksi kandidaat taotleb valimistele minnes, missuguseid motiiwe ta toob ette oma esinemise põhjendamiseks, see on laiemas ulatuses peale rahwarinde kandidaatide weel selgusela. Lühike aeg valimiste wäljakuulutamisest kuni seniseni ja piiratud wõimalused enda awaldamiseks hoiawad selle saladuslikku all. Wõiks aga arwata, et kohtadel, kitsamates ringides, siiski on käimas mingisugune diferentseerumine, mis igakord ei tarwitse olla kantud põhimõttelisest seisukohtadest, waid isiklikest ja sotsiaalsetest suhetest. Omakohast mängib kaasa muidugi ka kandidaatide endine poliitiline kuuluwus, kuid wist mitte liialt suurel määral. Pigemini tundub, et inimesi hinnatakse praegu rohkem nende teenete järele poliitilises elus, kui kuuluwuse järele. Et kuuluwuse momendi tähtsust esile tõsta, selleks oleks läinud tarwis endiste poliitiliste programmide ajakohastamist ja wärskendamist, mis aga teatawasti ei olnud wõimalik. Selles mõttes tuleb pidada wahest õigeks, et eelseiswad valimised wõiwad tujuneda eel kõige isikuwalimisteks otsemas mõttes ja kandidaatidele antawad hääled wäljendawad nende isiklikku populaarsust oma valimisringkonnas.

Nagu seda on deklareeritud ametlikult poolt ja nagu see ka senistest kogemustest nähtub, saawad valitud alles Riigivolikogus endas asuda seisukohtade ühtlustamisele ja mõninga poliitilise programmi wäljaarendamisele, mis hiljemalt wõiks wiia poliitiliste rühmituste ja erakondade moodustamisele. Et see edaspidi on paratamatu, peaks olema juba niüüdki selge. Sest kui üheltpoolt on Riigivolikogu ülesandeks seatud põhiseaduse ellawiimist, tohiks seda ülesannet otsekohesemas mõttes pidada lõppenuks kuue kuuga pärast Riigivolikogu kokkuastumist, s. o. presidendi waliniste läbiviimisega. Selle järele jääb aga Riigivolikogul aega neli ja pool aastat muude ülesannetega tegutsemiseks, kui oletada muidugi, et walitawa Riigivolikogu wolitused kestawad normaalse aja ja president warem ei lõpeta neid wolitusi. Kui siis Riigivolikogus puudukšid rühmitused ja rühmadistsipliin, oleks olukord raske niihästi walitsuse tegewuse poliitilisel kontrollimisel kui ka seadusandlikus töös. Järelejääwa nelja ja poole aasta jooksul awaneb Riigivolikogu liikmeil muidugi rohkesti wõimalusi seisukoha wõtmiseks wäga mitmesuguste küsimuste, sise-, wälis- ja majanduspoliitiliste küsimuste kohta. Missugusel määral niisugustes seisukohawõttudes jääb püsima esialgne kokkuhoid, missugusel määral sellest lööwad läbi individuaalsed ja maailmawaatelised seisukohad ja kui suurel määral need inimesi lähendawad üksteisele uute koostöötöötõwõimaluste loomiseks, see kõik jääb selle parlamentliku elu omapärase konstateerimiskatse tõendada, mille juure me niüüd asume.

Kandidaatide nimestike wäljatulemisega valimiste peakomitee puhastustulest algab valimiste toimetamise teine ajajärk. Ajajärk, mille jooksul kandidaadid kerkiwad juba awalikult walijate silmade ette, ajajärk, mille jooksul walija ja kandidaatide wahel tekiwad otsesemad suhted, mille jooksul walija pilk jälgib kandidaate hindawalt ja wõrdlewalt.

Niüüd algawal ajajärgul on valimissedeli mõjutamisel ühe wõi teise kandidaadi heaks suur tähtsus. Nja mõttes peaks järelejäänud päewadest jatkuma küllaldaselt selguse saamiseks kandidaatide wäärtuse ja wastawuse suhtes oma ülesannetele, kui selleks aga parajal määral jatkuks wõimalusi.

Walitsuse esindajate poolt on ammugi juba teatatud, et valimiste ajajärgul ei saa olla kandidaatide wastastikust nuustamist ega ka demagoogiliji ülespakkumisji ja lubaduji walijatele. Seda seisukohta wõib isesendajst pooldada. Kuid nuustamise ja demagoogia ning mõõduka, soliidsuse ulatuses teostatava valimiste selgitustöö wahele saab alati tõmmata kindlaid piire. Niisuguse selgitustöö wõimaldamist tuleb kindlasti pidada wajaliseks, ja wajaliseks isegi kaunis suures ulatuses. Loomulik peaks olema ka, et kõigil kandidaatidel ja neid esitanud ringkondadel olekšid seejuures kasutada wõrdsed wõimalused. Sest see kindlustaks meie arwates terawuste kadumist, wastolude silumist ja kodurahu sisulist kehtimist, mida on seatud sileminekul meie põhiseadusele kaaluwamaks sihiks.

See kindlustaks aga ka seda, et walija oskaks kandidaatide kirjust buketist otsida üles neid, kes tõeliselt osutukšid tulewases Riigivolikogus suutelisemateks riigielu küsimuste otsustamisel ja Riigivolikogule niisuguse auwäärse ja kaaluwa seisukoha loomisel, nagu ta seda wäärib demokraatlikus korras.

H. T.

Iga päev värske praetud
KOHW
aromaatiline ja võistlemata hea. Praadimine iga päev. Soome segud ja harilikud. Kaupmeestele soodus ostukoht.
JOH. LUTS, Lai tänav 2.
Telef. 437-52.

A uteadlaste muresid:

Noored taganewad kirilust ja muutuwad usupõlgureiks

Kuidas korraldada leeriõpetust ja mida nõuda leerilastelt. — Leer kestab edaspidi vähemalt 3 nädala ja on rajatud katekismusele. — Vaimuliku kirjanduse edusamme

Kolmapäev kujunes usuteadlaste konverentsil suureks tööpäevaks. Töökoosolekud algasid juba kell ½10 hommikul ja lõppesid kell ½9 õhtul, kusjuures lõunavaheaega peeti vaid paar tundi. Kolmapäeva hommikul toimusid kõigepealt läbirääkimised mag. U. Masingu teadusliku ettekande üle.

Sõna võeti väga elavalt, kusjuures arvustavalt suhtusid ettekandesse peamiselt saksa soost õpetajad (Kunda õpetaja Eberhard, Harju-Madise õpetaja Etzold j. t.), kes pidasid referendi esitist ta isiklikuks usutunnistuseks. Ka praost H. Põld arvas, et kui ristiusk on vaid usk teiste uskude seas, siis ei tarvitseks meil muud teha kui teoloogia fakulteet ülikoolis kinni panna. Teiseltpoolt rõhutati, et Kristuse absoluutsuse küsimus teiste religioonide kõrval on tsentraalne ja suure tähtsusega küsimus. Usundiloo uurimisega me võime astuda valmisse ühendusse teiste rahvastega.

Peale läbirääkimisi järgnes ettekanne assessor praost J. Aunverilt, kes andis ülevaate 1937. aastal ilmunud vaimulikust kirjandusest Eesti evangeelse luteriusu kirikus. Referent rõhutas, et vaimulikul kirjandusel on tähtis ja oluline osa täita Eesti evangeelse kiriku elus ja arengus. 1937. aastal on ilmunud vaimulikku kirjandust kokku 17 teost, mis on eelmisest aastast 5 teose võrra vähem. Teoste sisuline saavutis kaalub aga üles arvulise vähenemise. Rõõmustaval viisil on hakanud teoseid ilmuma vaimuliku sisuga rahvapäraste jutustuste alalt ja tähelepanu on pööratud ka meie kiriku minevikule, kust on toodud ette kristliku kiriku tähtsamaid võitlusperioode ja tegelasi. Kõige produktiivsemaks autoriks vaimuliku kirjanduse alal on olnud õpetaja J. Hiiemets, kelle sulest on ilmunud aasta jooksul 3 väärtuslikku teost.

Kirikurahva poolt on vastuvõtmist leidnud eeskätt jutluste-kogud, albumid, jutustuste laadilised teosed ja laste- ja noorsookirjandus, kuna teistele on suhtutud väga tagasihoidlikult. Lõppeks referent märkis, et kuigi vaimuliku kirjanduse toodangus on tähele panna edulisi saavutusi, siiski ei paku see kaugeltki veel rahuldust, vaid me seisame alles oma algupärase vaimuliku kirjanduse algjärgus.

Järgnevalt tuli arutusele

leeriõpetuse kava,

mis tekitas rohkesti sõnavõtte. Leeriõpetuse kava kandis ette ühes komisjoni ettepanekutega komisjoni esimees abiproost õpetaja J. Varik. Referent selgitas ligemalt kava saamislugu ja neid seisukohti, mis kava koostamisel on aluseks võetud. Komisjonile on esitanud leeriõpetuse kavu õpetajad Liiv, Muru ja J. Varik, kelle kavale ka komisjon on jäänud peatama.

Kava koostamisel abiproost J. Varik on lähtunud seisukohtadest, et leeriõpetus peab andma õplastele arusaamise Jumala sõnast ja väate Jeesuse Kristuse lunastamistööle. Materjali valikul on võetud põhimõtteks, et leeriõpetuse põhja moodustab katekismus. Omaette materjali peavad aga moodustama ka pilbilood ja neid ei saa võtta mitte ainult illustratsioonina. Piibliludude tuleks pühendada 30 tundi ja neid käsitella enne katekismuse juure asumist. Üldse koosneks leeriõpetuse kava kuni 100 tunnist.

Peale leeriõpetuse-kava üldjoonelist selgitust esitas referent usuteadlaste konverentsile leeriõpetuse komisjoni ettepanekuna alljärgneva resolutsiooni: Usuteadlaste konverents tunnistab leeriõpetuse-kava vastuvõetavaks ja palub seda konsistooriumil kogudustes maksma panna. Ühes vastuvõtmisega kiita heaks järgmised seisukohad kava teostamiseks: Leeritulijatele korraldada 1 kuu enne leeriaja algust katse, et kontrollida nende teadmisi Vana ja Uue Testamendi piibliludude ja katekismuse 5 peatükis. Leeriõpetust alata jumalateenistusega kirikus, millest võtaksid osa kõik leeriõpilased, nende vanemad ja vaderid. Leer poeg- ja tütarlastele korraldada lahus. Suveleeri võiks korraldada ühel aastal poeglastele ja teisel — tütarlastele. Leeriõpilased võtavad osa leeriaja kestes kõigist jumalateenistusist. Leeriõpetuse kava on õpetajatele sunduslik ja leeriõpetus kuuluks revideerimise alla. Leeriõpetus kestaks 3—4 nädalat.

Enne läbirääkimistele asumist kõneles veel praost K. Mühlen leeritalitusest. Referent märkis, et Saksa praostkonnas kasutatakse 1931. aastast peale leeritalitusel kehtivast kavast erinevat kava, formulaari leeritalituse muutmise on kutsunudi esile n.-ü. konfirmatsioonihäda, sest leer ei ole noortele seda mõju avaldanud, mida ta peaks avaldama, ja noored on juba peale konfirmatsiooni lühikese aja jooksul muutunud usupõlguriteks ja jäänud külmaks kiriku vastu. Konfirmatsioonihäda ei ole aga mitte üksi omaette raskuseks, vaid need raskused ilmnevad teistegi kiriklike talituste alal. Nii lastakse laulatada nii mõnelgi korral vaid piduliku kombe pärast, samuti käiakse puht kombe pärast armulaual ja lastakse ristida lapsi, kuigi on teada, et neid kristlikus vaimus ei kasvatata.

Konfirmatsioonihäda on suur häda meie rahva kirikus. Meie kirikus puudub osadus ja distsipliin. Kui neid puudusi saaks kaotada, siis kaoks konfirmatsioonihäda ka iseenesest.

Lõppeks referent rõhutas, et me ei või sallida selliist olukorda, et me õnnistame oma noored kirikust välja. Seepärast tuleks kaaluda radikaalsemaid võimalusi agenda muutmiseks ja otsida formulaari, mis päästaks meid konfirmatsioonihädast.

Kõneleja esitas konverentsile kaalumiseks järgmised teesid: Kas ei oleks tungivalt soovitav rohkem rõhku panna senisest leeriõpetuse kavale kui ka ajale; kas ei tuleks võtta konfirmatsioonitalitust kui leeriõpetusaja pidulikku lõpetamist, kusjuures leeriõpilaste õnnistamine teostuks vald käte pealepanekuga; kas ei oleks tarvis, et noored tunnistaksid oma usku ühes terve kogudusega ja kas ei oleks tarvilik eraldada armulaud õnnistamispäevast ja korraldada see ühel järgneval pühapäeval, millest võtaksid osa siis need, kes selle järele tõsist igatsust tunnevad.

Kõigepealt võttis leeriõpetuse kava kohta sõna prof. J. Kõpp, kes avaldas kahtlust, kas 3—4 nädalaga suudetakse esitatud kava läbi võtta, sest selles on materjali ülekülluses. Selle kava rakendamisel jäetaks tahaplaanile teine külg leeriõpetuses ja n[illegible] melt hingehoidlik külg. Ta soovitas enne kava su[illegible] duslikku maksmapanekut pidada kava rakendami[illegible] vaid soovitavaks, et õpetajad võiksid saada kog[illegible] musi, kuivõrd kava sellisel kujul on rakendatav.

Õpetaja Tallmeister ühinedes prof. Kõp[illegible] selsukohtadega märkis veel seda, et ka teisi seist[illegible] kohti komisjoni ettepanekus ei tohiks teha enn[illegible] sunduslikuks, kui praostkonnad on neid oma oluc[illegible] seisukohalt saanud kaaluda.

Õpetaja Kruus avaldas arvamist, et leeriõp[illegible] tuse asi ei parane enne, kui ei ole paranenud us[illegible] õpetus meie rahvakoolides. Leeritulijatel ei ole s[illegible] geli mingisuguseid teadmisi usuõpetuses ja nad [illegible] tunne käskusid ega oska vastata kõige lihtsamale usulisele küsimusele.

Praost Grünberg rõhutas, et meie rahvakool[illegible] des võetakse usuõpetuse õpetamist siiski õige tõs[illegible] selt ja sel alal on tehtud head tööd. Ettekheiteid saaks siin rahvakooli suhtes üldistada.

Õpetaja Ellart märkis, et kava sellisel kuj[illegible] rakendamisel, reaalset elu nähes ja arvesse võtte[illegible] võib see osutuda veel enam pidurdajaks ja noore[illegible] vöörduksid veelgi rohkem kirikust. Konfirmatsioonit[illegible] lituse mõtet ja sisu tuleks lihtsustada ja ka eesti k[illegible] gudustes lubada rakendada ametlikust korrast erin[illegible] vat formulaari.

Piiskop arvas, et kava võiks heaks kiita k[illegible] materjali leeriõpetuse andmiseks. Esitatud tees[illegible] peaks kaalutama praostkonna õpetajate konveren[illegible] sidel.

Eriti tumedates värvides nägi leeriõpetust õpeta[illegible] Valk, kes ütles, et leeritulijatest 10% ei osk[illegible] isegi „Meie Isa" palvet. 40 aastat leeriõpetust ande[illegible] on ta võinud veenduda, et vaevalt 2—3 õpilast õp[illegible] vad 5 peatükki pähe. Lihtsalt ei tahetagi õppid[illegible] Ka vihjas ta sellele, nagu võtaksid mõned õpetaja[illegible] leeriõpilasi liig kergelt vastu, mistõttu kõnelej[illegible] väiteid pidid õiendama piiskoplik vikaar J. O. Lau[illegible] ja õp. Tammik.

Peale läbirääkimisi otsustati leeriõpetuse kav[illegible] anda arutamiseks praostkonna õpetajate konveren[illegible] sidele. Leeriõpetuse ajaks määrati vähemalt 3 n[illegible] dalat, kusjuures õpetajad omal algatusel võivad k[illegible] leeri pidada 4 nädalat. Konfirmatsioonitalituse[illegible] võidakse kasutada formulaari, mis on seni kasutuse[illegible] olnud saksa kogudustes.

Järgnes agenda kavandi 1. osa arutus teisel lug[illegible] misel. Liturgilise komisjoni esimees praost [illegible] Grünberg märkis, et eelmise usuteadlaste kon[illegible] verentsi otsuse kohaselt on agenda kavandi keelel[illegible] selt redigeerinud piiblitõlke-komisjon ning ühtlust[illegible] nud selle piibli, katekismuse ja lauluraamatu ke[illegible] lega. Agendat siiski veel lõplikult vastu ei võetu[illegible] vaid kavandit kaalub veel liturgiline komisjon kee[illegible] leliselt.

Tööga usuteadlaste konverentsil loodeti lõpul[illegible] jõuda täna lõunaks. Tänase töökoosoleku kava esitab piiskop kiriku statistikat, arutatakse ristita[illegible] vate laste vanust, piiskop J. Kuke hauamärgi püst[illegible] tamise küsimust, kuulatakse ära piiblitõlke-komisjon[illegible] esitis piibli uue tõlke kohta jne. jne.

Munters imetleb Itaalia saavutusi

Läti wõi isegi Balti riikide akadeemia Roomas

Riia, 26. 1. (ETA) „Briwa Seme" awaldab wälisminister Muntersi interwjuu, mis on antud lehe kirjasaatjale enne ministri äraseitu Roomast. Minister awaldas oma imetlust fašistliku Itaalia saawutustele ja rõhutas, et Mussolini isik on awaldanud temale kõige sügawamat muljet duce teostes. Ma olen weendunud, ütles Munters, et Läti ja Itaalia wahelised majanduslikud, poliitilised ja kultuurilised suhted süwenewad ja annawad parimaid tulemusi. Äsja sõlmitud Läti-Itaalia kaubaleping annab juba häid tulemusi. Kuid see leping on ainult üheks punktiks suhete arenemises mõlema maa wahel. Meie suhtume Roomasse kui kunsti ja elu ceskjusse, millest meie wõime palju õppida. Seejuures meie tahame algust teha sellega, et Roomas asutatakse Läti wõi isegi Balti riikide akadeemia, kuhu meie saadame oma noori kunstnikke ja teadlasi, et arendada lähenemistööd rahwaste wahel, ütles minister Munters.

Leningradis hukati 6 ametnikku

Moskwa, 26. 1. (ETA) (DNB) Leningradis hukati ühe sealse wiljakogumise kontori kuus ametnikku. Neid süüdistatakse sabotaažhis.

Briti ametiühingud kommunistide vastu

London, 26. 1. (ETA) (Reuter) Briti ametiühingute liidu keskõnukogu lükkas tagasi kawa, mis näeb ette tihedama koostöötamise ametiühingute internatsionaali ja Nõukogude Liidu ametiühingute wahel. Lõpliku otsuse ses küsimuses teeb ametiühingute internatsionaali kesknõukogu maikuus. Briti ametiühingute liidu poolt soowitatakse Wene ettepanekute tagasilükkamist.

Saksa riigipanga president lahkub

Berliin, 26. 1. (ETA) (Reuter) Dr. Schachti wolitused Saksa riigipanga presidendina kustuwad märtsikuus. Berliini majandusringkonnis arwatakse, et dr. Schacht paneb ametist maha juba weebruarikuu lõpul.

Pangaringkonnis ennustatakse, et Kölni kaubandus- ja tööstuskoja esimees parun Kurt von Schroeder saab dr. Schachti järglaseks Saksa riigipanga presidendi kohal.

N. Vene uus saadik Soome

Moskwa, 26. 1. (ETA) (TASS) Ülemnõukogu presiidiumi dekreediga on nimetatud Nõukogude Liidu täiswolituslikuks esindajaks Soome Derewjanski.

Veel üks marssal Venemaal

London, 26. 1. Moskwast teatatakse, et punawäe 20. aastapäewa puhul ülendatakse riida kõrgemaid ohwitsere auastmetes. Wisalt liigub kuulduši, et kindralstaabi ülem Schaposchnikow ülendatakse marsfaliks.

Sidney Horleri kriminaalromaan

Nr. 1

Saladus

2

2. peatükk.
„Lulu" Foyle kuuleb mõndki.

Poissmehekorteri mugawalt sisustatud elutoas — Albany tän. London W. 1 — sõi noor härra oma hommikueinet.

Ta oli kena wälimusega. Selle eest, weel koolipoisina Etonis, oli Peter Repington Foyle saanud pilkenime „Lulu", ja see oli talle jäänudki.

Paljud ta naistuttawaist ütlesid, et Foyle oli „naeruwäärselt hea wälimusega". See tõsiasi ja naiselik hüüdnimi pahandasid Foyle'i, kuid teda lohutas teadmine, et ta meesõbrad hüüawad teda „Luluks" esiteks seepärast, et see oli saanud harjumuseks, teiseks, et nad seega wäljendasid sõbralikkust, ja kolmandaks ning wiimaseks, et nad leidsid selles toredat huumorit.

Pealeselle, et Lulu Foyle oli hea wälimusega, rõiwastus ta ka alati wäga hästi. Ta ilusale, saledale kehale sobis kõik oiwaliselt ja Savile Row rätsepad pidasid auasjaks teda teenida. Ta suu ümber oli alati waikne, kuidagi laisk naeratus, mida üldiselt peeti südameid wõitwaks. Ta oli rikas, jõudeelaw noormees suure sissetulekuga ja mõningate lemmikharrastustega. Nende hulka kuulus tegelemine teatriga, paari luuletuse kirjutamine ajaakirjadele, päewawarastele eestkostjaks olemine ja oma teenija Tom Dommetti kirewa minewiku kuulamine, kes oli nii peletislikult inetu, et neid kaht nimetati „iluduseks ja poksijaks". Ja tõepoolest, see nimi polnud üksnes tabaw, waid ka sõnasõnalt õige, kuna Dommett oli endine poksija. Ta kuulus sellesse ajajärku, kus ringis tõesti wõideldi esikoha pärast, mitte aga, et saada wõistlustest 30000 naela. Oma näo õigustamiseks tal ei olnud muud öelda, kui et ta ei saa sinna midagi parata, et see kord juba niisuguseks on loodud ja ta oli wapralt ja rõõmsalt liikunud selle lõustaga maailmas üle kuuekümne aasta. Kuid sisemiselt oli Tom hea inimene; tal oli kuldne süda ja Lulu Foyle oleks ta eest tulest läbi läinud.

Kuid praegusel hetkel ta siiski needis Tomi.

„Dommett, kurat wõtaks, mis te olete teinud nende neerudega?"

Kuuldus raskeid, lohisewaid samme ja mees, kes näis pigemini kurja bulldoggina, astus tuppa.

„Wõib-olla ma pipardasin neid liig tublisti," ta ütles kahetsedes, „aga kui ma pean..."

„Keegi helistas. Waadake, kes seal on. Kui seal on keegi, keda ma ei soowi näha, siis olen ma praegu Schotimaal."

„Schotimaal?"

„Noh, hüwa, siis Hispaanias, kui see teile paremini sobib, lollpea."

Dommett läks pead raputades ja jalgu järel lohistades.

Hetk hiljem oli ta tagasi.

„Sir, Erbert," teatas ta.

„Jupiteri nimel, sir!" hüüdis Foyle ja tõusis. Ta oli meeldiwalt üllatatud. Walitsusasutuste tähtsad osakonna direktorid ei tee sageli külaskäike. „Tohin teile midagi pakkuda? Dommett..."

„Ei, ei, ei," tõrjus külaline. „Ma tulin waid waatama, kuidas te elate ja ärge laske end segada einetamisel. Ma räägin seni kui te sööte."

Foyle tõstis taldrikule tüki neeru ja kumlas huwiga.

Sir Herbert Mendeville, kes pealeselle, et ta oli osakonna direktor, oli ka Foyle'i onu, algas sissejuhatawa köhatusega.

„Te wõite mulle teha suure heateo, Peter," ütles ta.

„Jupiteri nimel, sir!" hüüdis Foyle jälle ja neelis ülejäänud osa neerust.

„Asi seisab selles," jatkas sir Mandeville ja waatas teraselt oma õepoega, „aga see jääb täiesti meie kahe teada, eks ole?"

Foyle noogutas.

„Hüwa, mis ma tahtsin öelda, on järgmine: meil, meie ametkonnal, on põhjust arwata, et maailma kardetawaim kurjategijatesõuk on waliinud Inglismaa oma tööpõllulks..."

„Aga politsei?" andis nõu õepoeg.

„Scotland Yard on muidugi walwel. Kuid minu osakonnal lasub peamine wastutus, kui... ee... kartustel on alust. Ja me tunnustaksime oma nõrkust, kui palukšime abi Scotland Yardilt. Ma teeksin seda meelsamini alles siis, kui olen weendunud, et see käib meil endil üle jõu. Ja ma ei tahaks tunnustada, et wajan toetust. Tõtt öelda, see asi teeb mulle palju muret, Peter."

Foyle pani kokku oma suuräti.

„Ma ei saa asjast weel õieti selgusele, sir, aga muidugi, kui ma wõin teha midagi teie heaks..."

„Teie olete noormees, kes liigub seltskonnas... ee... teatawal määral, Peter. Teie elate kuidagi hiilgawalt kasutut elu..."

„Wabandage, sir."

„Ärge pahanduge, ärge pahanduge! Mis ma tahtsin öelda, seisab selles, et te liigute pasju rahwuswahelises seltskonnas. Teil wõib olla wõimalusi, see on muidugi juhuse asi, ma tean, kuid ma ei jäta kasutamata ühtki wõimalust, mis wõiks osutuda kasulikuks jõugu juhi paljastamisel. Sir Robert Hetheringron Yardist on arwamisel, et see mees seisab seltskondlikult wäga kõrgel astmel. Kuid see on muuseas. Kas lubate hoida lahti oma silmad ja kõrwad, Peter?"

„Ma muutun tähelepanelikuks, sir, kindlasti. Aga..."

Sir Herbert waatas kella.

„Aga nüüd mul pole enam minutitki aega. Astuge mõnikord minu poole sisse, kui teil on aega."

*

Waewalt sai Foyle istuda suure kirjutuslaua ääre nahktooli, taas, kust awanes suurepärane waade Whitehallile, kui sir Herbert Mandeville'i sekretär awas ukse.

„Mr. Benjamin Biddingham," teatas ta.

„Ma meelsamini eemalduksin, sir." Ta lipsas kõrwalruumi, mille ust tal polnud enam aega sulgeda.

Meesl, keda ta nägi sisse astuwat, oleks wõinud ta wälimuse järele otsustades pidada ületoitunud koolipoisiks. Tal oli ümar, sile ja rõõmus poisinägu, ja, olles lühike, ta näis kehalt inimpallina.

Ta naeratas lahkelt wanemale härrale.

„Well, sir Herbert, siin ma olengi juba, nagu näete!" tähendas ta. Ta näis inimesena, kelle meelest elu on üpris tore asi.

„Ma wist ei tarwitse öelda, kuidas mind rõõmustab teid jälle näha, mr. Biddingham. Reis läks hästi, ma loodan?" küsis sir. Herbert.

„Toredasti. Kõik oli wäga kena!" naeratas teine. Ta waikis hetke ja siis jatkas:

„Arge nähke waewa mulle sobiwat maja otsides, sir Herbert, ma olen juba leidnud endale sobiwa koha."

„Kus?"

„Essexis. See on nii mahajäetud koht, et mind ei tülitaks seal keegi, aga, kui ma töötan, armastan üksildust. Juhtumisi wõib see ka teisiti kujuneda, loomulikult."

„Just," nõustus ka sir Herbert. „Teen endale kohuseks walwata, et teid ei segataks."

Külaline naeratas jälle, kummardas ja lahkus.

Kui ta oli läinud, pöördus sir Mandeville oma õepoja poole, kes nüüd oli ukse tagant wälja tulnud.

„See on maailma huwitawaimaid mehi, Peter."

Foyle süütas sigareti.

„Ma just mõtlesin, kes see linnuke peaks olema," wastas ta. „Ega ta pole kuidagi seotud selle salapärase jõuguga?"

Onu kortsutas kulme niisuguse mõttetuse üle.

„See mees, Benjamin Biddingham, on leiutanud ningi masina. Kahjuks ei tea ma ligemalt sellest. Kuid ta tuli Inglismaale, et pakkuda meile midagi, mil näiob olewat määratu suur tähtsus."

„Hea raha eest muidugi?"

„Ei, ta ei waja mingit tasu."

„Hm," ümises Foyle; „see on midagi wäg[illegible] omapärast, kas mitte? Igatahes on tal wäg[illegible] omapärane pea..."

„Jah, ning selles on saladus, mis wõi[illegible] mõneks ajaks jahmatada maailma."

„Hea küll!" haigutas Foyle; „hüwa, m[illegible] lähen jälle oma teed."

3. peatükk.
Tutwumine Sylvia Fowke'iga.

Sel õhtul Lulu Foyle oli lubanud lõunas[illegible] tada koos Herringtonidega. Bob Herrington o[illegible] ta hea sõber enne abiellumist. Foyle, kes waa[illegible] tas naistele nagu kogu elule laisa, üksküik[illegible] naeratusega, leidis ta, et Elaine on wõluw naine.

Kui ta andis ära oma kübara ja mantl[illegible] ei olnud tal aimugi, mis teda täna ootas[illegible] Nagu ikka inimesed käiwad oma teed, ilma [illegible] nad teaksid, mis neid järgmisel hetkel ootab.

Juhtides käe kõrwal noort daami, tegi t[illegible] perenaine pilkawa kummarduse, enne kui tu[illegible] wustas oma kaaslannat.

„Lulu, see on Sylvia Fowke, minu kool[illegible] õde, kes on ühtlasi mu parim sõbratar igaw[illegible] sest ajast igawesti."

Foyle surus talle sirutatud kätt, waadeldo[illegible] tütarlast, kes näis nii awameelsena ja siis la[illegible] ges temalegi pilk ilusaist silmist.

Elaine Herrington jatkas: „Sylvia, see o[illegible] suur hetk mulle. See on mees, keda kõik naise[illegible] likud wõlud on jätnud külmaks. Ta on n[illegible] suur enesearmastaja, et üksi tüdruk ei w[illegible] kiidelda, et Lulu süda tema pärast weidi[illegible] kiiremini oleks tuksunud. Ja nad kõik rikuwa[illegible] teda seega, et annawad talle alati põhjust t[illegible] enesearmastuseks, ainult mina wälja arwatud.

„Jätke, Elaine! Ta laimab mind kohuta[illegible] walt, miss Fowke. Arge uskuge ühtki ta sõna[illegible] te teate ju, missugused suured waletajad o[illegible] need ürlased!"

„Ta elab Albany tänawal oma meesteeni[illegible] jaga, kes on täiuslik peletis, Sylvia. Uksk[illegible] naine peale minu pole julenud rünnata sed[illegible] kindlust..."

Seni 202 kandidaati

Juure tulevad veel posti teel saadetud esitamiskirjad

Kolmapäeval esitati peale nende, kelle nimed avaldasime eelmises numbris, veel järgmised kandidaadid:

Tallinnas: 1. ringkonnas Ado Anderkopp (rahvarinne), Jaan Reinbach ja Helmi Jansen.
2. ringkonnas Louis Metslang.
3. ringkonnas Järvo Tandre (rahvarinne), Rein Eliaser, Lembit Paap-Ilves ja Jaan Karask.
4. ringkonnas Rudolf Mähar, Nikolai Kann, Neeme Ruus.
5. ringkonnas Johannes Nyman (rahvarinne), Voldemar Jaanus, Aleksander Kott, Johannes Mihkelson ja Juuli Steinmann.
6. ringkonnas Harald Joasoon (rahvarinne), Oskar Lõvi ja Aleksander Pirson.
7. ringkonnas Theodor Tallmeister.
8. ringkonnas August Kook ja Leopold Johanson.
9. ringkonnas Johannes-Rudolf Taimsalu (rahvarinne), Aleksander Abel ja Lembit Hellat.
10. ringkonnas Jüri Keerig ja Jakob Tintse.
11. ringkonnas Johannes Kreek, Elmar Siegfried Õun ja Hans Martna.
12. ringkonnas Juhan Murumets (rahvarinne) ja Tõnis Kalbus.

Harjumaal: 13. ringkonnas Arnold Simson (rahvarinne)ja Julius Voolaid.
14. ringkonnas Oskar Suursööt (rahvarinne) ja Richard-Voldemar Särg.
15. ringkonnas Valter-Gerhard Kanarik (rahvarinne).
16. ringkonnas Mihkel Jüris (rahvarinne) ja Jakob Loosalu.
17. ringkonnas Jakob Kalle (rahvarinne) ja Evald Heinsoo.
18. ringkonnas Vladimir Roopere (rahvarinne), Jaan Utno ja Jüri-Rajur Liivak.

Järvamaal: 19. ringkonnas Leonardo Valts, August Lubi ja Hugo Annast.
20. ringkonnas August Pähn.
22. ringkonnas Peet Nõmmik.

Läänemaal: 25. ringkonnas Eduard Arnover.
26. ringkonnas Kustas Tonkman.

Petserimaal: 28. ringkonnas Jakob Kalju (rahvarinne).
29. ringkonnas Ivan Gorschkov (rahvarinne), Vladimir Roslavlev.
30. ringkonnas Georgi Orlov (rahvarinne) ja Mihail Schuvalov.
31. ringkonnas Mihail Tang (rahvarinne).

Pärnu linnas: 32. ringkonnas Osvald Mitt.
33. ringkonnas Oskar Heindrikson.

Pärnumaal: 34. ringkonnas Jüri Soontak.
36. ringkonnas Jaan Tallo.
38. ringkonnas August-Voldemar Schwarz ja Heino Karist.

Tartu linnas: 43. ringkonnas Jaan Vain.
44. ringkonnas Ants Piip.
46. ringkonnas Kristjan-Eduard Jalak, Oskar Koplus ja Helmi Mäelo.

Tartumaal: 48. ringkonnas Heinrich Sarapuu ja Georg-Reinhold Paas.
49. ringkonnas Ernst Haabpiht (rahvarinne), Arnold-Aleksander Kerem.
50. ringkonnas Elmar Järviste.
53. ringkonnas Ilmar Raamot ja Hugo Kikkerpill.

Valgamaal: 56. ringkonnas Madis Reisenbuk.
57. ringkonnas Aleksander-Eduard Sõster.
58. ringkonnas Elmar Gross.

Viljandimaal: 62. ringkonnas Artur Eckbaum ja Madis Raabe.

Narva linnas: 65. ringkonnas Heinrich Verberg (Vehrberg).

Virumaal: 67. ringkonnas Nikolai Kütt.
70. ringkonnas Jaan Triefeldt.
71. ringkonnas Nikolai Andresen ja Adam Randalu.
72. ringkonnas Hugo Kukke (rahvarinne) ja Erik Suurväli.
73. ringkonnas Aleksander Lehtmets (rahvarinne).

Rakvere: 74. ringkonnas Karl Selter (rahvarinne), Oskar Luiga ja Arved Palgi.

Võrumaal: 75. ringkonnas Karl Puusemp (rahvarinne).
76. ringkonnas August Kohver (rahvarinne), Johannes Hiiemets ja Albert Kendra.
77. ringkonnas Alo Karineel (rahvarinne).
78. ringkonnas Johannes Paabusk (rahvarinne) ja Artur Kiudorv.
79. ringkonnas Kaarel Eenpalu (rahvarinne).
80. ringkonnas Jaan Murro (rahvarinne) ja Samuel Viljaste.

Seega ulatub eile õhtuni valimiste peakomiteele esindajate kaudu isiklikult esitatud kandidaatide arw, ühes waremtoodutega, 202-le.

Täna saabus neile aga weel lisaks postitteel saadetud esitamiskirju. Ümbrikud olid toimetustöö lõpuni weel awamata. Ümbes wõib aga arwata, et tuleb lisaks weel 20 kandidaadi ümber.

Seega kandideerib eelseiswal Riigiwolikogu walimistel 80-le kohale üldse 220 kandidaati.

Tallinnas ei pääse walimistele 4 kandidaati

9 protsenti hääleõiguslikest käis allkirju andmas

Eile õhtul kell 7 lõppes Tallinna-Nõmme 12 valimisringkonnas soovitusallkirjade andmine Riigivolikogu kandidaatide esitamiskirjadele. Seda viimast võimalust kasutasid küll ainult mõned üksikud kandidaadid, kellel juba eelmistel päevadel või eile lõunaks polnud käes nõuetavad 150 allkirja. Enamus kandidaate oli oma esitamis- ja soovitusallkirjad võtnud välja ja esitanud valimiste peakomiteele juba varem või tegid seda eile päeval.

Tallinnas ja Nõmmel soovitusallkirjade kogumiseks esitatud 47 kandidaadist said vajalise arvu soovitusallkirju kätte ja

esitati valimiste peakomiteele 43 kandidaati.

Nendest on 2 naist ja 41 meest. Mõned neist pääsevad valimisele ainult üle noatera: veel eile lõunaks oli neil allkirju puudu ja suudeti need kätte saada suure pingutusega alles õhtul, millal siis ka tekkis veel allkirjade andjate sabasidki!

Neli kandidaati aga ei suutnud koguda nõutavat 150 allkirja ega pääse seepärast üldse hääletamisele,

kaotades seega ka kokku 1000 krooni kautsjoni riigi heaks. Need varased väljalangejad on: 1. valimisringkonnas — Oskar Ruus, 4. valimisringkonnas — Voldemar Sander, 8. valimisringkonnas H. Nurk ja 11. valimisringkonnas kujur Aleksander Ipsberg. Kuuldavasti paar nendest on loobunud allkirjade kogumise kihutustööst küll juba paari päeva eest — mõne teise samas ringkonnas esineva kandidaadi kasuks.

Üldse käis Tallinnas ja Nõmmel soovitusallkirju andmas ümmarguselt 9000 kodanikku ehk

9 protsenti kõigist hääleõiguslikest.

See iseenesest on võrdlemisi suur arv, võrreldes Rahvuskogu kandidaatidele antud allkirjadega, mis ei teinud välja 2 protsentigi.

Nii tulevad Tallinnas valimised kõigis valimisringkondades — ja õige mitme kandidaadi vahel.

Kui valimiste peakomitee ei tühista mõnd kandidatuuri vormivea pärast, mida aga vaevalt on oodata, siis esineb Tallinna valimisringkonnis kandidaate järgmisel arvul, nagu seda juba esialgselt on teatanud valimiste peakomitee:

1. valimisringkonnas (Kalamaja kant ja merepoolne vanalinn) — 3 kandidaati; 2. valimisringkonnas (Kopli ja Koplipoolne linnaäär) — 4 kand.; 3. valimisringkonnas (sadamapoolne ja Narva maantee) — 4 kand.; 4. valimisringkonnas (Raua tän.) — 4 kand.; 5. valimisringkonnas (Kadriorg ja Lasnamägi) — 5 kand.; 6. valimisringkonnas (Juhkental) — 4 kand.; 7. valimisringkonnas (südalinn kuni Liivalaiani) — 2 kand.; 8. valimisringkonnas (Luise-Endla tän. rajoon) — 3 kandidaati; 9. valimisringkonnas (Lilleküla) — 3 kandidaati; 10. valimisringkonnas (Pelgulinn) — 5 kandidaati; 11. valimisringkonnas (linnaäär, Järve, osa Nõmmet) — 4 kand. ja 12. valimisringkonnas (Nõmme) — 3 kandidaati.

Poliitiline madalrõhk Genfi kohal

Briti-Prantsuse ühisest deklaratsioonist ei saa

Kas Belgia lahkub Rahvasteliidust

Genf, 26. 1. (ETA) (Reuter) Rahwasteliidu nõukogu sajas istungjärk algas kinnise koosolekuga, kus määrati kindlaks päewakord.

Kuna on oodata deklaratsioonide awaldamist Prantsusmaa ja Inglismaa poolt, milledes mõlemad suured demokraatlikud riigid kinnitawad uuesti oma usku Rahwasteliidu tulewikku, siis peetakse tarwiliseks, et ka wäiksemad riigid annaksid teada oma seisukoha ses asjas. Arwatakse, et Inglise-Prantsuse deklaratsiooni mõju wäheneb, kui Skandinaawia riigid deklareeriwad oma erapooletust sanktsioonide tarwitusele wõtmise korraks.

Tunnistatakse, et üldine poliitiline seisukord on wäga ebakindel, kusjuures madalrõhu keskkoht asetseb Genfi järwe kohal.

Genf, 26. 1. (ETA) (DNB) Kuuldub, et kolmapäewal aset leidnud läbirääkimiste tulemusena on oodata, et Rahwasteliidu nõukogu awalikul koosolekul, mis peetakse neljapäewal pärast lõunat, Inglise, Prantsuse dajad, samuti arwatawasti ka t liidu nõukogu liikmed, esinewad dega Rahwasteliidu poliitika ka ühisest deklaratsioonist asja saa Inglismaa ja Prantsusmaa wa

Brüssel, 26. 1. (ETA) ajakirjanduses tuleb kuuldawale wad Belgia ärapööramist Genfi „Metropole", et Belgia peab, a gusi olukordi, seletama, et ta ei seotuks Rahwasteliidu põhikirja rustega, nagu seda juba on tein riigid. Flami leht „Standard" gia lahkuks Genfi asutusest, mi enam olewat muutumas Inglis maa ja Nõukogude Wene poli diks. Wäikesed riigid peaksid uusi kohustusi wõtmast, mis wõ konflikti Rooma-Berliini teljeg

õunapüree

valmistate kodus maitsvaid magussööke ja kooke Lisades õunapüreele vähe suhkrut, saate marm mis asendab kallihinnalise või

Müügil „LIHATSENTRAALIDES" ja kõigis par delikatess- ja toiduainetekauplustes.

Engros-tellimistega palume pöörduda:

ÜHING „EESTI LIHAEKSPO
TALLINNA EKSPORTTAPAMA
Telefon 478-54.

Helsingis keelati JKL-i rongkäik

Rahvaligutajad tahtsid minna sangarite haudadele

Helsingi, 27. 1. (ETA) Isamaaline rahwaliikumine JKL kawatseb korraldada täna, 27. jaanuari, õhtul, millal täitub 20 aastat Soome wabadussõja ametlikust algusest, piduliku rongkäigu wabadussõja kangelaste haudadele Waha kiriku puiestikul, kus toimub pärgadepanek wabadussõjas langenud soomlaste ja sakslaste mälestusfammastele. Rongkäigust wõtawad osa kõik JKL'i ja temale lähedal seiswate organisatsioonide liikmed wormiriietuses ja käelintidega. Ettewalmistuste järele otsustades peab wabadussõja kangelaste austamiseks korraldaw rongkäik kujunema ka suures poliitiliseks meeleawaldukseks.

Seoses selle kawatsusega tuli eile Helsingis nõupidamiseks kokku Soome wabadussõjalaste organisatsioonide keskjuhatus. Koosolekul wõeti wastu resolutsioon, milles tunnustatakse lubamatuks poliitilise meeleawalduse korraldamine wabadussõja sangarite haudadel, ühtlasi awaldatakse tunglwat soowi, et niisugused esinemised keelatakse nüüd ja ka tulewikus.

Haridusministeeriumi poolt on kiriklikele wõimudele saadetud ringkiri, milles neid hoiatatakse poliitiliste meeleawalduste lubamise eest seadusega kaitstud ja ünnistatud kohtadel, nagu kalmistuil jne. Niisuguste määrustе rikkujad wõetakse wastutusele.

Seoses nende ilmselt JKL'i wastu sihitud sammudega JKL'i peahäälekandja „Ajan Sunnta" eitab törwikrongkäigu kujunemist poliitiliseks esinemiseks.

Hando Mugasto mäle Tallinnas

Laupäeval, 29. jaanuaril, ava kunstihoones varasurnud graafiku mälestusnäitus, kuhu on koondatud ma loomingust. Väljapanekute koguar

Tartus, kus mälestusnäituse kor das 21. nov. kuni 5. dets. t. a., leid kaima graafiku tööd tunnustava hind rel määral külastasid näitust koolid, lasile näitusel suurt huvi pakkusid lustreerimiseks tarvitatud klišeed jm. teldavad tehnilised abinõud. Jõulueel näitus ka Mugasto sünnilinnas Ra samuti pälvis suurt menu.

Tallinnas jääb näitus avatuks kuu igapäev kella 10—19.

Viivikonna kaevanduse bager

Maa-alust kaevandust ei ra

Sillamäe õlikonsortsiumile kuulu na maapealsesse kaevandusse saabu la lõpul Saksamaalt uus kivitõstmis ger, mis rakendatakse veel sel nädal

Bager on suurim ja moodsain Sellesarnaseid tööriistu oli seni ain pealmaakaevanduses, kus aga on v Bager murrab maapinnast kivid l lahtimurtud kivid kopaga vagonett juures on vajaline ainult mõni tööli samal ajal asendab kivivõtmisel meest.

Neil päevil võeti ka lõplik seisul maa-aluse kaevanduse rajamise küs juba kauemat aega püsis päevakor tas konsortsiumi 10.000-ha kontses ins. Reinvaldt, kes puurimise j ral tegi kindlaks, et Viivikonda olek tada maa-alust kaevandust ainult maaalal, mis asetseb paar kilomee maapealsest kaevandusest ida pool. levkivi kihtide-pealsed paekihid nii võimalda ohutut kaevikulae valmista ja paekihtide kallaku tõttu on rask ärajuhtimine. Kuna ainult 50-ha aluse kaevanduse rajamine end ei Viivikonnas töödega üldse mitte m

Capablanca võit P

Pariisi malecturniiril tuli wõitjaks ter Capablanca, kes 10 partiijt tegi 4 wõitis ja sai seega 8 punkti. Temale itaallane Rossolimo 7½ punktiga. Kolm ne pagulane Zuckermann 5½ punktiga wiiendat kohta jagawad malekriitik w borowski ja itaallane Romi 4 punktiga, turniiril wõistelnud prantslane Angla seks 1 punktiga. Turniir oli kahering

Wõistlejaist on Snoskoborowski ja tud rahwuswahelised meistrid. Snoskt tab noortele meistritele Rossolimole j malecturlewikku juhul, kui nad kohwikun rastawad esinemisi rahwuswahelistel w

Loodetav il

reedel, 28. jaanuaril:

Reisimise kiirusega lääne- ja lõu Muutlik pilwitus. Kohati terget lu tuur weidi madalam.

Kaks Eesti laeva Franco küüsis

Valitsusvastaste sõjalaevad viisid aurikud „Jussi" ja „Pomaroni" Ceutasse

Tallinna saabus Inglismaa kaudu Gibraltarist telegramm, et kaks Eesti aurikut, Inkapööl-Nelbergi „Jussi" ja Jakobsoni „Pomaron" on

Gibraltari wäinast läbisõidul wõetud kinni Hispaania walitsuswastaste sõjalaewade poolt ja sunnitud sõitma francolaste sadamalinna Ceutasse,

mis asetseb Hispaania Maroko Wahemere kaldal ning on walitsuswastaste tähtsaimaks sõjasadamaks ja baasiks. Laewade kinnipõtmine sündis juba läinud nädala lõpul ning seni pole kummagi kaptenilt saabunud mingisugust teadet sellest, et laewad olekssid juba wabaks lastud. Wahepeal aga

teostas walitsuse lennuwägi Ceutale ägeda pommitusretke,

kusjuures suurem osa pommne on tabanud just sadamat ja laewu, nõudes seal 165 surmaohwrit, nagu lugesime eile telegrammidest. Seepärast on laewade omanikud ja meeskondade omaksed kodumaal praegu õieti mures. Hellitatakse küll ka lootust, et ehk wabastasid walitsuswastased laewad siiski juba warem ja nad pole ainult jõudnud sellest weel teatada telegraafiteel. Sest Eesti aurikute kimbutamist Franco sõjalaewade poolt Gibraltari wäinas wõi walitsuse-Hispaania ranna lähedal on juhtunud waremgi ja seni on Eesti aurikud alati pääsnud terwe nahaga.

Nii „Jussi" kui ka „Pomaron" olid wiimas sõitelaadungit Inglismaalt Barcelonasse wõi mõnesse teise walitsuswägede käes olewasse Hispaania sadamasse.

„Harjuranna" kokkupõrge Inglise kanalis

Saabunud teadete järele põrkas „Kalanduse" aurik „Harjuranna" laupäeval Inglise kanalis udus raskesti kokku ühe Hollandi aurikuga. Mõlemad laewad said wigastusi, suutsid aga siiski omal jõul jõuda sadamatesse — „Harjuranna" Sunderlandi, Hollandi aurik Doverisse. „Harjuranna" kahjud on esialgse hindamise järele 10.000 krooni. Ta oli teel Dieppe'ist Sunderlandi.

Laevad ootavad prahti

Prahiturg Lääne-Euroopa, Wahemere ja Inglismaa sadamates on äkki tunduwalt halwenenud ja mõnedki Eesti aurikud seal seisawad sadamates, oodates prahti. Nii seisab aurik „Kalarand" juba üle 10 päewa ühes Jirimaa sadamas tegewuseta ega ole weel teada, kust ta saab prahti. Aurik on ajaleyingul ühe Cardiffi firma käes. Oma wiimase matka tegi ta Põhja-Aafrikast Jirimaale alfa-rohu-laadungiga.

„Cestirand", mis tühjana asus teel Põhja-Ameerikasse juba 3. jaanuaril, pole weel ikka jõudnud üle „suure lombi", kuigi selleks harilikes tingimustes kulub tal keskmiselt 15—18 päewa. Laew on nähtawasti ookeanil sattunud tormidesse wõi ududesse, mis ta edasijõudmist on takistanud.

COGNAC PRUNIER GARANTI NATUREL

VABRIK ASUT, 1769

PEAMUUGIKOHT

A. KAMPUS

TALLINN, VENE 1. TEL. 435-04

Franco pommid tapsid Briti kapteni

Barcelona, 26. 1. (ETA) (Havas) Kuus walitsuswastaste lennukit on pommitanud täna pärast lõunat Valenciat. Hulk pomme on langenud keskkinna. Pommitamise tagajärjel on häwinud hulk maju. Kuna liiklemine tänawail oli sel ajal wäga elaw, siis on saanud 125 inimest surma ja 208 haawata. Surmasaanute seas on ka Briti auriku „Dower Abbey" kapten Arnold Crone. Pommitamise ajal Briti aurik oli Valencia sadamas, laadides laewale apelsine. Valencia wõimud on käinud Inglise konsuli juures, awaldades temale Hispaania walitsuse nimel kaastundmust kapten Crone surma puhul.

Wabatahtlikke walitsuswägedele Skandinaawiast

Stokholm, 26. 1. (ETA) (DNB) „Aftonbladeti" teatel kestab wabatahtlike wool Skandinaawiast Hispaania walitsuswägede poolele endiselt edasi. Lehe arwates wõib wiimasel ajal koguni märgata Rootsi wabatahtlike arwu kaswamist. Peagu kindlate waheaegade järele jõitwat wäiksemad wabatahtlike rühmad Pariisi ja sealt üle Püreneede Hispaaniasse.

Mässu ei olnud

Lissabon, 26. 1. (ETA) (Havas) Siinseist autoritesseist ringkonnist liikatakse ümber wälismaal awaldatud teated, millede järele olewat Hispaania-Portugali piiril tarwitusele wõetud ettewaatuse abinõusid kommuniistide putschi tõrjumisel. Edasi seletatakse, et neil ei ole mingisugusein teateid selle kohta, nagu oleks Badajazis aset leidnud kommuniistide mäss, mis olewat aga maha surutud.

Daani kroonprintsi auto kokkupõrge

Kopenhaagen, 26. 1. (ETA) (Havas) Daani kroonprintsi Frederiki auto põrkas täna kokku ühe teise autoga. Mõlemad autod on saanud kergesti wigastada. Kroonprints on saanud käest kergesti haawata purunenud klaasikildudest.

Virmalised alarmeerisid tuletõrje

Berliin, 26. 1. (ETA) Siinsed lehed käsitlewad ükfikasjaliselt wirmaliste nähtust, mida jälgiti öösl wastu kolmapäewa kogu Euroopas. Olemasolewail andmeil on wirmalisi nähtud Põhja-Skandinaawiast kuni Kreekamaani ja Itaaliast ja Prantsusmaalt kuni Poolani. Wirmaliste kestwusaeg on aga olnud mitmesugune. Nii on wirmalised Wenetsias näha olnud 15 minutit, seewastu Torinos kaks tundi. Inglismaal pandi tähele, et wirmaliste nähtawalolekn ajal on Inglise kanalis weetõns seisma jäänud. Kõige selgemini olid wirmalised nähtawad Skandinaawias, kus mitme tunni jookul walitses peagu päewawalgus. Mitmel pool Euroopas arwati, et on tegemist suurte tulikahjudega. Alarmeeriti tuletõrje ja mitmel puhul juhtus, et tuletõrje leidsigad isesunnist tulles kohtusid oletatawal tulikahjupaigal. Huwitawaks nähtuseks oli asjaolu, et wirmalised katkestasid peagu täielisest lühilaine saatejaamade tegewuse üle Atlandi ookeani. Raadiogramme wõidi saata ainult pikkadel lainetel.

Esimene saadetis mune välisturule

Tänavu algas kanamunade väljavedu kaks kuud varem kui läinud aastal. „Munaeksport" saatis eile teele esimese saadetise 28.000 muna Inglismaale. Kuigi see 28-kastiline saadetis ei ole suur, ilmutab see ometi tahet munakaubandust säilitada ka talvekuudel. Munatoodangut on soodustanud pehmed ilmad. Mune tuleb rohkesti müügile ja selle tagajärjel siseturu hinnad nõrgenevad. Homsel noteeringul läheb hind tõenäoliselt alla.

Kanamunade väljaveo edasine areng sõltub suuresti ilmastikuoludest. Kui ilmad püsivad soojad, siis toodang näitab tõusu ja osutub võimalikuks ka väljavedu. Möödunud aastal algas kanamunade väljavedu alles aprillis. Aasta varem läks aga juba jaanuaris välisturule 43.000 muna.

Meieritele jagatakse auhindu

5. weebruaril peetakse börsisaalis meieritekoja peakoosolek, mille päewakorras on nähtud ette võllutöömiistri kõne, auhindade wäljajagamine 1937. a. parimate tagajärgedega töötanud meieritele, sõnawõtte P. K. Wõicksperdi esindajalt, kontrolljaama juhatajalt ja meieritekoja esimehelt. Lõppeks läbirääkimised.

4. weebruaril on meieritekoja nõukogu koosolek, kus tulewad waatluwõtmisele aruanne ja eelarwe ning koja kodukorra parandusettepanekud.

Mees pussitas oma naist

Täna hommikul toodi Tallinna linna keskhaiglasse ravimisele 26-a. Marie Luikmäe, kelle elukoht Riisipere vallas.

Juurdlusega selgus, et naine oli saanud pussitada oma mehe käest, kes talle oli löönud haavu vasakusse õlavarde ja mõlemasse käevarde. Arstlikul ülevaatusel tunnistati vigastus kergeks, kuid sellele vaatamata jäeti haavatu esialgselt haiglasse.

Vigastus vagunite kaalumisel

Tallinna sadama jaamas jäi vagunite kaalumisel kättpidi puhvrite vahele ja sai vigastada Ago Veski. Vigastus on kerge.

Telegrammid teatavad

Ühenduses konfliktiga, mis on tekkinud seimi sõjawäekomisjoni seinse esimehe kindral Zeligowski ümber, pani rahwusliku ühenduse laagri Wilno osakonna juht insener Perzanowski oma ameti maha.

Kolmapäewal algasid Sidney linna 150. aastapäewa pidustused. Pidustusi soodustab Austraalia hele päike. Tänawpilt tuletab meele Londoni tänawpilti kroonimispidustuste ajast.

Itaaliavastane meeleavaldus Sidneys

Sidney, 26. 1. (ETA) (Havas) Sidney linna 150. aastapäewa pidustuste ajal korraldati täna itaaliawastane meeleawaldus. Kui Itaalia peakonsul oli sõitmas rackotta, kus oli korraldatud pidu Itaalia merewäelaste auks, rahwahulk pidas linni tema auto, hüüdes: „Maha Mussolini!" Wursti politsei ajas meeleawaldajad laiali.

Itaalia ei tea midagi

Rooma, 26. 1. (ETA) (DNB) Londonis levinud kuulduse kohta, mille järele veebruari alul olevat oodata Inglise-Itaalia läbirääkimiste uuestialgamist, seletatakse siin, et Itaalia ametlikud ringkonnad ei tea sellest midagi. Kuna Inglismaal on uuesti hoogu võtnud fašismivastane kampaania, siis on vaevalt oodata Inglise-Itaalia läbirääkimiste uuestialgamist lähemal ajal.

Tabati varas

Kriminaalpolitsei tabas ja paigutas vanglasse Karl Teinesoo (Tennebergi), kes pani varguse toime kojakapis. Mees põeb närvihaigust ja on kauemat aega viibinud Seevaldis.

Vargusi pealinnas

Helmut Kaegleri laost Hollandi tänaval varastati ortopeediliste aparaatide küljest kuullaagreid ja hammasrattaid kokku 1000 kr. väärtuses.

Sadamatehastest varastati aurulaev „Martalt" vasktoru 50 kr. väärtuses. Toru leiti ja varas tabati. Kuna ta aga oli karistamata, lasti ta vabadusse.

„Estotrikoo" vabrikust Kopli tän. nr. 22 varastati 750 kr. väärtuses mitmesugust trikookaupa. Juurdlusega selgus, et varguse pani toime üks 17-a. tööline, kes aga samuti on varem karistamata ning lasti vabadusse.

Reporteri ringwaade

Kas see on weel eesti keel?

Nüüdsel ajal tuleb kodanikel lugeda igasugust kirjandust. Sest maailma-asjad on läinud kole keerukaiks, ja et neis wähegi orienteeruda, selleks tuleb wahest juurelda õige raske lektüüri kallal.

Ent seejuures on olemas ka niisugust lugemismaterjali, millest sa ei saa aru parimagi tahtmise juures. Mõtle, kaalu ja kombineeri sõnade ja lausete kallal — kui wõtad sõnad üksikutena, siis neeb nagu oleksid kõige puhtamas eesti keeles, aga kui tahad neid wõtta kokku lauseks ning taibata nende mõtet — waat' siis lööb takka üles kogu su mõistus ja kujuteldaw intelligents. Toon kohe näite:

Praegu on jälle tulumaksu teatelehtede täitmise aeg. On aga teada, et wiimasel ajal tulumaksu teadete eštamise korda on mitmeti muudetud. Ajaleht on seda märkinud lühikestes sõnumites. Nendest alati ei saa täit tolku muudatuste sisust. Seepärast siis wõtsin ette kõik wiimise-aja „Riigi Teataja" numbrid, et lugeda iga määrust kogu ta ulatuses ja sõnastuses. Sattus niisiis mulle ette „Riigi Teataja" nr. 4 käesolewast aastast (14. jaan.), kus on awaldatud terwelt kaks nut tulumaksu kohta käiwat määrust — ning hakkasin lugema.

Hakkasin lugema, aga ei saanud aru esimese määruse pealkirjastki. See kõlab sõnasõnalt järgmiselt: „Määruse teadete eštamise kohta tulumaksu alal muutmise määrus". Lugege ta weel kord, palun, läbi ja ütelge, kas teie saate aru, mis see lause tahab ütelda? Minu küll ei saanud. Tõlkisin ta kordamööda wene, saksa ja prantsuse keele, lasksin sõbral ta tõlkida ka inglise ja esperanto keele — aga targemaks me ei saanud.

Tänu tahan kõlistada Joh. Aawikule — ta ju ikka niisugustes küsimustes on see kõige nupukam — ja päriba temalt, kas see ülaltoodu wõib olla üldse mõni eestikeelne lause, wõi on see ainult mingisugune lahenduseks antud sõnade mõistatus. Wiimast wõimalust ei tahaks küll heameelega uskuda, kuna ju „Riigi Teatajal" seni ristsõnamõistatuste osakonda pole olnud, nagu mõnel teisel ajakirjal.

Ceuta

Eilsetest telegrammidest lugesime, et Hispaania walitsuse lennukid on toestanud sotamata pommitusretke Franco käes olewale Ceuta linnale Hispaania Marokos, ja et see on nõudnud seal sadamas 165 ohwrit.

See on ainult üks episood werises heitluses, milles praegu wintskleb õunetu Hispaania, ning seal on warem olnud palju ohwriterikkamaidki pommitamisi. Kuid minule isiklikult haaras südamesse see teade Ceutast — sest just täpselt aasta tagasi silmitsesin seda ilusa asendiga linnakest läbi tugewa mere-pikksilma umbes 4—5 km kauguselt:

Päike walmistus laskuma Aafrika-tipu mäehammaste taha, ennem weel keetes kuldseid ja weriseid mahlu Wahemer pudelisuus. Suure Ceuta kaljusamba wari langes juba linnale — aga siiski oli ta weel näha nagu peopesal: kuubikujulised majad nõlwakul, pikad sadamamuulid, terrassidena tõusewad, neil elaw liikleminе. Läbi pikksilma wõis näha laiamantlilisi maure püssidega marssimas — need wõisidki olla Franco kuulsaid marokolaste wäeosi. üksikud autod keerlesid mäekülgedel, kõrgemal tõusis suits mõnest araablaste-majast. Kõik see oli läbi pikksilma näha nii selgesti ja detailselt wastu õumendawat taewast ning tundub järsakut — nagu mõni kultuurfilm kinos. Ka paar sõjalaewa sadamas.

Kümne minuti pärast sõõstis päike Atlanti, saabus järsk pimedus. Ning nüüd säras Ceuta tulede-meres — nagu helendawate pärlide ja pärliridade kobar. Laewad olid ilutuledes — Malaga Euroopa-kaldal oli parajasti langenud, pühitseti seda wõitu. Aga muidu oli kogu Aafrika- ja Euroopa-Hispaania kallas pilkases pimeduses, siinsest paaritosinast tulevornist ei wilkunud üksi. Särasid wastamisi ainult kergemeelne Ceuta ja inglaste eneseksindel Gibraltar.

„Weibrad meheb need francolased!" ütlesin ülal kaarbikambris kaptenile. „On kustutanud kõik tulevornid Valencia lennukite hirmul, aga Ceuta linn färab ilutuledes, nagu kutsuwaks märklauaks."

Ja nüüd, täpselt aasta pärast, oligi ta märklauaks. Tahaksin waid teada, kas ta selgi puhul oli nii kergemeelselt tuledesäras kesset pimestatud tulevorme?

Gringo.

Univeri supelmantli- ja mööblirile

on kvaliteedilt ületamatud, sest nad on vastupidavast materjalist, päikese- ja pesukindlalt värvitud ning käsitsi kootud. Kudumistööstus H. UNIVER, Tallinnas, S. Tartu mnt. 12, tel. 317-66, toodab pealeselle veel moodsat ukse- ja aknaeesriiet, hommikmantliriiet jne. Suur valik mustreid alati ladust saadaval. Hinnad odavaimad. Müük suurel ja väikesel arvul S. Tartu mnt. 12, III korral, kl. 9—6.

„Üks asi ei klapi teie kavatsuses!"

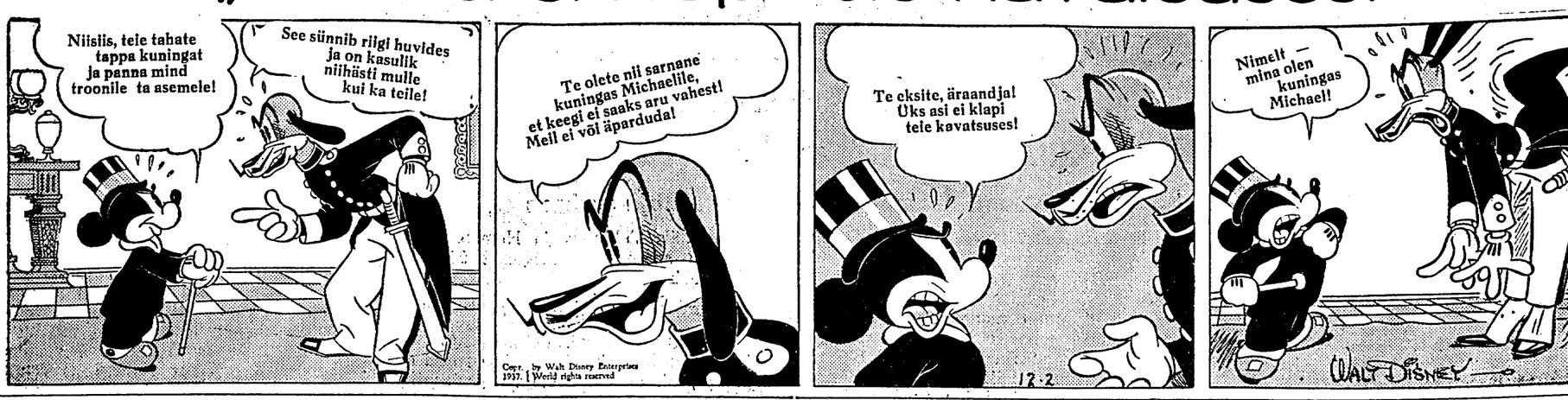

Meyerholdi ja Taiirovi lõpp

„Päewalehele" kirjutanud **Ins. Nikolaus Basseches**

Moskvast tuleva ametliku teadaande järele on Nõukogude Liidu kõrgem kunstiamet likvideerinud kuulsa Meyerholdi teatri. Näitlejad jagatakse teiste teatrite vahel. Sellega on jõudnud lõpule kaheaastane võitlus, mille lõpp oli juba ette näha.

Mida Meyerhold tahtis saavutada oma uue kunstiga? Tollal, enamluse alguses, pidasid enamlased iga mässajat oma liitlaseks. Enamlus isegi oli tiga? Tollal, enamluse alguses, pidasid enamlased aastapäeval, 1918. aastal, virvendasid Moskva ja Petrograd omapärasest dekoratsioonist. Lillad tüdrukud ja rohelised hobused hüppasid plakateil, täismaalitud aedadel, kubistlikus stiilis võõbatud näod vahtisid akendelt. Põhimõttelised mässajad, futuristid, olid enamlastega liitunud. Nad rääkisid, et proletaarne revolutsioon purustab samuti vana aadliku ja kodanlise kunsti vormid, nagu ta purustab kodanlise riiklikkuse vormid. Nad õpetasid, et uus proletaarline kultuur pidi looma ka uued kunstivormid. Need arusaamatud ja keerulised inimesed pidasid end proletaarlasteks, revolutsioonilisteks kunstiloojateks. Ning enamlased võtsid nad vastu, ehkki enamlased otse kunsti alal olid alalhoidlikud, mitte ainult oma isiklikus maitses, vaid ka oma minevikult ja kasvatuselt otse väikekodanlised. Tollal käis halvasti vanade suurte klassikaliste teatrite käsi, mis võeti varematest aegadest üle. Neid peeti „vasturevolutsioonilisteks". Esimesel haridus- ja kunstiministril Lunačarskil tuli palju võidelda nende teatrite kaitsmiseks hävituslaine vastu. Ning Meyerhold alustas Moskvas oma lavastusi, tunnustatud kommunistliku kunsti juhina, ainsa režissööri ja teatridirektorina, kel oli parteipilet taskus.

Kuidas Meyerhold kavatses teatrit revolutsioneerida? Ta tahtis laiendada nelja lavakasti seina, et kollektiivimõtteid ülistades osa tegevus kanda üle saali. Eesriie langes reformimeistrile ohvriks ja lavapildi ülesehituses endas pöördus mõndagi, kuigi stiliseeritult, Shakespeare'i teatri juure tagasi. Esimeste näidendite sisu, mis Meyerhold lavastas, oli endastmõistetavalt ka futuristlikult mässulik, nagu kogu tolleaegne noore enamluse kunstiperiood. Tõsi küll, et Meyerholdi ettekanded olid sageli otsitult algupärased, töötades ümber kõik teatrikunstivõõndid, Shakespeare'ist kuni Hiina teatrini, Ameerika kinolikest režiitrikkidest kuni vana Meiningeri realistikani. Tema kunst oli sageli otsitud ja väljamõeldud. Kuid kõigi nende originaalitsemistega, kõigi nende eriliste otsingutega, mis olid sageli eksiteel, pääsis ikka ja alati mõjule ka Meyerholdi suur kunstiline loomisjõud. Paljus ehk Meyerhold oli eksiteele sattunud looja, ent siiski suur looja, selles pole kahtlust.

Ning mida kaugemale ta arenes, mida kaugemale teda kandsid riigi soodustus ja ajakirjanduse kunstlikult loodud masside tunnustus, seda lähemale jõudis ta oma eesmärgile. Meyerholdis ärkas jälle vana esteet. Ka realistika kool, mis ta oli Stanislavski juures teinud läbi. Tema värvisümfoonia uued ideed, mis ta oma hiilgava maitsega tõi lavale, ja realistika, mis ta uuesti viis käsitlusse, olid paljulubavad. Küll oli veel „Mõirga, Hiina" oma sisult odav, paiguti maitsevaene agitatsioonitükk, kuid hiina massistseenid andsid Meyerholdile juba tollal võimaluse oma režiikunsti võimsalt välja elada. Ja otse tollal viis ta reformeeritud „Lilletee" lavalt vaatajateruumi, mille ta oli võtnud hiina teatrilt. Tema kunstiarengu järgmiseks etapiks oli Gogoli „Revident", mille ta lavastas omapärase uudse, režii-ideede rikkusega. Vististi oli Meyerholdi suuremaid vigu see, et temalt lavastatud näidendi kirjanduslik väärtus oli talle õieti kõrvalise tähtsusega. Temale oli tähtis et näidend oleks välises pildis režisöörile esitanud võimalikult palju ülesandeid.

Ühel ajal Meyerholdiga soodustas Nõukogude valitsus tollal tema kunstilist vastast, isiklikku vaenlast ja praegust saatusekaaslast Taiirovit. Ka Taiirovi Kammerteater, riiklik teater, mis kandis asutaja nime, deklareeris end revolutsioonilise tuleviku teatriks. Taiirovi idee väljus sellest, et tuli jätta kõrvale igasugune realistika, et kunstnik pidi olema akrobaat ja laulja ühes isikus ja et teatril oli ainult otstarve tuua kunstnikku lavale. Mõlemad suured Vene režissöörid sarnlesid hoolimata vastastikusest vaenust üksteisele väga paljus. Meyerhold abiellus näitlejanna Sinaida Reichiga. Selle naise minevik on otse sümboolne loojate saatusele Nõukogude Venes. Ta oli olnud esimeses abielus luuletaja Sergei Jesseniniga, kes oli ka mässuline ja samuti suure loomisjõuga mässuline. Tõusnud vene talupojaseisusest, tulnud külast, kerkis ta lühikeseks ajaks heledalt loitva meteoorina Nõukogude kirjandustaevasse, oli lühikest aega sidemeis endast palju vanema tantsitari Isadora Duncaniga ja lõpetas Nõukogude võimude viha alla sattudes endatapu teel elu. On üldse Vene revolutsiooni saatus, et need, keda riik otseselt ei murra, lõpetavad elu endatapu teel. Endatapuga lõpetasid elu ka veel ikka ülistatud luuletaja Majakovski, andekas novellikirjanik Zobol ja paljud teised. Mässaja Meyerhold sidus end kunstiliselt oma naise Sinaida Reichiga. Sellest naisest sai ta teatri keskkuju. Sai selle teatri näitlejanna, kelle ümber ehitati näitlejaid ja režii. Samuti ehitas ainult esteet ja poliitiliselt erapooletu Taiirovgi oma teatri oma naise kuju, kangelannaosade mängija, näitlejanna Alice Kooneni ümber.

Mõlemad režissöörid tõusid kuulsuse haripunkti. Neile annetati kõrgemad kunstnikutiitlid. Meyerholdi uuele hiigelteatrile tema revolutsiooniliste plaanide järele pandi nurgakivi ja Taiirov tõusis oma hiilguse tippu oma teatri juubelipäeval, kui ta kokku tulnud valitsuse ees liigutatud sõnul tänas Nõukogude valitsust ja revolutsiooni soodustuste eest. Ning sealt peale algas ta langus. Muide, nagu seda võiski oodata. Enamline revolutsioon on mässulisi ainult niipalju võtnud oma liitlasteks, kui ta tollal võttis vastu igaühe, kes tahtis temaga kuidagi kaasas käia. Ainult teekaaslasteks lühikeseks ajaks. Siis aga tuli suur löök mässuliste iseloomude vastu kunstis ja kirjanduses. Šostakovitši ooperi keelu alla panekuga alanud kampaania „formalismi" vastu — seesama, mida mujal hüütakse kultuurbolševismiks ehk pahempoolseks kunstiks — arenes edasi. Enamlise diktatuuri meetodid on omapärased. Oleks arusaadav, kui totalitaarne diktatuur, mis ei sobi enam ühe riikliku teatri režissööri kunstisuunale, kutsuks režissööri vastava ametkonna ette ja teataks talle, mis valitsus temalt nõuab. Hoopis teisiti on Nõukogude Venes. Ülemuse suurima viha välk sähvatab selgest taevast. Suurtel massikoosolekutel mõistetakse hukka seni soodustatud kunstniku looming ja tallatakse jalge alla. Kõik, mis ta seni korda on saatnud, hävitatakse sõnas ja kirjas. Kuid suurest vihast rängalt tabatule ei ütelda, mis ta nüüd peab tegema, mis temalt nõutakse. Ta peab ise leidma tee. Seegi poleks veel paha. Poleks pahim vististi ka vastase ässitus. Pahim on, et asjaomaselt isikult nõutakse avalikku põlvililangust, endateotamist.

Taiirov on pehmem iseloom, ka vähem iseteadlik kui Meyerhold, tema langes kohe põlvili, mõistis end hukka avalikel koosolekuil. Ta naine, Alice Koonen, on Belgia kodanik. Belgia pass võlmaldas jumaldatud kunstnikul iga aasta välismaal värsket õhku hingata. Nüüd üteldi, et tema koht Nõukogude Liidus ei sobinud võõra riigi kodakondsusega. Talle jäi valik, kas pärast kauaaegset abielu oma mehest ja teatrist lahkuda või aga saada igaveseks Nõukogude vangiks. Muidugi otsustas ta valida viimase.

Veel kord proovis Taiirov oma loomisjõudu. Poliitiliselt naiivse inimesena võttis ta endale autoriks ülistatud ja iseteadliku enamlise kojapoeedi Demjan Bednõi, teadmata, et ka Demjan Bednõi täht oli juba kahvatanud. Demjan Bednõi kirjutas suure näidendi vene sangarilugudest, jällegi ilma vähemagi arengu tundmiseta, vana enamlise ideoloogia järele. Tema sangariloos on vana Vene imperialismi ja usu pilkamise momente. Rahulikult asus Taiirov režiid tegema. Oli teada, et rahvakunsti soodustati. Ja kõigist rahvakunstnikest olid endised Palehhi ikoonamaalijad lugupeetumad. See suur küla maalis kord ennemalt ikoonasid, pärandas ja arendas edasi sugupõlvest sugupõlve vana Bütsantsi traditsioone. Töötas siis Ida-Aasiast ülevõetud lakitööde omapärase Vene edasiarendamise kallal. Pärast Vene revolutsiooni täiesti miniatüür- ja lakitöödele üle minnes, arendas Palehhi omapärast vene kunsti, peent, õhulist, gratsiöösi, värviküllast ja kooskõlalist, millesse põimiti vene folklori sarmi. Otse selle Palehhi stiili Taiirov võttis endale Bednõi näidendi välise kujundamise mustriks.

Esietendus oli lootusrikas. Kuid seitsmendal või kaheksandal etendusel viibis valitsus. Järgmisel päeval keelati nagu pikselöögiga näidendi etendamine. Veel kord langes Taiirov põlvili, veel kord murdus temas looja. Ta ei käinud enam igapäev bulvaaridel jalutamas, kadus diplomaatlikelt vastuvõttudelt. Ta hiilis oma hädavajalised käigud kõrvalisi, vaikseid tänavaid kaudu. Ta oli teatridirektori kohalt tagandatud ja ainult oma täieliku alistumise pärast teda veel salliti kunstilise nõuandjana teatris, mille ta oli ise loonud.

Teisest puust on voolitud Meyerhold, palju kõvemast kui idamaiselt pehme Taiirov. Tema mõistus nägi küll võitluse asjatust, kuid ta loomus, iseteadlikkus, ei lasknud teda laskuda põrmu. Kuid temagi pidi oma senised kunstisuunad koosolekul hukka mõistma. Ta tegi seda, liselt, ei salanud ometi ühtki oma põhi endasüüdistus muutus tahtmatult kaitse- j tuskõneks. Ent siiski proovis ta veel ka Oma viimase „Kameeliadaami" lavastuse viia läbi tollal soodustatud realistlikus Tema režissöörigeenius võis end siin üksi välja elada, nii esemete kui riidematerjali ses. Veel kord ja viimast korda hiilgas Reich. Tagakiusamise löökide ja teatri k semise all pidi ta peagi langema lootusetu leoluhaigusse. Tagakiusamine ägenes. piiudnud teatrit asjalikult suunata uutel radadele, vaid teatri loojat murda, teda n põlvili suruda. Aina metsikumaks muut kiusamine, aina ägedamaiks ajakirjandus kud. Kuni nüüd, pärast pikka ettevalmis plaanitsetud hävitus. Moskvas isegi räägi Meyerhold võetavat kohtulikule vastutusel na enamluse põhimõtteks pole kedagi v võtta selles, milles teda poliitiliselt süüd talle võimaldada süüpinki kasutada süüdis niks, vaid alati piiutakse langenut, m tegelikku või arvatavat vastast masside s krimineerida, siis ei taheta Meyerholdi s oma kunstisuuna pärast, vaid teatri rahar pärast.

Kui 1917. a. enamlus Venemaal võitis vas suur mässuliste kari, keda vene i andis, olevat oma aja tulnud. Nad kujutle list revolutsiooni ahelaidpurustavana, uus javana, suurte, ülenähtamata kauguste Nii tulid kõik enamluse juure, nii kunst — Meyerhold ja Taiirov, luulemässajad kovski, Sergei Jessenin, Demjan Bednõi mässajad — Prokorovski (ajaloolane), f zarev ja paljud teised. Ning kõik nad enamluses. Enamlus ei purusta mingei ei, ta taob uusi ahelaid. Ta on hullun majandusest, mis haarab kõiki, nii vabr nad kui abielu, surub kõik kindlaisse raam da ei tohi karistamata ületada. Ta häv mis ei sobi bürokratiseeritud skeemi. Ta otsast kõigel, mis ulatub üle normeeritud Ta kasutab kõike otstarve saavutamise Üksiku elu, teadust, kunsti. Ning kõik olid läinud kaasa enamlusega, kes te isegi lühikest aega võiksid nautida kuns tust, kõik nad on üksteise järel hävitat ruks tallatud. Vanglais, koonduslaagreis, jades või endatapu teel on nad lõpetanud Üksainus neist mässulistest on päästnud, iseennast, siis oma nime. Nii vaeseks o jäänud kõige vaimse hävitamisega, mis t läinud kaasa, et futuristide juht ja pärast luse laulik Vladimir Majakovski, kuigi t elu endatapu teel, on ametliku hinnangu naseni jäänud suurimaks revolutsioonilauliku kas ka Meyerholdil oleks endatapust k dimir Majakovski oli Meyerholdi teatri meste aastate jooksul. Koht, kus ase Meyerholdi teater, on tema järele ümbe tud ja uuele Meyerholdi teatrile, mida n tatakse teiseks otstarbeks, peab tulema dise futuristi ja pärastise enamlise lau viimse hoiatava mälestusmärgina Vene r nis hukkunud mässumeelseist, kes olid tuse poeetlikult pannud sellele revoluts enamlusele.

Festimaa kuningas

Mihkel Aitsama ajalooline jutustus

52

„See oli keegi vana naisekrõhva, ajas mulle veel põidlad silma... Vaata, kas mu silmamunad on alles."

„Silmad on küll alles, aga põsk on kriimustatud."

„Ai, ai! Mis küll Dücker ütleb!"

KÕLLI TOOMA VANGISTAMINE

Teisipäeva hommikul algas töö Uuemõisas harilikul ajal. Kõlli Toomas oli õhtul Mäe rehe juures öelnud, et hommikul tulgu kõik korralikult tööle. Toomas ise jatkas müüritööd, kusjuures Korjukse Jaak teda abistas.

Varahommikul puhuti mõisa õues jahisarve. Jahimehed kogunesid jäägrite ja koertepoistega mõisa õue. Härrased istusid sadulasse ja ratsutasid jahile.

Tiesenhausen möödus kuurist, kus Kõlli Toomas tegi müüri. Mõisahärra tunnistas teda ja küsis:

„Kus sa olid öösel?"

„Magasin Mäe rehes, kuuri all hakkas külm."

„Kus kuuri all sa ennem magasid? Kas siin kuuris?"

„Ei mitte, magasin põhukuuris heinte peal."

„Kas sa ei käinud öösel mujal?"

„Kusagil ma ei käinud."

„Miks su ase oli rehe all tühi?" jatkas Tiesenhausen küsimist.

„Läksin rehetuppa ja magasin ahju peal."

„Vististi hoidsid kõrvale; kartsid, et mina lasen sind kinni võtma."

„Kas härra laskis siis mind taga otsida?"

„Mina ei lasknud taga otsima." Tiesenhausen andis hobusele kannuseid ja sõitis külalistega jahile.

Kõlli Toomas rõõmustas: härra pole lasknud teda taga otsida. Tähendab, tal pole midagi karta; võib julgesti müüritööd jatkata. Aga milleks see küsimine, kus ta oli öösel? Toomas sellele kindlat vastust ei leidnud. Lõpuks arvas ta, et mõisahärra kartis ta ässitustööd ja arvas, et ta ehk käis öösel teisi teosulaseid ässitamas.

Opman Zeibig möödus temast sõna lausumata.

Kell 8 löödi perekella. Teolised ja mõisapere läks keskhommikule. Sulased läksid rehe juure, kus olid nende leivakotid ja piimalähkrid.

Kõlli Toomas istus palgiotsa peale ja nosis oma leivakoti kallal.

Jälle tuli Zeibig valitsejamaja poolt ja rääkis midagi Kirimäe kupja Jaaniga. Samal ajal lähenesid teiselt poolt kokk Tõnu ja kutsar Jaak. Toomas jatkas söömist, sest mõisakohas oli alati palju askeldamist.

Opman vaatas müüri ja kõnetas Korjukse Jaaku, kes istus paevirna otsas ja sõi silku-leiba.

Korraga tundis Toomas, kuidas selja tagant ta käed kinni haarati ja ta otseti maha suruti. Tal oli toit suus ja ta ei saanud hüüdagi. Vaevu suutis ta suutäie alla neelda, et toit ei satuks hingekõrisse.

Kui Toomas hakkas taipama, olid ta käed nööriga selja taha seotud.

Nüüd lähenes talle ka opman.

„Kurat!" vandus Toomas. „Laske mind lahti."

„Sina, kärnane lammas, ajama terve kari hukka. Nüüd sina saad oma palk kätte." Opman naeris pilkavalt.

Toomas ähkis ja katsus end köidikuist vabastada. Mõisa kahe-hobuse-vanker sõitis ette, kaks teolist vankril.

„Visake see koer vankrisse!" käsutas opman.

„Kuhu te tahate mind viia?" küsis Toomas.

„Tallinna vangimajasse, seal on su koht."

Toomas ehmus. Tallinna vangimaja Rüütli tänavas oli sünge hoone, kuhu ei tahtnud ükski talupoeg oma jalga tõsta.

„Viige mind juba parem vene soldatiks, siis pole vaja mind öösi püüda."

„Esiteks viime vangimajasse, seal peksame sul mässujutud tagumiku kaudu välja ja alles siis minema soldatiks."

„Mis kurja ma olen teinud, et niimoodi talitate? Härra ütles, et ta pole lasknud mind taga otsida."

„Siis sa ära jooksma, nüüd aga mul peos olema."

Toomas upitati vankrisse, kus ta jalad seoti vankriredeli külge. Opman võttis tahapoole istet ja sõit Tallinna poole algas.

„Üks kõigi eest ja kõik ühe eest!" karjus Toomas mõisahoonete vahel. Opmani käsul suruti kuuehõlm Tooma suu peale.

Tiesenhausen oli meelega vara sõitnud oma külalistega jahile. Ta ei tahtnud võõrastele näidata Tooma kinnivõtmist. Mine tea, läheb veel löömingu ks lahti, see aga pole sugugi meeldiv pilt külaliste ees.

Jõudnud välja mõisa vahelt, käskis opman kiiresti sõita.

RATSA-TEOSULASED KIHUTASID JÄRELE

Kõlli Tooma vangistamine ja linna saatmine ei jäänud teosulaseile nägemata. Üks ja teine silmas seda omapärast sõitu ja andis teate teistele edasi.

„Kõlli Toomas võeti kinni!.."

„Kõlli Toomas saadeti Tallinna!.."

„Kõlli Toomas viidi vangimajja!.."

Korjukse Jaak oli pärani silmil jälginud Tooma kinnivõtmist. Tal kukkus leivatükk näppude vahelt maha, nii rabas teda Tooma vangistamine. Kui vanker kadus puude varju, toibus Jaak.

„Jüri, pea kinni!" hüüdis ta Mäe poisile parajasti möödus kuurist. „Jookse ruttu Kuie juure ja ütle, et Kõlli Toomas võeti kinni ja sa Tallinna. Saksad on kõik metsa läinud. me p Toomale appi minema."

14-aastane poisike ei saanud esiteks aru, teha. Jaak haaras poisil õlast kinni, pööris t põldude poole ja lükkas ta käima. „Jookse nii kui jalad võtavad. Kutsu teised kõik appi. ise jooksen Mäe rehe juure."

Esimesed appikutsujad jooksid.

„Mis nüüd lahti on, tuli või?" küsis Roobu

„Kõlli Toomas võeti praegu kinni ja s Tallinna. Jookse ja kutsu teisi appi!"

Jüri jooksis kolmanda küüni poole.

Esimesena jõudis kohale poisike. Sulased teda jooksmas ja tõusid püsti.

„Appi, appi!" karjus Jüri eemalt ka „Minge Kõlli Toomale appi... Ta viiakse Ta vangi... Üht meie meest tahetakse ilma süüta viia... Jookske kõik Mäe rehe juure, kästi ö

Teosulaste hobused olid Mäe rehe juures Kes oli söönud, kes katkestas söömise — kõik sid jooksma Mäe rehe poole. Otse üle põ läbi kasvava kaera.

Esimesena jõudis Mäe rehe juure Korjukse kes jooksis otsimat teed. Mõned sulased pik mõni suitsetas piipu või kohendas oma tööri

„Ruttu Kõlli Toomale järele... Kõik h selga!" karjus Jaak.

Sulased kargasid jalule. Põua Mait j Jaagu juure ja küsis otse karjudes:

„Mis nad tegid Toomaga?"

„Opman laskis ta kinni siduda ja sõitis Tallinna poole."

„Kus teised saksad on?"

„Kõik läksid jahile... Mõisas pole a hinge... Kas te olete lollid, et lasete ühe süüta linna viia .. Minge ja päästke ta Jumal teab, kuhu ta veel saadetakse."

„Üks kõigi eest ja kõik ühe eest!" hüüdis vandevendade märgusõna.

(Järgnel

100 aastat Õpetatud Eesti Seltsi

Pilk seltsi eelajastule, asutamispäevile ja 100-aastasele arenguteele ühes läbielatud murrangutega

Sõjavägede ülemjuhataja, haridusminister j. t. sõidavad juubeli pidustusile. Tallinna asutati seltsi osakond

Õpetatud Eesti Seltsi 100. aasta juubelipidustused seisawad ukse ees. Pidustuste „palawik" Tartus tõuseb mitte enam päewadega, waid juba tundidega. Pidustused, nagu teada, algawad laupäewal kell 11 e. l. pärgade panemisega seltsi algusaja tegelaste haudadele Jaani surnuaial. Õhtupoolel on ülikooli aulas ettekandekoosolek.

Pidustused kestawad 3 päewa. Pidustustest wõtab osa wabariigi walitsuse esindajana sõjawägede ülemjuhataja kindral J. Laidoner. Pidustustele saabuwad weel haridusminister kol. Jaakson ja kunsti- ja teaduseosakonna direktor J. Wasar. Wahepeal on täienenud ka wäliskülaliste nimestik.

Juubelipidustustega seoses on loodud seltsi informatsiooni-büroo juhatusliikme dr. L. Leesmendi juhtimisel, mis asetseb ülikooli peahoones prorektor E. Rootsi kabinetis, telefon 6-23. Pidustuste üldkorraldajaks on ülikooli raamatukogu direktor F. Puksoo, kuna tema abina toimib Eesti Rahwa Muuseumi direktor F. Linnus.

Reede õhtul kell 21.40 esineb raadios loengugа Õpetatud Eesti Seltsi üle abiesimees dr. O. Liiw. Seltsi ajalooline näitus, mille awamine pidi toimuma pühapäewal kell 12, toimub nüüd pool tundi hiljem, s. o. kell 12.30. Näitus on kunstikooli „Pallase" ruumides. Juubeli puhul on antud wälja ka seltsi postimargid, mis on warustatud Fächlmanni ja Kreutswaldi piltidega.

Märkimist wäärib weel, et juubeli eel on neil päewil Tallinnas asutatud Õpetatud Eesti Seltsi Tallinna osakond. Osakonna ajutise juhatuse moodustawad dir. J. Wasar (esimees), insp. E. Laid (sekretär) ja riigiarhiivi juhataja G. Ney (laekur). Ajutine juhatus on wõtnud wastu ka juba osakonna kodukorra.

*

ühenduses selle harukordse juubeliga olgu heidetud pilk tagasi ka

Õpetatud Eesti Seltsi eelajaloole ja asutamisajale.

Suure walgustusfajandi murrangulise ja rewolteeriwate mõttefuundade sisetung Baltimaile algas teatawasti juba 18. sajandi teisel poolel. Muidugi ka Aleksander I walitsuse-aja esimene suurte reformide aastakümme ja Tartu ülikooli uuestiawamine (1802) andsid tõuget siinse piirwsi poliitilise ja kultuurilise elu wirgumisele ja elawamaks muutumisele. Neude n.-ü. loknalset laadi tegurite kõrwal tuleks aga eriline tähta weel üht asjaolu, mida seni wähest küllaldaselt ei ole arwestatud, nimelt

Lääne-Euroopa kultuurimõjude otsest kandumist meie maale.

Enne Tartu ülikooli uuesti-awamist oli Baltimaade noormeestel wõimalik kõrgemat haridust omandada ainult Lääne-Euroopa ülikoolides, mis teatawasti olid walgustusaegse uushumanismi ja ratsionalismi wiljelusääsideks. Wõõrsilt koju tagasi jõudes toodi muidugi kaasa ka seal omandatud uued tõekspidamised, mida kodumaal teenistuskohtadele asudes ühel wõi teisel wiisil katsuti ka tegelikku ellu rakendada.

Eelmistega wõrreldes wõib-olla weelgi märgatawamaid jälgi on jätnud meie kultuurilise arengusse see suur

kõrgema haridusega „literaatide" laine,

mis eriti 18. sajandi lõppkümneil ja 19. sajandi alul kas uusi töömaid ja teenistuskohti otsides wõi ka lihtsalt reisilustist ning seiklushimust aetud kogu Ida-Euroopa, eriti aga Baltimaa, üle ujutas.

Kontaktis siit põlwenenud ning siin kaswanud haritlastega asuti teostama algatusi siinse maarahwa waimse taseme tõstmiseks, temale kirjanduse soetamiseks jne. Ja lõpuks siin peitusid ka esimeste kollektiiwselt asutatud kultuuriliste ettewõtete eod ja siit sai ka oma algufe Õpetatud Eesti Selts.

Balti prowintsid ja Tartu ülikoolgi elasid Nikolai I range reaktsiooni ja politseireژiimi ajajärgu all. Kuid ometi, aga

wõib-olla just wälise surwe tõttu, wõis 19. sajandi 30. aastail ülikooli ringkonnis märgata mõnesugust elawnemist.

See ei ulatunud esialgu ülikooli kitsast piirkonnast küll palju kaugemale, samuti nagu siin ei tegeletud riikliku ega ühiskondliku korra muutmise kawadega. Igast maailmakaarest siia kogunenud nooremate õppejõudude ja muu intelligentsi hulgas oksiti kontakti teadusliikude ja kultuuriliste küsimuste arutamiseks. Juba 1831. aasta aprillist saadik tegutses siin

waba „teaduslik westlusring",

mille liikmed kogunesid korrapäraselt iga 4 nädala järele mõne ringi liikme korterisse, kus peeti ettekandeid üldhuwitawate küsimuste kohta üksikuilt teadusaladelt. Hiljem see ring omakorda jagunes üksikute huwialade kaupa alaringideks.

Ühe niisuguse alaüksuse moodustasid isikud, kes olid huwitatud eesti keelest ja kirjandusest, ajaloost, maatenduseest jne. Wiimasesse alaringi kuulusid ilmselt Hoo mõisa opmanni poeg, tookord wabalt praktiseeriw arst dr. Fr. R. Fachlmann, Tallinna bürgermeistri poeg, anatoomia professor Alekf. Hueck, Padise mõisa mõldri pojast Tartu seminari inspektoriks saanud D. H. Jürgenson, kes 1837. aastast alates täitis ka ülikooli eesti keele lektori ametit, ja rida teisi.

1837. aasta suwel oli neil meestel

tekkinud mõte asutada päris-iseseisew ning riigiwõimude poolt registreeritud selts,

Õpetatud Eesti Seltsi esimene esimees (1838—1840) pastor C. H. C. Gehewe (1796—1856).

Prof. H. MOORA, Õpet. Eesti Seltsi esimees alates a. 1936.

mille tegewusalaks olekšib olnud samad küsimused, millega tegeleti omawahelisesti ringis. 1837. aasta sügisel, kui uue seltsi üldiste põhialuste asjus kokku oli lepitud, tehti põhikirja detailsem wäljatöötamine ja paragraafidesse formuleerimine ülesandeks noorele õigusteaduskonna professorile Fr. G. von Bungele. 25. nowembril samal aastal saatis Hueck koostatud põhikirja koha peal elawaile asjaosalistele tutwunmiseks ja arwamiste awaldamiseks, kuna asutamiskoosolek oli 8. detsembriks kindlaks määratud. Mõnesugustel põhjustel see aga lükkus järgnewa, 1838. a., 18. jaanuarile.

Sel asutamiskoosolekul, mis peeti pastor Gehewe korteris, ja millest wõttis osa peale eelmainitute weel teisi, kokku 19 isikut, wõeti wähäste muudatustega wastu Bunge poolt koostatud põhikiri. Siige warsti esitati see ülikooli kuraatori kaudu haridusministrile kinnitamiseks.

Sama aasta märtsis saabus wastus, milles teatati, et wastawate seaduste kohaselt on niisguse

seltsi asutamine wõimaldatud ainult ülikooli juure

ja et seltsil peaks olema tema liikmeet hulgast walitaw ning haridusministri poolt kinnitataw esimees. Kinnitamiseks esitatud põhikirjas oli nimelt ainsa seltsi tegewust juhtiwa isikuna ette nähtud ainult sekretär, kelleks asutamiskoosolekul waliti pastor Gehewe.

Aprillikuu koosolekul ühineti esialgselt ministri nõudmistega ja tehti põhikirjas wastawad parandused. Põhikiri esitati teiskordselt kinnitamiseks, ja see toimus ki 7. jaanuaril 1839. aastal.

Nii sai Õpetatud Eesti Selts endale edaspidiseks tegutsemiseks legaalse aluse.

President Gehewe ja sekretär Jürgensoni juhtimisel asuti esialgu lähemate tööülesannete jagamisele. Päewakorras olid kõigepealt Jürgensoni kawad eesti keele sõnawara kogumiseks jne. Kõiki seltsi ülesandeid kandis laiaulatuslik programmiline juhtmõte, mis seltsi põhikirjas oli ühtcainsaks laufeeks kokku wõetud ja mis Õpetatud Eesti Seltsi eesmärgina on püüsnud tänapäewani —

edendada teadmisi Eesti rahwa minewikust ja olewikust, keelest ja kirjandusest kui ka eestlaste asustatud maast.

Kohe ametliku registreerimise järele algas seltsi wilgas tegewus, kusjuures olid talle toeks 2 waimuhiiglast: asutaja Fachlmann ja dr. Fr. R. Kreutzwald. 1843. aastal waliti Fachlmann Õpetatud Eesti Seltsi esimeheks, misjuguse kohale ta jäi kuni surmani aastal 1850. Juba 1840. aastast alustas selts oma „Toimetuste"-sarja wäljaandmist, mis kestab tänaseni. Selles „Toimetuste"-sarjas ilmus esmakordselt ka Kalewipoeg 1857—1861. aastail. Fachlmanni esimeheks olemise aeg olt seltsile eriti intensiiwne ja wiljakas ajajärk.

Fachlmanni surmaga lõppes seltsi esimene eestilise juhtimise periood,

kuid eestlased töötasid seltsis siiski tulemusrikkalt edasi. Weel 60-date aastate algul toimub Õpetatud Eesti Seltsi kaudu katse Eesti rahwakoolide kohta ankeet, mille huwitaw ainestik asetseb nüüd seltsi arhiiwis. Kuid seltsi esimese weerandsajandi juubelit pidades näeme seltsist lainwat juba rohkem baltisakslufe waimu ka tegewusfuunas, mis nüüd otseselt rahwaga tegelewaist küsimusist pöördub enam ühekülgsemale ja rahwa huwidest kaugenewale pinnale. Sellega jääb Õpetatud Eesti Selts eemale otsesest wõitlusest Eesti rahwa äärimisperioodil 60-dail aastail enne laulupidu, laulupeost endast ja ka hilisematest rahwuslikest üritustest.

Weidi hiljem, ja nähtawasti wõrdlemisi wabameelse ja erapooletu kauaegse seltsi esimehe prof. Leo Meyeri mõjul (1869—1899),

selts katsus kestteed leida ja hoida edasi ühendust juhtiwate Eesti haritlastega.

Seltsis töötasid aktiiwselt kaasa dr. J. Hurt, dr. M. Weske, Jaan Jung, dr. O. Kallas, dr. K. A. Hermann ja lõpuks ka Willem Reiman ja Jaan Tõnisson.

Käesolewa sajandi alul ei suutnud sakslastest tegelased seltsi tegewust aga endisel kõrgusel hoida. Eesti haritlasi ja teadusmehi nõudsid innuga tegelewad Eesti Kirjanduse Selts, Eesti Rahwa Muuseum j. t. Sinna andsidki eestlased oma peamise jõu, seejuures nende asutuste ülesanded katsid osalt Õpetatud Eesti Seltsi omi ja wähendasid tema tegewusraadiust.

Peale Eesti iseseiswumist ärkas oma mõneaastasest letargilisest unest peagi ka Õpetatud Eesti Selts

uuesti ellu-äratatuna tollcaegse Eesti ülikooli kuraatori Peeter Põllu poolt.

Kuigi siin esialgu weel sakslastest liikmeskond tegutses, olid olukorrad ja suhtumised juba teised, ka seltsi Saksa foost wõi sinnapoole kalduwad tegelased olid juba teisuguse koolituse ja suhtumisega. Lööwad kaasa ka üksikud Eesti noored õpetlased ning nendega ka kogu Tartu ülikooli mõned õppejõud.

Nüüd hakkab seltsi liikmeskond kaswama peamiselt eestlastest liikmete arwel ja 1928. aastal tõstab seltsi ammune liige prof. H. Koppel üles seltsi

asjaajamise-keelena eesti keele küsimuse,

mis ka osalisele maksma pannakse. 1929. aasta näitab järjest selgemalt, misjugune suur enamus on seltsis eestlastel ja sama aasta lõpul toimub rahulikult seltsi fiseelus see iseendastmõistetawalt küpseund mundatus, et seltsi juhtimine juhatuse näol läheb täielikult eestlaste kätte.

Uue esimehe prof. dr. phil. Julius Marki innukal juhtimisel wõis selts tegewus peagi laieneda. Wõeti põhjalikule korraldamisele seltsi kogud, loodi kindlam alus seltsi majandamisele, asuti stipendiumifummade awaramale jaotamisele uurimistarbeks jne. 1936. aastast peale on seltsi esimeheks prof. H. Moora.

1937. aastal muudeti seltsi põhikiri selles suunas, et selts liikmeskond teaduslikku kwalifikatsiooni alusel jagunes tegew-, au-, kirjawahetajaiks ja lihtliikmeiks. Samuti on seltsi juures toetawate-liikmete instituut.

Selts oma 100-aastase tegewuse jooksul on wälja annud teoseid üle 25.000 trükilehekülge.

Üksikteoseid Eesti iseseiswumise 19 aasta jooksul on wälja antud 30 köidet umbes 8839 trükileheküljega. Mitmed neist tõõbest on kapitaalsed uurimused wõi teisel wiisil suure tähtsuse omandanud.

Kokkuwõttes märgitagu, et Õpetatud Eesti Selts on aastakümnete jooksul olnud ainsaks Eesti rahwuslike teaduste arendamise keskuseks,

nii waimse kui ka ainelise kultuuri mälestusmärkide kogujaks, säilitajaks ja wõimaluste piirides ka nende kriitiliseks läbitöötajaks ning töötulemuste trükis awaldajaks. Wiimaseil aastakümneil, kus meil on tekkinud terwe riha erialaliste ülesannetega organisatsioone ja asutusi, kes osalt seltsi ülesandeid ühel wõi teisel alal on oma eriülesandeks wõtnud, ei ole Õpetatud Eesti Seltsil tarwidust olnud enam endisel määral oma tähelepanu materjalide kogumisele pühendada. Seda enam on aga esikohale kerkinud uurimistöö üldise toetamise, materjalide läbitöötamise ja trükis awaldamise ülesanded. Õpetatud Eesti Selts on üheks tõenduseks Eesti teadusliku kultuurieluks kestwusest. On tõtlis, et ka edaspidi kõik Eesti kultuuri sõbrad nii aineliselt kui ka waimselt toetaksid Fachlmanni ja Kreutzwaldi pärandust. Tema ümber peab ka tulewikus koonduma meie aktiiwne teadlaste põlw.

Raskemate kuritööde arv vähenenud

Walmis Tallinna-Harju kriminaalpolitsei aruanne möödunud aasta tegewuse kohta

Neil päewil walmis Tallinna-Harju kriminaalpolitsei aruanne möödunud aasta tegewuse kohta. Nagu selleest nähtub, on raskemate kuritööde arw Tallinnas tunduwalt wähenenud. Nii ei ole rööwmõrwu Tallinnas möödunud aastal üldse olnud, samuti on wähenenud tapmised, lapsetapmised, rasked haawamised jne. Ka suuremaid warguſi on olnud wähe.

Arwulisselt oli surmajuhtumeid tapmiste, auto alla jäämiste jne. näol 44, lapsetapmisi 9, raskeid haawamisi ühes autode ette jäämisega 41, rööwimisi 16, süütamisi 19, wägistamisi 8 ja suguwiljа häwitamisi samuti 8. Neist kuritegudest on kõik peale 6 rööwimise ja 7 süütamise awastatud.

Warguſi oli möödunud aastal 3304 1936. a. 3647 wastu, waleraha lewitamisi 42 juhtumit, ametalasi kuritegusid 62 ja dokumentide wõltsimisi 390. Seejuures ametalaliste kuritööde ja dokumentide wõltsimiste arw on märgatawalt tõusnud, kuna 1936. a. need arwud olid wastawalt 187 ja 42.

Kokku oli möödunud aastal juurdlemisel 5033 süüdimust 5244 wastu 1936. a. Kuritöödest on awastatud 71 punkti, kusjuures lahendamata on jäänud peamiselt wähemaid warguſi. Wäljaspoolt on juurdluſi tulnud 1144, nii et kokku tõusis juurdluste arw 6177-le.

Wahi alla wõeti möödunud aastal ja paigutati wanglasse 297 (392) isikut. Läbiotsimisi toimetati 530 korral ja tunnistajaid kutsuti üle 23.532 eelmise aasta 25.695 wastu. Wangide põgenemisi oli 14, kellest tabati 12. Otsitawaid leiti 1945.

Rukkirahu ümbrus hädaohtlik

Muhu väinas on viimaste päevade sula tõttu liiklemine hobusõidukeile muutunud üsna raskeks. Eriti hädaohtlik on Rukkirahu juures. Üldiselt on jää Muhu väinas kaetud paksu lumelobjaku ja veega. Sellele vaatamata toodi aga eile post siiski veel hobustega üle. Kas tehakse seda ka täna, pole veel teada.

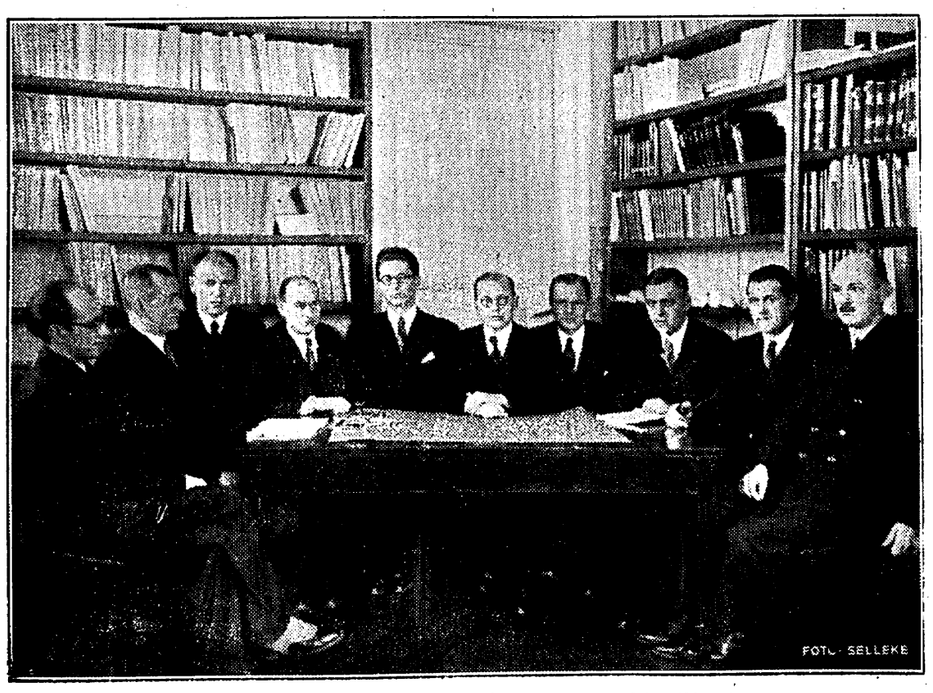

ÕPETATUD EESTI SELTSI JUHATUS 1938. JAANUARIS

Vasakult: asjaajaja M. Lepik, abisekretär mag. A. Raun, mündikonservaator mag. E. Tender, laekahoidja mag. Indreko, abiesimees dr. O. Liiv, esimees prof. H. Moora, 2-ne konservaator dir. F. Linnus, sekretär prof. P. Arumaa, raamatukoguhoidja F. Puksoo ja abi-raamatukoguhoidja dr. L. Leesment.

Riigipöörajate granaadid tapsid 13

Ränk plahvatus Pariisi eeslinnas. — Ohvrite laibad purustatud

Pariis, 26. 1. (Reuter) Pariisi eeslinna Villejuifi piirotehnilises laboratooriumis tekkis kolmapäewal enne lõunat raske plahwatus. Plahwatasid käsigranaadid, mis olid konfiskeeritud CSAR-i organisatsiooni salajasest relwalaost.

Pariis, 26. 1. (ETA) (DNB) Villejuifi plahwatuse kohta teatatakse täiendawalt, et 200 meetri ulatusel ümber plahwatuskoha on kõik aknad purunenud. Plahwatust oli kuulda mitme kilomeetri kaugusele. Plahwatus tekkis käsigranaatide kastides, mis olid konfiskeeritud wiimastel läbiotsimistel CSAR-i organisatsiooni liikmete juures. Katastroofi silmapilgul ajusid laboratooriumi laoruumis kaks fotoreporterit, üks sõjawäekeemik, üks linna laboratooriumi wanem keemik ja umbes 12 sõdurit.

„Intransigeant'i" teatel on plahwatus tekkinud sellest, et üks sõdur oli lasku maha kukkuda.

Õnnetuskohale saabusid si nuimed teised ametlikud isikud

Ohwrite laibad on hirmsa ajutud ohwrite laialipillutud Isegi puude otsas ripneb liha haosade kuuluwust on waewal teha.

Pariis, 26. 1. (ETA) (ärele on Villejuifi plahwatusõn ma saanud. Surmasaanute hul keemikut, Pariisi linnalaboratoor konna juhataja, üks ohwitser gist, üks mobiilkaartlane, kolm gi ametnikku, kolm sõdurit ja ka

Abessiinias käiwad wõit

Ligi 6000 itaallast ja pärismaalast-sõdurit saanud

London, 26. 1. (ETA) (Reuter) Abessiinia saatkond Londonis awaldas kolmapäewal teadaande, milles wäidetakse, et ligi 6000 itaallast ja pärismaalast-sõdurit on wiimase kahe kuu jooksul Abessiinias surma saanud. Abessiinlaste kaotused olewat samuti suured. Teadaandes lisatakse, et wõitlused on weel käimas Põhja- ja Loode-Abessiinias. Itaallastel olewat ainult kohati korda läinud kaotatud positsioone tagasi wõita. Edasi wäidetakse teadaandes, et Eritrea pärismaalaste wägedest olewat kolm pataljoni ühes relwadega abessiinlaste poole üle läinud ja wõitlewat nüüd Itaalia wäejookſikud jutust Abessiinia saatkonna teadaan lastest sõdurite keskel walits tus selle üle, et neid sunn siiniasse. Igasugused rahul mise katsed suurutawat maha

Itaalia ringkomad L Abessiinia saatkonna teada Itaalia kaotuste kohta Abe teks ja täiesti põhjendamat

Austrias vangistati natside juhte

Saadi kätte tähtsaid dokumente

Wiin, 26. 1. (ETA) (Havas) Politsei on wangistanud rahwussotsialistide ringkonna juhid insener Tavsi ja kapten Leopoldi. Politsei on korraldanud ühtlasi läbiotsimisi rahwussotsialistide büroo ruumes, kust olewat leitud hulk kompromiteeriwat materjali, nagu seletatakse autoriteetseist ringkonnist.

Kapten Leopold kawatsetakse wabastada pärast ülekuulamist, kuna aga insener Tavs jäetakse wahi alla. Ühenduses sellega on üle kuulatud ka hulk teisi rahwussotsialiste. Juurdlus Austria rahwussotsialistide tegewuse kohta on jatkumas. Usalduswäärsest allikast seletatakse, et konfiskeeritud dokumendid on wäga tähtsad, lastes pilku heita eriti insener Tavsi tegewusele Austrias. Kuuldub, et politsei on leidnud ka Austria rahwussotsialistide tegewuskawa. Ent juurdluse huwides ei ole praegu wõimalik saada selle kohta lähemaid andmeid.

Ühenduses rahwussotsialistide tegewuse paljastamisega Austrias, Austria isamaa frondi peasekretär Jernatto Salzburgis kõne, milles ta ütles muuseas, et Austria kannatus on lõpul. Austria tunneb ainult Dolfussi, Schuschniggi ja isamaafronti. Rahwussotsialism ja isamaafront ei sobi ühte. Kõik organid ja asutused, millede ülesandeks on walwata korra ja rahu järele riigis, peaksid laskma endid juhtida sellest põhimõttest, ütles Jernatto.

Piririkkumised jatkuvad

Helsingi, 27. 1. (ETA) Raasuli piiriwahejuhtumi selgitamiseks toimunud juurdlus on katkenud teisipäewast saadik. Wenelased püüsiwad endiselt oma wäite juures, et ka soomlased on rikkunud piiri. Uhtlasi jatkuwad piririkkumised wenelaste poolt. Nii tulid teisipäewal kell 13.13 wenelased jääkelgul Undekirkko kohal üle piiri paarsada meetrit Soome poole ja wõtsid kaasa ühe Soome kaluri kelgu ühes mitmesuguse warustusega. Kalur ise oli põgenenud aegsasti.

Keeld juudi advokaatidele

Bukarest, 26. 1. (ETA) (DNB) Bukaresti adwokaatidekoda on keelanud ametialalise tegutsemise kõigile juudi adwokaatidele, kes on adwokaatide nimekirja kantud pärast 1. detsembrit 1918. a

Teised

Kirik ja poli

„U. Eesti" ei näi rahul seiswail walimistel esinewad k med kirikuõpetajad. Muu h et kirikuõpetajad kandideerim pool rahwarinnet. „U. E." t

„Muidugi, ajad on muutunu nad on muutunud. Poliitiline kida mes parlamendis, ei tohiks enne eli. Kuid ilma tahtumine ei saa. Sellepärast ei saa ka t tulewad, hoopis mööda mõtmesuu liisest wõitlusest.

Tekib küsimus, kas on meie t on seda tõlle tõiginata waja? Ka wõrd korras, et õpetajatel oma nuujale paigutada wõimalik pole juhtida? Kas selle läbi loodete kogunduses ühtehoidmist ja ohwrim

Selle kirjutuse puhul wõit kui olla loogiline ja järjekind biw ja kohane kandideerida ka teenistuses seiswail isikuil, n jail, metsaõlemail, maatulund Seda küsimust „U. Eesti" age

Mis tähtsus jääb Balti

„Waba Maa" juhtkirjanik pe Munterſi kuritunlsa „klaasitõõn millega kaudselt wihjati Abessiin tamisele. See näitawat, et Lä wasteliidu nõukogu mõtteala dale algatuse Itaalia ülemwõim siinias Balti riikide poolt.

Leht leiab, et Munterſi sam seks Eestile, kuna meil seletati a walitsus ei ole Itaalia ülemwõõ kaalunud.

Lõpuks esitatakse kats awalik

Esiteks: mis tähtsus jääb ede werentsidele ja Balti riikide koos

Teiseks: mis moodi mõeldakse kide senist suhtumist Nahwastelii aalpoliitilistel kaalutlustel?

Briti soomusautod Egiptus

London, 26. 1. (ETA) (nister teatas, et lähemal ajal f soomusautode rügement, et kõw secritud üksusi.

Laste halvatust

Riia, 27. 1. (ETA) T teatel on Latgallias, Sakstigal lastehalwatuse juhtumeid. Kah registreeritud kahekõa haigestum penud surmaga. Mitu kooli on ritud. Haiguse wastu wõitle wõetud abinõusid.

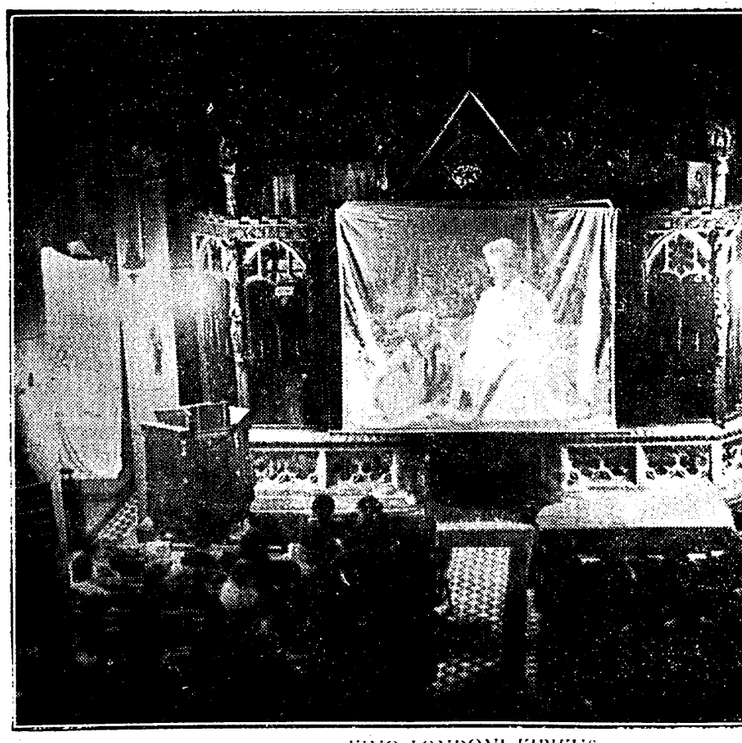

KINO LONDONI KIRIKUS

Ühes Londoni kirikus näidati esmakordselt filmi, milles peaosa mängis kirikuõp tungil täis, et tuli sulgeda uksed.

Majanduslik ringvaade

Ilmub neljapäeviti

Uus haiguskindlustusseadus ristimeestele

Vabaduse Risti kavaleride ja vabadussõjalaste õiguste kindlustamine uute seadustega

Jaan Taklaja

Vabadussõjast osavõtnute ja Vabaduse Risti kavaleride õigused enda ning laste õpperahast vabastamiseks, tasuta õppeabinõude saamiseks ning haiguskindlustuse alla kuuluvusest on leidnud uue korralduse kahes äsja ilmunud seaduses ning ühes sotsiaalministri määruses.

Esimene seadus, mis on antud riigihoidja dekreedina 17. detsembril 1937. a. ja ilmunud „Riigi Teatajas" nr. 103 m. a. pealkirjaga: „Vabadussõjast osavõtnutele ja nende lastele soodustatud tingimustel hariduse andmise seadus", määrab ligemalt selle korra ja aluse, mis võimaldab Vabadussõjast osavõtnuile realiseerida neile juba varemalt tõotatud eriõigusi hariduse saamise protsessis.

Tasuta õppimise võimalused saavad mainitud seaduse põhjal Vabadussõjast väeliinil osavõtnud kooliõpilased riigi ja omavalitsuste koolides ning erakoolides vaid haridusministri sellekohase otsuse põhjal.

Eesti Vabadussõjas langenud rahvaväelaste lastel on samuti võimalus saada tasuta kooliharidust kuni kõrgema õppeasutuse lõpetamiseni, kui selleks annab jaatava vastuse haridusministeerium.

Vabaduse Risti kavalerid ja nende lapsed vabastatakse koolirahast 50% ulatuses kõigis koolides normaalse õppeaja kestel kuni kõrgema õppeasutuse lõpetamiseni. Samasugused normid on kehtivad ka Vabadussõja invaliidide ja nende laste kohta.

Edasi on Vabaduse Risti kavaleridel ja nende lastel ning Vabadussõja invaliididel ja nende lastel võrdsetel tingimustel eesõigus õppeasutustes toetuste ja abirahade saamisel kui ka koolirahast täielikult vabastamisel, kui nad õpingute edukuse ja käitumise suhtes vastavad õppeasutuste seaduses ettenähtud nõudeile.

Teine seadus, mis on antud dekreedina samuti 17. detsembril 1937. a. ja avaldatud „Riigi Teatajas" nr. 104-das pealkirja all: „Vabaduse Risti kavaleride haiguskindlustuse seadus", puudutab vaid Vabaduse Risti kavalere.

Selle seaduse põhjal võimaldatakse Eesti vabariigi kodakondsusse kuuluvatele Vabaduse Risti kavaleridele haiguskindlustus ulatuses, mis on nähtud ette riigiteenijate, -tööliste ja -õppejõudude haiguskindlustuse seaduse kohaldatud paragrahvide alusel. Mainitud seadus hakkab maksma 1. veebruaril 1938. a. ja selle seaduse korraldamiseks ning ligemate juhtnööride andmiseks on antud sotsiaalministri määrus 18. jaan. 1938. a., mis on avaldatud „R. Teatajas" nr. 7 s. a. pealkirjaga: „Vabaduse Risti kavaleride haiguskindlustuse korraldamise määrus".

Vabaduse Risti kavaleride haiguskindlustust korraldab sotsiaalministeeriumi tervishoiu- ja hoolekande-valitsus. Haiguskindlustuse kohapealseteks korraldajateks on linna-, alevi- ja vallavalitsused.

Vabaduse Risti kavaler, kes tahab enda võtta haiguskindlustuse seaduse alla kuuluvaks, esitab oma elukoha, linna-, alevi- või vallavalitsuse kaudu sotsiaalministeeriumi nimele määruses ettenähtud formulaaril täidetud andmed registreerimiseks ühes vastavate dokumentide tõestatud ärakirjadega.

Kui kavaler on arvatud haiguskindlustuse alla, siis saab ta arstiabiraamatu, mis võimaldab tal saada ettenähtud tingimustel arstiabi.

Kuna „Vabaduse Risti kavaleride haiguskindlustuse korraldamise määrus" koosneb 25-est paragrahvist ja lisadena mitmest formulaarist, siis küsimusest selge pildi saamiseks mainitud seaduse hüvedest on kõige otstarbekohasem, kui kavalerid ise või jälle oma osakondade kaudu muretsevad vastavad „R. T.", esijoones „R. T. " nr. 103 möödunud aastast ja „R. T." nr. 7 jooksvast. Et aga mainitud seadustega ei saa veel lõplikku ülevaadet, siis tuleb neile hankida lisaks veel riigiteenijate, -tööliste ja -õppejõudude haiguskindlustuse seadused, kuid need siiski alles teises järjekorras.

Vabaduse Risti kavaleridel tuleb pidada aga meeles, et haiguskindlustuse alla ei kuuluta mitte automaatselt, vaid registreerimise korras, ning seepärast peab igaüks ise kandma hoolt selle eest, et ta kohe tutvuks nimetatud seadusega ja siis ka toimiks seaduses antud juhtnööride alusel.

Kui ka seni mitmel pool Vabaduse Risti kavalerid said oma osakondade vahetalitusel maksuta arstiabi ning mõnikord eritingimustel arstimeid, siis oli see peamiselt vabatahtliku kokkuleppe tulemus. 1. veebruarist alates on aga Vabaduse Risti kavaleridel, kes ei kuulu seni ühegi muu haiguskindlustuse ning arstiabi saamise liiki, juba seaduslik õigus arstiabi saamiseks haiguste puhul.

Kuidas vastavad paragrahvidesse valatud määrused tegelikule elule ja kuivõrd painduv on seaduse rakendus, seda peab muidugi näitama asja edaspidine käik. Ent see käik võib selgida seda rutem ja seda selgemalt, mida nobedamini endid registreerivad mainitud seaduse alla kuuluvad kavalerid ning teatavad siis oma osakondadele tulemustest, kui juba tegelikult on hakatud kasutama haiguskindlustuse seaduse juhtnööre.

Vabaduse Risti kavaleride haiguskindlustuse seadus ja selle määrus ning samuti õpperahast vabastamise seadus on fikseerinud üksikasjalisemalt need eriõigused, mis on antud sellele liigile vabadussõjalastest. Et neid õigusi ka tegelikult kasutataks, selle eest peaksid kandma hoolt esijoones just Vabaduse Risti kavaleride kohalikud osakonnad.

Haiguskindlustuse seadusel on meie arvates ka moraalselt küllalt suur tähtsus, sest nüüdsest peale ei tarvitse Vabaduse Risti kavalerid paluda, vaid neil on arstiabi saamiseks juba seaduslik alus ja seaduslik õigus.

Eesti majandusolud

„Economisti" valgustusel

Inglise mõõduandev majandushäälekandja „Economist", tuues oma viimases numbris ülevaate Eesti majandusoludest, märgib kokkuvõttes, et tuleviku väljavaated Eesti majandusele ei tohiks osutuda murettekitavaiks, kuna majandusolud riigis üldiselt põhjenevad tervetel alustel. Majandustegevuse tõusus Eestis 1937. a. viimasel veerandil ei nähtunud mingeid tagasimineku märke, ja isegi hooajaline tööpuuduse kasv tänavu talvel jäi vähemaks kui võis oodata. Eriti elavat tegevust võis märkida tööstuses, ehkki uue, ülemaailmliku depressiooni kartusel ilmnes teatud tagasihoidlikkust uute ettevõtete rajamises.

Eesti metsatööstuses, mis töötab peamiselt vaid välisturgudele, märgitakse propside ja tselluloosi hinnalangust, mispärast väljavaated sel alal püsivad ebakindlaina. Tekstiiltööstuses kuhjunud suuremad valmiskaupade tagavarad omakorda vihjavad toodangu kokkutõmbamise vajadusele lähemas tulevikus.

Sotsiaalküsimusi

Käitistes tuleb tööd ratsionaliseerida. Tööstuslikkude õnnetuste ja käitiste personaalpoliitika kohta on (äratrükk „Tehnika ajakirjast") avaldanud 2. jsk. tööinspektor ins. P. Volmer. Nagu uurimusest nähtub, on tööõnnetuste sagedus 1930. a. 87 pealt tõusnud 1936. a. 99-ni. Masinatest ja trantsportvahenditest tingitud tööõnnetuste sagedus on langenud, kuna suhteliselt suuremat tõusu omab mürgistest, põletavatest ning sööbivatest ainetest tingitud õnnetuste rühm. Tööõnnetuste vältimise kohta on autor koostanud juhtlaused, mille järgi käitistes on tarvis põhjalikumalt teostada töö ratsionaliseerimist ning seda viivitamata alustada neis käitistes, kus see seni teostamata, suunates enam tähelepanu töötaja valikule, väljaõppele ja töö füsioloogiliste tingimuste parandamisele. Asutustes tuleb õnnetuste vastu võitlemise alal senisest rohkem suunata tähelepanu keemiliste ohtude tõrjumisele ja tööfüsioloogia alale, milleks tuleb ülesandeid liigitada ja nende täitmiseks määrata vastava ala eriteadlased. Seniseid kogemusi nii kaitsetehnilisel kui ka töökorrastuslikul alal tuleb täielikumalt ära kasutada. Selleks on vaja luua õnnetuste vältimise probleemist huvitatute organisatsioon, mille kaudu teostuksid õnnetuste põhjuste süstemaatiline uurimine, kaitsevahendite arendamine ja selle ala kogemuste levitamine laiemais töölisringkonnis.

Need juhtlaused väärivad tähelepanu.

Töötüli ei antud komisjoni. Otto Saare metallitööstuses, kus 57 töölist, algatati 14. jaan. töötüli. Töölised nõudsid 15-protsendilist palgakõrgendust, tükitööhinna reguleerimist ja minimaalpalkade maksmapanekut — meestele 30 s. ja naistele 25 senti tunnis.

Töötüli püüdis lahendada tööinspektor kokkuleppe teel, mis aga korda ei läinud. Asjatoimetus kanti ette sotsiaalministrile, kes otsustas lugeda selle lõpetatuks ja seega jätta töölistele streigiõiguse.

Prahiturg

Möödunud nädalal võis prahiturul märgata väikest elavnemise tendentsi. Kuigi see oli lokaalse iseloomuga, annab see siiski lootust olukorra paranemiseks.

Baltimere metsavedudel oli uue hooaja prahte tunduvalt rohkem turul kui seni. Kusjuures hinnad püsisid 1938. a. minimaalhindade piires. Süteveod Inglisest Baltikumi nõrgenesid veelgi ja üksikud pakkumised olid isegi alla 5/—, mis erakordselt nõrk hind.

Argentiina viljavedudel oli veidi rohkem tegevust, kuid hinnad püsisid endiselt 25/3 ja 25/— Inglisesse ja kontinenti.

Austraalia viljavedudel oli tunduvalt elavam ja hinnad paranesid 4/— võrra. Ka Kaug-Idast vedudel oli tendents paranev.

Musta- ja Vahemere rajoonis oli endiselt väga vaikne ja hinnad kaldusid veelgi nõrgenemisele. Rauamulla eest Alžiirist Cardiffi makseti 8/9, kuna Bonast Rotterdami 7/3.

Süteveod Inglisest L.-Ameerikasse ja Vahemerre püsisid endiselt nõrkadena, nii makseti Wales'ist Aleksandriasse 6/6, kuna Buenos Airesi 9/—.

Allpool toome mõned tehtud prahid Balti- ja Põhjamerel:

25/3000 tn.. söed, Blyth — Tromsö, 5/6, veebr.;

15/1700 tn., söed, Methil — Korsör, 5/3, veebr.;

16/1800 tn. söed, Methil, — Kolding, 5/3, veebr.

A. J.

Piimaseaduse tulemustest

Piimaseadus kehtib 1. oktoobrist 1934. a. ja tema teostamise määrus 1. veebruarist 1935. a. Nüüd, kus juba ligemale kolme aasta tegelikud kogemused tema hüvanguks ja puudusteks enam-rohkem selgumist on võimaldanud, on ülim aeg piimaturu korraldust igakülgsele vaatlusele võtta.

Juba varakult — praegu kehtiva piimaseaduse ja selle teostamise määruse avaldamisel kuuldus kahtlevaid ennustusi tema olulähedusest ja kogemused on näidanud, et selline kartus mitte päriselt asjatu polnud, sest piimaseadus ei ole seni meie sisepiimaturu korraldusse suutnud olulist muudatust soovitud paremusele rajada, ega suuda seda kehtival kujul ka tulevikus, kuna tegelik elu on lihtsalt temast mõnes väga olulises osas mööda läinud, jättes paberliku seaduseparagrahvi vaeslapse ossa. Nii on juhtunud varemgi, et mõni näiliselt väga hea seadus ei leia tegelikkuses vastukaja, kuna mõnes esialgsel vaatlusel paistvas tühises küsimuses on jäetud silmapaari vahele tema elus-läbilöövuse võimalus või võimatus.

Esimeseks ületamatuks, või ütleksime koguni — saatuslikuks, takistuseks piimaseaduse ja selle teostamise määruse kehtimahakkamisel osutus nimelt **rööskpiima esimene valik.** Seaduse ja määruse koostamisel ei oldud küllalt ettenägelikult arvestatud, kas rööskpiima esimese valiku järele piimaturul nii suur nõudmine ka valitseb, kui seda piimaseadusega sooviti, arvestades selle piimaliigi kallimat hinda esmajoones. Ja elu andiski siin esimese hämmastava üllatuse:

esimese valiku piim ei olnudki kuigi palju otsitav, nõutav.

Miks? On ju määruses hulga täpseid nõudeid esimese valiku piima tootjatele, selle turustamisele, — siis järelikult peaks ta ka parem olema! Elu aga näitas, et ta enamikus seda mitte pole. Oli isegi selliseid kurioosumeid, kus teise valiku rööskpiim andis esimesele mõnegi silma ette oma paremuskraadilt. Ja mis jäi üle nüüd tarvitajaskonnal? — muud kui endiselt rahumeelega tarvitada seda teist valikut, mis oli kõigepealt odavam ja sugugi mitte halvem esimesest.

Ka piimatootjatel ei olnud mingit tulusat mõtet hakata hoogsalt asutama määruse kohaselt vastavaid tootjate ühinguid esimese valiku piimaga varustamise ainuõiguse saavutamiseks, kuna polnud selle piimaliigi tarvitajaskonda. Ja sellega oligi esimese valiku rööskpiima tootmisest-turustamisest kriips läbi tõmmatud, s. o. sellest osast määrusest, millele pearõhk, pealootus piima-kvaliteedi parandamise suunas oli rajatud. Ja teise valiku rööskpiim valitses endiselt piimaturgu, ilma et ta milleski ennast kitsendatuna või alavääristatuna oleks tunnud — just täpselt samaselt kui enne piimaseadust, sest piimaseaduse teostamise määrus, nagu juba tähendatud, oli pearõhu rajanud esimese valiku piima kiire leviku lootustele, mis aga kahjuks ei teostunud.

Sellest paratamatust tõelikkusest edasi arutades küsime: miks ei suutnud siis rööskpiima esimene valik kvaliteedilt ületada teist? Eeskätt küll seepärast, et kontrolli teostamine nii tootmise kui ka turustamise osas seni-kehtiva korra ja võimaluste kohaselt osutus puudulikuks. Teiseks oli kuulda sageli juhtumeid, kus l
salt kauplustes esimese valiku piima
metuse all müüdi teist valikut. Ja kolm
daks on iga piimatarvitaja otsustam
kvaliteedi suhtes küllaltki subjektii
tuginedes enamasti piima maitsele ja
vasisaldavusele, vahet tegemata pisil
rohkusest.

Olnuks piimaseaduse teostamise n
ruses pearõhk langetatud just selle
päevase, teise valiku piima tootmis
turustamisele, jäänuks kindlasti see i
tus esimese valiku piima suhtes tulem
Ja on üldsegi kaheldav, kas meie p
guse põllumajanduse taseme juures
täpne vahetegemine piimaliikide su
otstarbekohane ongi, kui seda piimasea
teostamise määrus taotleb!

Ja kui see nii olekski, siis ei s
me ometi hakata paremusest peale —
mese valiku järele — korda loo
vaid peaksime just selle igapäevasega
teise valikuga — alustama, minnes
siit järk-järgult paremusele üle.

Teiseks vägagi oluliseks paheks piima
duse ellurakendamisel on kahtlemata
asjaolu,

et seaduse täitmine on pandud väga
me'ele keskasutustele: tervishoiu-hoole
de-valitsusele ühelt poolt ja ühtlasi p
tööministeeriumile. Omakorda põllu
ministeeriumis lahendub see veel põllu
janduse ja loomatervishoiu osakon
vahel. Ilma et tarvitseks siin pike
seletada, on vägagi selge, et selline
mest või enamgi keskusest juhitav ü
ei saa kuigi edukaks osutuda. Eeskät
ta väga raskelt paindlik — enne mi
olulise teostamist tuleb leida kompro
ja sageli selleni jõudes — on ta oma
nemisega tarbetu. Kui tahetakse j
selles osas edasi, ei ole kahtlust, et pi
seaduse järelevalve ja määruste and
peab usaldatama üksnes ühe asut
veel parem, — ühe tõesti kon
tentse isiku hooleks; alles siis
loota edu sel alal. Milline see asutus
kes siis oleks kohane? Selle küsim
jätame targu vastuse andmata, kuna
olev kirjutus pole mõeldud mingi sih
arvustusena, vaid taotleb olla tõe
objektiivne koopia.

Lõpuks nähtub veel piimaseadu
selle teostamise määruse kehtivuses
tõik, et me ei suudakski kõige pa
tahtmise juures edukalt teostada nii
tootlemisel kui turustamisel küll
kontrolli sel lihtsal põhjusel, et ei
täiuslik kontrolliv person
s. o. peamiselt arstide, loomaarstide
Linnades, maal jaoskondades on küll
tavad ametisikud olemas, ent need o
valise igapäevase tööga niivõrd ülekoo
tud, et nende tööjõu veelgi killust
viiks paratamatult ülepea-kaela tegut
seni. Piimaseaduse edukas rakendus
eriametnike võrku! Küsitaks
kust tulevad need palgad? Sent või
piimaliitritilt tarvitajalt ei vii veel k
pankrotti liiati, kui see läheb õigl
ürituseks, milles üldrahvatervishoiu k
eeskätt tarvitaja huvide kaitse.

Kokkuvõttes peab küll nentima,
nikehtiv piimaseadus ja selle teost
määrus ei ole kaugeltki suutnud lahe
„piimaprobleemi", vaid on selle ü
akuutselt üles kergitanud.

A. Le

Põhjariikide majandusküsimusi

Raadiovestlus akuutsete probleemide kohta

Helsingi, Stokholmi, Oslo ja Kopenhaageni ringhäälingute poolt korraldati ühine raadiokeskustelu teemal „Ajakohaseid küsimusi põhjariikide majanduslikus koostöös". Keskustelust võtsid osa mainitud riikide ja ka Islandi tuntumad majandustegelased, kes avaldasid mitmesuguseid soove ja kirjeldasid püüdeid, mida neis riikides peetakse tähtsateks põhjariikide koostööle. Soome poolt võtsid keskustelust osa endine minister Procopé ja peadirektor Ellilä. Peadirektor Ellilä oma sõnavõtus käsitles neid raskusi, mis Rootsis on tekkinud Soome põllumajanduslike toodete väljaveole. Ta avaldas Soome põllupidajate rahulolematust nende takistuste üle, arvestades seda, et soomlased on ligi 700 aasta jooksul võinud vabalt müüa oma tooteid Rootsi. Endine minister Procopé käsitles eriti takistusi Soome vineeriväljaveole Rootsi. Kõneleja ei pooldanud üldise reeglina kahe riigi kaubavahetuse tasakaalustamise nõuet. Põhimõtteliselt on see nõue kõige lühinägelisem, mille on tekitanud kriisiaastate mentaliteet. Meie riikide vahelises kaubavahetuses tuleb kõrvaldada kõik takistused, nõudis minister Procopé.

Rootsi poolt peadirektor Örne tähendas, et kõikides põhjariikides on tehtud kaitseid põllumajandussaaduste sisseveo piiramiseks. Soome ja Rootsi tööstussaaduste vastastikuses väljaveos võib aga loota tasakaalustamist loomulikul teel, kui Soome tööstuses on möödunud laiendamise ajajärk. Peadirektor von Sydov (Rootsi) tähendas, et põhjariikidel tuleks arendada eriti neid alasid, kus nad võivad üksteist täiendada.

Daani esindaja Vestbrick juhtis tähelepanu sellele, et Daani omalt poolt on püüdnud arvestada teiste põhjariikide püüdeid nende väljaveo säilitamiseks Daanisse. Seda tõendab asjaolu, et 1931.—1937. aastani põhjariikide osa Daani sisseveos on suurenenud 9—10 protsendini.

Islandi esindaja Krabbe tähendas, et Island sooritab rohkem kui ühe kolmandiku oma ostudest põhjariikidest.

Norra esindaja Astrup tähendas, et ka tema ei poolda tasakaalustamise nõuet. Kuigi Norra-Rootsi kaubavahetus on kujunenud ebasoodsaks Norrale, meie peame siiski lootma, et meie kaubad endisest rohkemal määral leiavad teed üksteise juure, ütles Astrup.

Maailma viljatoodang

Rooma põllumajandusliku instituudi kokkuvõtte alusel on maailma teraviljatoodang, arvatud välja Nõukogude Vene, Hiina, Iraan ja Irak, olnud 1937. a. järgmine:

	Nisu	Rukis	Kaer	Oder
	miljoneis tonnides			
1926/30	102,2	23,9	52,3	34,4
1931	105,5	21,4	48,2	31,5
1932	104,9	25,4	53,3	35,7
1933	104,0	26,6	45,7	32,4
1934	95,3	23,8	39,3	31,2
1935	97,0	24,6	49,2	34,1
1936	95,8	22,8	41,6	71,9
1937	102,7	22,7	47,7	32,8

Nisusaak Euroopas oli 1937. a. 41,4 milj. tn 40,3 milj. tn vastu eelmisel aastal, Põhja-Ameerikas aga 29,2 milj. tn 23,8 milj. tn vastu 1936. a. Euroopa rukkisaak oli 20,6 (21,4) milj. tn ja USA rukkisaak 1,4 (0,7) milj. tn. Viimastel aastatel on osutunud Euroopas rekordiliseks rukkisaagi-aastaks 1933, millal rukkilõikust hinnati 25,5 milj. tonnile. Odrasaak Euroopas on 14,6 (15,2) milj. tn ja kaerasaak 24,7 (23,9) milj. tn. Tõus on olnud peamiselt Põhja-Ameerika arvel, kus odrasaak oli 6,7 milj. tn eelmise aasta 4,8 milj. tn ja kaerasaak 20,9 milj. tn 15,6 milj. tn vastu 1936. aastal.

Kuuldut, nähtut, loetut

„Läti nädal" Poolas

Möödunud aasta oktoobris külastas ametlikult Eestit, Soomet ja Lätit Poola kaubandus-tööstusminister A. Roman. Sõidu eesmärgiks oli kaubanduslike suhete arendamine. Minister K. Selter tegi vastuvisiidi poola ministrile juba m. a. novembris ja sai Poolas väga otseselt sõbraliku vastuvõtu osaliseks. Möödunud nädalal tegi samasuguse visiidi Poolasse Läti rahaminister L. Ehkis. Juba teel Riiga andis minister L. Ehkis ajakirjanikele oma reisimuljetest jutuajamise, milles ta kokkuvõetult ütles, et 1930. a. oli Poola-Läti vaheline kaubavahetus 42 miljonit latti, 1936. a. aga kõigest 5—6 milj. ja 1937. a. 7—8 milj. latti, misjuures Lätile oli bilanss passiivne. Kuna praeguse olukorra juures ei ole võimalik kaubavahetus ühekülgse passiviteediga, siis sellest tingitult osutub vajaliseks leida võimalusi kaubavahetuse tasakaalustamiseks, kuid arvatavasti ei tõuse Poola-Läti vastastikune kaubandus mitte 1929/30. a. tasemele.

Samal ajal viibis Poolas ka Läti avalikkude asjade minister H. Behrsinš, kes tutvus Poola sotsiaalsete korraldustega. Kuna korraga külastasid Poolat kaks Läti ministrit, siis Poola ajakirjandus ristis möödunud nädala „Läti nädalaks" Poolas. Lõppeks korraldati mõlemale Läti ministrile Kielsce vojevoodkonnas, Cieszini lähedal, kahepäevaline jaht, millest võttis osa ka Poola kõrgemaid ametnikke. Mainitut jaht on möödunud väga sõbralikus ja südamlikus atmosfääris. Mitte üksnes ametlikud isikud, vaid ka kohalik rahvas näitas meie vastu suurt huvi ja vastutulekut, ütleb minister L. Ehkis oma jutuajamises.

Eesti majandusministri sõit Poolas lõppes aga Gdynia sadama vaatlemisega ning läbirääkimistega laevaliinide korraldamisküsimustega Tallinna-Gdynia vahel.

Rootsi eksportkonjunktuuri nõrgenemine?

Eestis asutati konjunktuurinstituut juba 1934. aastal, Rootsis seevastu pandi alus samale asutusele alles hiljuti. Omas esimeses bülletäänis analüüsib rootsi konjunktuurinstituut ekspordi arengu võimalusi ja avaldatakse sellest järgmist: Rootsi võrratult hea konjunktuur on olnud tingitud soodsast turust rootsi saadustele. Ligemale ⅓ kogu väljaveost langeb metsamaterjalile, tselluloosile ja paberile, ¼ rauamaagile, terasele ja rauasaadustele. 1937. a. saavutati Rootsi väljaveos rekordtase, ületades 1929. a. ekspordi koguselt 17%. Rootsi majanduslikku olukorda on aidanud jõudsasti parandada asjaolu, et väljaveohinnad tõusid suuremate intervallidega kui sisseveohinnad. 1936. aasta keskpaigast arvates, kui aluseks võtta 100, tõusid sisseveokaupade hinnad 1937. a. lõpuks 117%, kuna aga väljaveosaaduste hinnad tõusid samal ajavahemikul 121-lt 167-le. Konjunktuuri areng Rootsis oleneb peamiselt Suur-Briti seisukorra kujunemisest ja samuti Põhja-Ameerika Ühendriikide majanduslikust olukorrast. Konjunktuurinstituut arvab, et Rootsi saaduste turustamine võib jooksval aastal maailmaturul muutuda nõrgemaks. Samuti võib lõdveneda sisemaine investeerimise tegevus, mis oli 1937. a. 50—60% kõrgem 1929. a. tasemest, esijoones ehitustegevuse alal.

Et Rootsi konjunktuurinstituut ennustab tagasilöökide võimalusi, on vist küll tingitud selle nooruse värskusest, sest näiteks meie vanem ametivend on ses suhtes hoopis optimistlikum ning kriisikindlam.

Amnestia valijatele.

Rumeenia uus valitsus, kes tuli võimule detsembris toimunud valimiste tagajärjel ja kes on hakanud ajama puhtrahvusliku värvinguga poliitikat, mille terav ots on sihitud juutide ja välismaalaste ning samuti demokraatlikul alusel seisvate parteide vastu, on kuulutanud välja uued parlamendivalimised juba 2. märtsiks.

Seni on Rumeenia uus valitsus alandanud linnades jahu- ja lihahindu ning jaganud puudustkannatavaile talumeestele hinnata maisi. Samuti on antud amnestia neile, kes omavoliliselt on raiunud võõrast metsast puid ja saanud karistuse metsavarguse eest. Mainitud amnestia põhjal saavat tagasi 300.000 kodanikku valimisõiguse, mis on $^{1}/_{10}$ tervest valimisõiguslikest. Samuti on otsustatud alandada põllumeestele põletispuude hindu ja lubada riigimetsadest rohkem raielanke. Need vastutulekud ei võivat jätta avaldamata mõju eelolevaile valimistele valitsusbloki kindlustamise suhtes.

Sellest järgneb, et valimised ei oma ainult üldpoliitilist tähtsust, vaid nad annavad kodanikele ka otsest tulu. Ja kui nüüd amnestia tagajärjel suureneb valijate hulk $^{1}/_{10}$ võrra, siis sellega on ka rahva tahe leidnud laiaulatuslikuma väljenduse kui varemalt.

Eesti laevade liikumine

27. jaanuaril 1938. a.

A.-s. Tallinna Laevaühisuse laevad.

A.-l.: **Kajak** saabus 25. I Alexandriasse sealt Greenocki; **Maret** väljus 17. I Tyne'ist Venice; **Piret** väljus 16. I Swanseast Porto Ferraio; **Sulev** väljus 22. I Barryst Leghorni; **Torni** väljus 22. I Cardiffist Las Palmasse; **Kalev** väljus 18. I Rotterdamist Cagliari; **Mall** saabus 17. I Cardiffi; **Juta** väljus 23. I Santanderist; **Mai** väljus 24. I Cardiffist Chansehaysse; **Alev** väljus 19. I Bordeaux'st Newporti; **Olev** väljus 22. I Swanseast Rochefordi; **Mari** väljus 25. I Tallinnast Dieppe; **Järvamaa** saabus 17. I Tallinna; **Kai** saabus 22. I. Antwerpeni; **Kodumaa** saabus 18. I Tallinna. M.-l.: **Läänemaa** väljus 25. I Kopenhaagenist Antwerpeni; **Virumaa** väljus 24. I Dieppe'ist Antwerpeni.

Käsmu Laevaomanike laevad.

A.-l.: **Elna** väljus 25. I Narvikist Middlesbroughi; **Mai** väljus 20. I Sousast Sunderlandi; **Sigrid** väljus Grangemouthist Rotterdami sealt Itaaliasse; **Maria** väljus 26. I Londonist Vlaardingeni kaudu Tallinna; **Ella** väljus 26. I Tallinnast Roueni; **Nemrac** Tallinnas; **Lenna** saabus 27. I Newcastle on Tyne; **Minna** väljus 25. I Port Talbotist Las Palmasse; **Linda** väljus 27. I. RouenistNordenhami; **Hilda** saabub 27. I Rotterdami, sealt Arcachoni; **Kotkas** saabus 24. I Le Havresse; **Julia** saabus 27. I Leghorni, Itaaliasse; **Romeo** väljus 26. I Londonist Blythi, sealt Le Havre; **Borghild** saabus 27. I Blythi; **Marta** Tallinnas; **Leeni** möödus 24. I Gibraltarist, teel Palermosse.

E. Bergmann & Ko laevad.

A.-l.: **Koidula** väljus 23. I Rotterdamist Buenos Airesse; **Keila** saabus 22. I Buenos Airesse; **Kadri** väljus 24. I Lissabonist Sousasse;**Liina** väljus 20. I Tallinnast Newcastle; **Kulda** saabus 21. I Onegliasse; **Kadli** väljus 21. I Dundeest Itaaliasse; **Kaida** saabus 22. I Aire.

J. Rangi, G. Otmanni, J. Kurgo j. t. laevad.

A.-l.: **Arkturus** Sharpnessis; **Merkur** väljus 25. I. Stokholmist Danzigi; **Mars** saabus 23. I Nystadi; **Uranus** väljus 25. I Dancigist Cardiffi; **Kastor** Tallinnas remondis; **Pollux** saabus 25. I Londoni; **Regulus** saabus 25. I Degerhamni; **Polaris** saabus 24. I Gdynia; **Vega** Tallinnas; **Saturn** Tallinnas

A.-s Merilaid & Co laevad

A.-l.: **Kuressaar** saabus 25. I Marseille; **Merisaar** väljus 22 I Hullist Orani; **Osmussaar** väljus 22. I Swanseast Itaalia; **Naissaar** saabus 24. I Newporti.

R. Nelbergi j. t. laevad.

A.-l.: **Tiiu** Danzigis; **Viiu** Lissa
Toomas Sotkholmis; **Juss** Gibraltaris.

L.-ü. „EEROO" laevad.

A.-l.: **EOS** teel Udevallast Rotte
Hermes väljus 26. I Oskarhamist Southal
Helios väljus 26. I Gdyniast Landskrona

O.-ü. Kalanduse laevad.

A.-l.: **Eestirand** teel Baltimore; **Põh**
Paldiskis; **Kalarand** Galways; **Har**
Sunderlandis; **Virurand** Tallinnas.

P. Rassi j. t. laevad.

A.-l.: **Uhti** saabus 21. I Oportosse;
saabus 24. I Pomaroni.

G. Roosvee j. t. laevad.

A.-l.: **Tõnu** saabus 25. I Newcastle.

A. Kalmi laevad.

A.-l.: **Begonia** Imminghamis; **Marg**
diffis.

Haapsalu Laevaomanikkude laevad

A.-l. **Taat** Tallinnas, siit 26. I Le
M.-l. **Baltica** Kopenhaagenis. M.-p.
Kopenhaagenis.

U.-ü. Jakobson ja Ko laevad.

A.-l.: **Barmoor** ajalepingul, Ingli
Pomaron ajalepingul sõidab Inglis- ja
susmaa vahel.

A.-s. Eesti Laevanduse laevad

A.-l. **Nautic** saabus 23. I Bresti.

G. Orava j. t. laevad.

A.-l. **Pärnu** Gdynias.

T. Vompa j. t. laevad.

A.-l. **Ubari** ajalepingul, sõidab
Aafrika ja Inglismaa vahel.

L. Varriku j. t. laevad.

A.-l. **Eha** Danzigis.

L. Auliku j. t. laevad.

A.-l. **Leola** Tallinnas.

J. Adamsoni j. t. laevad.

A.-l. **Taara** ajalepingul, sõidab Brist
nali ja Portugali vahel.

C. F. Gahlnbäcki laevad.

A.-l. **Baltonia** teel Londoni.

A.-s. Balti Päästeseltsi laevad

A.-l. **Beta** Tallinnas.

C. H. Kopfi j. t. laevad.

A.-l. **Alfa** ajalepingul, sõidab Lon
Antwerpeni wahel.

Rekordiline kullatoodan

Maailma kullatoodang 1937. a.
Corporation'i" arvutuse kohasel
35.400.000 untsi (1 unts 31,1 gr) 32
untsi vastu 1936. aastal, seega tõus i
guselt 7½%. Nõukogude Vene l
kullatoodang on olnud 6,000,000
5,400,000 untsi vastu 1936. aastal.

Tokio ei ole rahul . . .

Jaapani väed ei ole kahe nädala jooksul peagu sugugi edasi saanud. — Hiinlaste vastupanu üllatas jaapanlasi. — Tokiost nõutakse uusi diviise

Hiina lendurid hävitasid 20 Jaapani lennukit

Schanghai, 26. 1. (ETA) (Reuter) On põhjust arwata, et Tokios ei olda rahul sellega, et Jaapani wäed Tientsin-Pukou randteerindel ei jõna sugugi edasi. Selle põhjuseks on halb ilm kui ka asjaolu, et jaapanlastel ei ole küllaldaselt wägesid. Wastupanu, mida hiinlased neile wiimasel ajal on awaldanud, on jaapanlasi suuresti üllatanud. Ülalduswäärsest allikast kuuldub, et kindral Matsni on nõndnud Tokiost nute diwiiside saatmist.

Jaapani sõjawäe ejindaja seletas, et seisukord Tientsin-Pukou randtee rindel on muutuseta. Ta lisas, et wahet põhjast ja lõunast pealetungiwate Jaapani wägede wahel on ikka weel 150 miili. See tähendab, et Jaapani wäed ei ole wiimase kahe nädala jooksul peaaegu sugugi edasi jõudnud.

Hankou, 26. 1. (ETA) (Reuter) Autoritetseist Hiina ringkonnist kuuldub, et Hsutschou-Haitschou piirkonda on koondatud umbes 300.000 meest Hiina wägesid. Seal on oodata suurt lahingut, mis wõib kujuneda otsustawaks kogu sõja kohta. Hiina wägede moraal Põhja-Hiinas olewat hea. Paljud Hiina sõjapõgenikud olewat juba hakanud tagasi minema oma mahajäetud kodudesse. Arwatakse, et ühise wäejuhatuse loomine on kõwendanud Hiina wägede wastupanu ja wõitluswõimet.

Hankou, 26. 1. (ETA) (Reuter) Siinne Hiina õhujõudude peakorter teatab, et 13 Hiina pommilennukit on kolmapäeval sooritanud retke Nankingile, mis teatawasti on wallutatud jaapanlaste poolt. Nad on pildunud pomme Nankingi aerodroomile, kus on hävitatud 20 Jaapani lennukit. üks Hiina lennuk sai wigastada Jaapani lennukitõrje-kahuri mürsust ja oli sunnitud maanduma Nankingi lähedal. Teine Hiina eskadrill on sooritanud retke Wuhule, kus pommitati ja tulistati Jaapani wägesid, kes parajasti olid jõest üle minemas. Jaapanlaste kaotused olewat rängad.

Hiina kindral ja Shantungi kuberner Hanfutshu, kes hukati valitsuse käsu mittetäitmise pärast.

Schanghai, 26. 1. (ETA) (Reuter) Jaapani ja Hiina wägede wahel on käimas äge wõitlus Taku mäe pärast, mis walitseb Wuhu linna üle. Jaapani sõjalaewad Jangtse jõel on wiimase 24 tunni jooksul saatnud enam kui 1.000 mürsku hiinlaste positsioonidele, nagu ütelduse Hiina teadaandes. Jaapani wägedele, kes kaitsewad Wuhud, on saabunud 10.000 meest toetuswägesid. Hiina teadaandes lisatakse, et hiinlased ähwardawad tiiwahaaranguga Jaapani garnisoni Tschujus, milline koht on Konfuutsiuse sünnipaik.

Schanghai, 26. 1. (ETA) (Reuter) Tsiningi piirkonnas jatkuwad wõitlused. Jaapanlased püüawad wältida linna ümberpiiramist hiinlaste poolt, kuna tagalas Hiina partisanid tungiwad kallale Jaapani toetuswägedele, mis on saadetud Jentschousse.

Wiis miljonit dollarit hiinlastele

Washington, 26. 1. (ETA) (Reuter) üks wabariiklik rahwasaadik on esitanud saadikutekojale seaduseelnõu, millega nõutakse wiie miljoni dollari määramist wiletsusse sattunud hiinlaste abistamiseks.

Venel pole sõdimiseks tuju

Tokio, 26. 1. (ETA) (Reuter) Jaapani ajakirjanduse kampaania Wenemaa wastu on jälle hoogu wõtmas. Seemastu on nõrgenemas kampaania Inglismaa wastu. Hoolimata ajakirjanduse alarmist Moskwa sõjaliste kawatsuste kohta Kauges-Idas toonitatakse siin, et Jaapani poliitika on rajatud eeldusele, et Nõukogude Liidul ei ole kauaks ajaks tuju sõda alata.

Ähvardus Prantsuse Indo-Hiinale

Tokio, 26. 1. (ETA) (DNB) Prantsuse suursaadik Tokios külastas teisipäeval Jaapani wälisministri abi Horinoutschit wahejuhtumi pärast Juktni sadamas Hainani saarel. Teatawasti tekkis seal tulistamine Jaapani sõjalaewade ja Hiina dshonkede wahel, mille tagajärjel jaapanlased saatsid maale oma wäeüksuse. Horinoutschi seletas suursaadikule, et wahejuhtumis on saanud haawata kolm jaapanlast. Jaapani sõjalaewad püüawad Juktni sadama piirkonnas teostada ainult ülesandeid, mis on seotes Hiina ranniku blokeerimisega. Ta kinnitas, et jaapanlaste käitumisel ei ole olnud mingit muud eesmärki.

Prantsuse ringkonnist on kordusalt seletatud, et Hainani saare kaasatõmbamine sõjalisesse operatsioonidesse oleks wastoluus 1907. aasta lepinguga ja ohustaks Prantsuse Indo-Hiinat, eriti Haiphongi sadamat. Jaapani poolt wäidetakse aga, et Haiphongi sadama kaudu weetakse Hiina provintsi Jünnanisse sõjamaterjali.

Moskwa surweabinõud Jaapani wastu

Postisaadetised pandi seisma

Moskwa, 27. 1. (ETA) (TASS) Jaapani ja Mandšhuuria wõinud peawad ikka weel seadusewastaselt kinni Nõukogude kodanike postisaadetisi ühes postilennukiga ja lenduriga, kes 19. detsembril 1937. a. oli ekslinud ja sunnitud hädamaanduma Mandšhukuo territooriumil. Kuna Jaapani walitsus ei ole annud rahuldawat wastust Nõukogude Liidu walitsuse korduwatele järelepärimistele, on sidekomissariaat 26. jaanuaril informeerinud Jaapani teedeministeeriumi postiwalitsust, et rahwakomissariaat on teinud korralduse ajutiselt seisma panna postisaadetiste edasitoimetamise Nõukogude Liidu ja Jaapani wahel. See otsus käil ka transitpostisaadetiste kohta. Määrus astub jõusse 27. jaanuaril. Ent postisaadetised, mis on kuni 28. jaanuarini teistest riikidest saadetud transiitdirect Nõukogude Liidu kaudu Jaapanisse, ja samuti Jaapanist teistesse riikidesse saadetud postisaadetised, mis postiwahetuse seismapareku sõlmapilgul on just Nõukogude Wene territooriumil, toimetatakse sihtkohta. Ülalmainitud otsusest Nõukogude Liidu sidekomissariaat informeeris postiwalitsusi neis riikides, kellega Nõukogude Liit on sõlminud kokkulepped postisaadetiste wahetuse kohta. Samuti on informeeritud ülemaailmalise postiliidu rahwuswahelist bürood Bernis.

K. E. Söödi tänuavaldus

Palun kõiki, kes mind mu 75. aasta sünnipäeva puhul ühel või teisel viisil on lahkesti meele tuletanud, mu südamlik tänu vastu võtta.

Lubatagu siin rohkete õnnitlejate seas mainida härrasid riigikohtu esimeest, piiskopi, ülikooli rektorit J. Kõppu ja samuti teisi ülikooli ning teiste koolide õppejõude, kirjanikke, heliloojaid, kunstnikke, ametiasutuste ja organisatsioonide (Op. Eesti Seltsi, E. R. Muuseumi, Looduseuurijate Seltsi, E. Põllumeeste Seltsi, E. Ü. Seltsi, Fil. Patr., Vironia, „Postimehe" toimet., Fenno-Ungria j. t.) esindajaid, avaliku elu tegelasi ja ligemaid sõpru, kes mind mu hällipäeva puhul on meenutanud.

Lätist. Tšehhoslovakkiast, Soomest ja Ungarist saadetud õnnesoovidest olgu eriti mainitud tervitused Budapestist Petõfi, Turaani ja Ungari-Eesti Seltsilt.

Selle kõige juures ei kao meelest ka lahkete laulusõprade hingestatud laul, millega mind (T. Naislaulu Seltsi, Akad. Meeskoori ja „Vanemuise" lauljate poolt) sünnipäeva hommikul äratati, — üldse kaunis üllatus, mis mu elus harukordne juhus.

Ühtlasi on mind austatud elutööd ja tegevust tunnustavate aadressidega Tartu ja Tallinna linnavalitsuste poolt ühes rohkearvuliste kultuuriliste organisatsioonidega. Väärtuslike kingitustega on mind rõõmustanud Kirjanduse Sihtkapitali Valitsus, Eesti Kirjanduse Selts, Eesti Kirjanike Liit, Noor-Eesti Kirjastus j. t.

Tänumeeles olgu mainitud ka ajalehtede ja ajakirjade toimetused, kes minu isiku suhtes on avaldanud ohvrimeelselt terve rea ruuminõudvaid kirjutusi ja artikleid.

Südamlik tänu kõigile, kõigile!

K. E. Sööt

Riigikohus

Otsuseid

Tsiwiil-osakonna kohtuistungil 21. jaan. jäeti tagajärjeta: Ado Antoni, Siirak Wulfi, riigi sadamatehase (Alfred Jakobsoni nõudes), Samuel Antoni, Riina Uusi, Woldemar Rõõmuse, Johannes Reimersi (Julius Põllu ja Karl Kirschi wastu) ja Fanni Elendi kasj.-kaebused.

Kaewatud otsused tühistati: August Lääne nõudeasjas Anna Milleri ja Anna Lääne wastu ning Tallinna-Harju maksuinspektori kasj.-kaebuses surnud Siiri Tinkmanni päranduse asjas.

Otsuse kuulutamine lükati edasi: Rosalie Kauke nõudeasjas kirjastus-o.-ü. „Kaja" wastu ja põllutööministeeriumi kasj.-kaebuses kinnistusjaoskonna ülema otsuse peale.

Järjekorrast jäeti wälja ja otsustati suuremas koosseisus arutusele wõtta Amanda Luugi kasj.-kaebus.

Tsiwiil-osakonna kohtuistungil 25. jaan. jäeti tagajärjeta: Kindlustusselts „Eesti" (Jaan Wallneri nõudeasjas), Jaan Kippari, kolmanda isiku Johannes Laade (Ella, Milla, Lowiisa ja Linda Laade ja Helmi Toome nõudeasjas), Johannes Riibe, Elwiine Niguli, Willem Boode, Woldemar Maksimi, Anton Tasso, surnud Otto Mandeli pärandustombu (Armilde Reigase wastu), Rudolf Torniuse ja Mart Läätsi kasj.-kaebused.

Kaewatud otsus tühistati: Jüri Aule, Oskar Pungi, Aksel Pungi ja Hendrik Grossi (Adele-Karoline Iwastschenko ja alaealise Erkki-Johannes Grossi wastu) kasj.-kaebustes.

Otsuse kuulutamine lükati edasi: Jaan Ollise, Anna Hansoni ja Johan Hansoni kasj.-kaebustes.

Arutusele tulewad

Tsiwiil-osakonna kohtuistungil 1. weebr.: Oskar Kleini — August Kaldoja ja Julius Kaldoja; Karl Hanzu p. Kiisa ja Karl Jaani p. Kiisa — Mari Kiisa; Tallinna linna — E. w. majandusministeeriumi; Ewa Tamme — Jaak Lampsoni ja Johan Tamme; Jüri Lubja — Eduard Tederi; Mari Wiili — Lidia Wassiljewi ja Gori Wassiljewi; Maria Pipari — Jaak Lengi; Liisa Kingu — Hans Kingu; Oskar Sankowsky — Elwi Leheje ja Jaan Simoni; Jaan Mõnsi ja Jakob Mõnsi kasj.-kaebus surnud Jakob Nukki pärijate kinnitamise asjas; Herman Einbaumi — Artur Madissoni, Peedo Mahlapuu ja Johannes Schinmanni; Emilie Leetus-Kaisi ja Peeter Andersoni waheliseid nõudetoimetused.

Tsiwiil-osakonna kohtuistungil 8. weebr.: Arnold Pikre — Leontiine Seebergi; Helene Padami — Gustaw Tulsu; Anna Braschinsky, Dora Braschinsky ja Jakob Braschinsky — Linda Kasemäe (Birkenberg); Garl Tambergi j. t. — Ewald Weinbergi pärandustombu j. t.; Anna Lükke — Juuli Kremmi, Mari, Aleksander-August ja Marie-Mathilde Heinwere; Johan Paaweli — Aksel Arro; Eliise Roobi — Liisa Wurma; Alwiine Gerni — Jaan Gerni ja Märt Sõrra; Kudina wallawalitsuse — August Laumetja; Aleksander Käsi — Friedhilda Zimmermanni; Adele Kenkmanni kasj.-kaebus surnud Johan Kenkmanni päranduse asjas; a.-ü. „Gipsi" kasj.-kaebus tema kaebe asjas Wõru-Petseri kinnistusjaoskonna ülema otsuse peale; Gustaw Hakki — Hendrik Eelsoo ja August Kõiwa; Aime Kure ja Richard Lutsari waheliseid nõudetoimetused.

Tsiwiil-osakonna kohtuistungil 4. weebr.: Anton Wandsinsky — riigi raudteewalitsuse; Witba-Martha Martensi — Ralf Martensi; Jaan Bretti — Miina Sirgi pärandustombu, Jakob Sirgi, Rudolf Sirgi, Karl Sirgi, Gustaw Sirgi, Aleksander Sirgi j. t.; Rosalie Sawi — Hugo Raua, Jaan ja Liisa Pärna pärandustombu; Kusta Ubliku — Adam Sõrassoni ja Emma Kuhja; Jüri Holtsmanni — Luule Winnal-Urowi; Mari Päieli — Johan Tääkeri; Melanie (Miili) Prantsu — Wiktor Tigalase; Jaan Mutti — Jaak Mutti; Aliide Kurista ja Johannes Juhkenthali ning Helga Juhkenthali waheliseid nõudetoimetused.

Tsiwiil-osakonna kohtuistungil 11. weebr.: Lihula kaubatarwitajate ühisuse — Johannes Oleski j. t.; Toomas Pooli pär.-tombu — Pärnu Majaomanike Panga; Maria Jürgensi — Anna Watteri; Jaa Tuuliku — Peeter Tuuliku; Hugo Pettai — a.-ü. „Eesti Laenupanga"; Kristjan Rumwoldti — Johan Jürgensoni; Anastasia Prükkeli — Mart Prükkeli; Jüri Isaku ja Mai Isaku — August Küttsi; Ella Kirja — Jaan Tobiase pär.-tombu ja Peeter Tobiase; Widrik Kangro — Peeter Kangro; Silwia Sarwe — Paul Leisi; Elmar Rumpe — Eesti tööliste kindlustusühisuse; Johanna Tombergi kasj.-kaebus surnud Jakob Tombergi pärijate pärandusõigustesse kinnitamise asjas ja Ewa Tammemäe ning Peeter Mitti waheliseid nõudetoimetused.

Administratiiw-osakonna awalikul kohtuistungil 15. weebr. 1938. a. kell 10 homm. on arutusele määratud järgmised toimetused: Tartu linnawalitsus, Eduard Loomus, Leena Kull (Kuill), Martin Terras, Hans Eggers, a.-ü. Järwakandi tehased, Gerson Lipawsky, Linda Uuehendrik, Wjätšeslaw Nottbeck, maksudewalitsuse direktor, Aleksander Linkwest, Abram Rubanowitsch, Karl Strecker, Ferdinand Undt.

Teater • Muusika

5. sümfooniakontsert

Viienda sümfooniakontserdi juhatamiseks oli kutsutud külalisena meile juba tuttav saksa dirigent Rudolf Schulz-Dornburg. Ka tänavusel kontserdil valmistas ta kuulajaile elamusrikka õhtu. Olgugi, et kavasse võetud ulatuslikuma teosena Bruckneri esimene sümfoonia on tema järeltulijaist veidi nõrgem, oskas meie lugupeetud, avarate võimetega külaline ka siin välja tuua rohkesti huvitavaid momente. Mõjuvama osana sümfooniast tundus holmas „Adagio". R. Schulz-Dornburg on temperamendikas ja tugeva tahtejõuga orkestrijuht, kes oskab kõike oma kavatsusi sugereerida orkestrile ning väheste proovidega anda hästi väljatöötatud ja kõlaliselt tasakaalustatud ettekannet. Nauditavamaks ja meeleolurikkamaks helindiks kavast kujunes Max Reger'i variatsioonid ja fuuga Mozarti teemile. Siin olid välja töötatud ja esile toodud erilise värskusega ja kumera plastikaga kontrapunktiline teemide kude, kusjuures aga ühtlasi sisuline ilmekus ja elevus ei jäänud tahaplaanile. Richard Wagneri avamäng oop. „Nürnbergi laulumeistrid" leidis ka harilikust erineva tõlgitsemise tavalise tempo muutmisega ning dünaamika mitmekesistamisega. Ka siin võis märkida mõnusustundega seda meisterlikkust, millega ta viimistleb muusikalised laused teemide liigitamisel. Külalise tooted leidsid väga sooja vastuvõttu arvukalt kuulajaskonnalt.

Th. Lemba.

Estonia teater

Neljapäeval, 27. jaanuaril, alandatud hindadega Puccini ooper **„Tosca"**.

Läti riigiooperi balletirühma ainus võõrusetendus „Estonia" teatris reedel, 28. jaanuaril

Esinevad säärased ille-euroopaliku kuulsusega solistid nagu Osvald Leman, kes on ühtlasi Läti ooperi ballettmeistriks, priimabaleriin Edit Pfeifer, Tatjana Vestene, Harry Plucis, Anna Priede.

On tõsiasi, et nimetusel „läti ballett" on tänapäeval oma kindel ja tähelepanuväärt sisu. „Tase, millele läti ballett tänapäeval on jõudnud, lubab tal luua oma kindlaid kunstilisi väärtusi" — nii ütleb selle trupi kohta üks paremaid asjatundjaid Baltimail.

Balletiõhtu algus „Estonias" on täpselt kell 8 õhtul (mitte ½8).

Eesti Draamateater

Täna kell ½8 õhtul A. Särevi—O. Lutsu **„Suvi"** 44. korda.

Laupäeval, ½8 õhtul R. Sirge **„Must Suvi"** 39. korda.

Pühapäeval, ½3 p. l. A. Särevi—O. Lutsu **„Kevad"** 107. korda; õhtul kell ½8 ainukordseks etenduseks A. H. Tammsaare 60. sünnipäeva puhul **„Kõrboja peremees"**.

Töölisteater

Täna **„Tütarlaps tänaval"** 75. juubelietendus. Algus kell ½8 õhtul. Pääsmed 25—150 senti.

Reedel **„Tootsi pulm"** 18. korda.

Laupäeval **„Inimesed ajujääl"** 16. korda.

Ugala võõrusetendused

„Ugala" teater sooritab rea võõrusetendusi kitsarööpalise raudtee piirkonda, mängides 29. jaanuaril Raplas, 30. — Türil, 31. — Paides; 1. veebr. — Järva-Jaanis, 2. veebr. — Kärus ja 3. veebr. — Võhmas.

Kõikides tähendatud kohtades kantakse ette F. Deeni näidend „Maja sadamas", mis läinud hooajal kassaliste kokkuvõtete järele oli „Ugala" menukaimaks lavastuseks ja mille edukäik on ka käesoleva aasta esimesel kuul kuni senini jatkunud, vaatamata, et „Maja sadamas" on seisnud õige tihedalt mängukavas. Mitte ainult Viljandis, vaid ka väljasõiduetendustel on „Maja sadamas" läinud väljamüüdud majadele ja eranditult kõikjal teeninud väga sooja vastuvõtu.

Näidend on tulvil meeleolutsemist, samal ajal on aga siin nii situatsioonilisi kui ka tekstilisi nalju külluses, lisaks sellele veel muusika ja meeleolulised meremeestelaulud. Kõik see mitmekesidus ongi teinud „Sadamamajast" eelistatuima teatritüki.

Teatribüroo.

Raadio

Neljapäeval, 27. jaanuaril.

16.55 reklaam. 17.05 inglise keel edasijõudnutele — R. Seth. 17.35 Türi: jääteade ja heliplaate. Tallinn ja Tartu: heliplaate. 17.50 nudilaste. „Küll on kena kelguga . . ." — lapsed kelkudel ja niskudel. 18.05 loomad muusikas. (Heliplaadid.) 18.20 soome soololaule. A. Wiitsimaa. 18.40 päewaudiseid. 19.00 õige aeg. Ilmateade. 19.05 wiis minutit terwisele — dr. med. M. Kask. 19.10 taimekaitse-teateid: Rotitõrjest. 19.15 Romberg: katkendeid heliplaadilt „Maipäewad". (Heliplaadid). 19.40 majandusest ringwaade — L. Grandberg. 19.55 „Don Pasquale". (Heliplaadid). 22.00 õige aeg. Päewaudiseid. 22.10—23.00 puhkpillimuusika. Mängib Tallinna garnisoni puhkpilliorkester. Kawas eesti ja muude rahwaste marsse.

Reedel, 28. jaanuaril.

7.00 ärataumäng. Wõimlemine. 7.20 päewaudiseid. 7.25 hommikkontsert heliplaatidelt. 8.15 hommikpalwus — õp. A. Tähelwäli. 8.35 Türi: jääteade ja heliplaate. Tallinn ja Türi: orelimuusika heliplaatidelt. 9.00 Tallinn ja Türi: turuteade.

16.50 reklaam. 17.05 lastetund. „Lapsed Wargamäel", katkend A. H. Tammsaare romaanist „Tõde ja õigus". 17.35 Türi: jääteade ja heliplaate. Tallinn ja Türi: heliplaate. 17.50 põllumajanduslikest päewakümnest. 18.00 agr. K. Erenurm: Hobusekallidest. 18.15 kanblemuusika. A. Margusson. 18.40 päewaudiseid. 19.00 õige aeg. Ilmateade. Hinnad 19.10 talisportidest. 19.15 romansse. 19.35 sõjapoliitiline ringwaade. 19.50 kolmweerand tundi kolmweerand taktis heliplaatidelt. 20.35 „Patseba Saaremaal", Aino Kallase draama. Tegelased: Kuigi-Siim, Waidla mõisa sepp — A. Lauter. Rina, tema naine — M. Parikas. Wana-Kai, tema ema — A. Kausi. Koht: Jämeja kihelkond Saaremaal. Aeg: Keiser Nikolai I walitsemisaeg a. 1850. Näitejuht — F. Moor. 21.20 ajawiitemuusika. RR orkester. Juh. F. Nikolai. 21.40 dr. O. Liiw: Õpetatud Eesti Selts 100-aastane. 22.00 õige aeg. Päewaudiseid. 22.10 orkestrikontsert. RR orkester. Juh. F. Nikolai. 23.00 reportaaž Eesti-Soome maatõõstlusest jäätokis — H. Mikin.

Raadiosaatejaam „Nõmme K. L. S." saatekawa:

Reedel, 28. jaanuaril.

15.00 heliplaate. 16.00 heliplaate ja teateid.

Mitmesugune maailm

KUKUTATUD TAHT

Mae Westi, Hollywoodi „vampifilmide" tähe ümber on käimas võitlus, mis kaotab selle rahanduslikult tugevaima Ameerika tähe lõuendilt. Mae West väntab oma filmid ise, on oma filmidirektor, näitlejanna, režissöör, kirjanik — kõik ühes isikus. Tema filmid saadab laiali „Paramount". Ühing on nüüd katkestanud lepingu, mille järele ta levitas Mae Westi filme. Juba on Major Pictures Co stuudiod, nagu Mae Westi ühingut nimetatakse, töötamise seisma pannud ja tecnijaskonna vallandanud. Major Pictures nõuab küll Paramountilt suurt kahjutasu, avalik arvamus pooldab Paramounti. See aga tähendab Ühendriikides palju, kui mitte kõike.

Ja selle põhjus? Mae West lõi raadiofilmi „Adam ja Eva". Selle filmi ümber käib alates 12. dets. võitlus. National Broadcasting Company, mille kaudu see naljamäng anti raadio teel edasi, sai suure hulga protestikirju. Juba on „Adam ja Eva" olnud kongressi ees ja valitsus on nõudnud raadioühingu saadetiste üle kontrolli. Ühing vabandab küll, et filmi saatmine raadio teel on tulnud „inimlikust eksitusest". Edaspidi ei tohi Mae Westi filme enam raadio teel edasi anda.

Mae West, kes oma loorbereid seni lõikas liigjulgusega, minnes alati üle „kitsaste moraali piiride", on sedapuhku läinud liig kaugele. Paramounti samm pärast raadioühingu otsust tema teostest edaspidi täiesti loobuda, tähendab Mae Westi lõplikku väljalülitamist ülemaailmlisest filmitoodangust.

600 PUHA KOIT

Jaapani sõdurite ergutamiseks uutele wägitegudele saadeti neil päevil 600 köit, millest igaüks viisteist meetrit pikk, Hiina rindele. Köied on punutud

•SPORT•

Jäähokimaavõistlus lükati edasi

Kalevi jääväli veega kaetud. — Maavõistlus esmaspäeval või teisipäeval

Eesti—Soome jäähokimaavõistlus pidi kõigi kavatsuste kohaselt toimuma homme, reedel, Tallinna Kalevi jääväljal, ja laupäeval samal jääväljal Tallinn—Helsingi linnavõistlus. Sula ilma tõttu on jääolud muutunud aga sedavõrd kahtlaseks, et talispordiliit täna oli sunnitud otsustama maavõistluse edasilükkamise. Jääväli on ujutatud üle veega ja jää tõlesti pehme. Seetõttu jäi ka pidamata eile õhtuks ettenähtud harjutusmatš, milleks oli Tartust saabunud kohale Tartu parim jäähokimänglja Saavo.

Soome rahvusmeeskond pidi sõitma Helsingist Tallinna homme hommikul „Tasujaga". Täna lõunal teatati neile maavõistluse edasilükkamisest tulevale nädalale. Kui ilmastikuolud vähegi võimaldavad, peetakse jäähokimaavõistlus Tallinnas tuleval esmaspäeval või teisipäeval. Edasilükkamise otsus tehti raske südamega, kuna praeguste ilmastikuolude juures on tõlesti võimatu ette arvata, kas homme on veel sula või kerge külm. Veega kaetud jääväljal on mitte ainult vägagi raske ja peagu võimatu mängida, vald veel enam — ka spordihuvilised ei selsaks vist maavõistluse jälgimiseks jääväljal katvas veekorras.

V. S. Sport korraldab maadlusõhtu

Pikema vaheaja järele toob eelseisev nädalavahetus jällegi maadlusvõistlusi — V. S. Sport korraldab pühapäeval Töölisvõlmla ruumes suuremad rahvuslikud maadlusvõistlused algusega kell 18.00. Teatavasti maadluse alal on meil viimasel ajal korraldatud väga vähe võistlusi ja osavõtt on ka Euroopa meistervõistluste kandidaatidele korraldatud kontrollvõistlusist olnud vägagi hõre. Pidamata on jäänud mõningail põhjusil ka korduvalt ette nähtud V. S. Spordi ja Tallinna Kalevi vaheline klubimatš. Pole siis imestada, et pühapäevane maadlusõhtu tõotab eriti rohke osavõtu tõttu kujuneda kaunis konkurentsirikkaks peagu kõikides kaaludes. Kaasa võlstlevad rida mele paremaid maadlejaid, kellele rohkel arvul kaasavõistlevad noored paljulubavad maadlejad üritavad tugeva vastupanu avaldamist.

Suusavõistlused Põdrusel ja Vihulas

Virumaal Põdrusel korraldati laiemaulatuslik suusapäev, millest osa võttis rohkesti ümbruskonna noori. Kohal viibis ka värske Rakvere piirkonna spordiinstruktor Alfr. Oun, kes jagas noortele näpunäiteid maadlusmati valmistamiseks, millega lähemal ajal tahetakse alata. Suusavõistlustel saavutati järgmisi tagajärgi:

10 km meestele — 1. V. Pärtel 58,14, 2. N. Pärtel 58,14, 3. Lääts. 1. km noortele — 1. H. Lindlom 7,50, 2. A. Luik 7.,12, 3. H. Pihlak. 3 km noortele — 1. H. Lindlom 15.58, 2. A. Luik 16.10, 3: E. Pärnamägi 1 km naistele — 1 J Eessaar 9.13, 2. Ilja Herila 9.23, 3. Jaansoo.

Vihula rahvamaja juures korraldatud suusavõistlustel saavutati järgmisi tagajärgi: 5 km meestele — 1. H. Veit 21.59, 2. K. Veit 22.21, 3. A Kaljurand 5 km noortele — 1. E. Leuska 14.04, 2. K. Harmipaik, 3. H. Zimmermann. 1,5 km kooliõpilasile — Z1. L. Teppe 7.27, A. Kaarenberg, 3. E. Palmiste

Viljandi s

läheb mäks

Viljandi spordihoon aeg tagasi, kuid siis l et ruumide jaotuse suht muudatused. Neil päev projekt valmis lõplikult kinnitamiseks teedemini

Viljandi spordihoon end. Rosenbergi õllevab kahekordne ehitus, kus valminud eelprojekti ko meetrilise põrandapinna ruum, poksiruum, üks r ruum maadlejalle, riietu ritele, teenija korter ja ral asuks võimlemissaal, laius 13,5 meetrit. Nime ka võrk- ja korvpallim korral veel teine, väi spordiriistade hoiuruum. tab olla sedavõrd avar jalutusruumina.

Mõningate muudatus eelalgses kavandis on 75.000 kroonile. Praegu mainitud summa suudet sportlaskond võib võim setest summadest on t kapitali valitsuselt luba

A. Jürgenson k

Algasid kolmandad

Teisipäeval algas korrespondentsvõistlus ajal. Seekord on uuer kaaludes, millest algab leva Aru rühma võistl tati erakordselt häid t val, kus kolm tõstjat pü rekordid. Tartumaa vä kaalus August Jürge kogusummaga, ületades tust. Kahe käega surum kamine 127,5 kg — o ning kahega rebimine kordamine.

Veelgi suurema ülla lus Elmar Jürgenson tulemusele juure 12,5 95,0—130,0) kg. Mõlema novembris 13 klassis Raskekaalus P. Unt lis tes 285,0 (85,0—85,0—11 dana Arult pärit värsk Suigusaar saavutas Kergekaalu parim A. S võistleb esmaspäeval, võistlevad korresponde tõusnud lühikese aja jo kuseks ja tagajärjed v danud üha tõusutendent

Tähesõitja

Kaunas, 27. 1. Monte Carlo tähesõitja järgmises järjekorras: E eestlane Siitan, teisena Speek, kolmandana kell neljandana kell 12.19 ho saabusid Kaunasesse vig landlase Buyze auto, m nud lekkima. Vigastus pa teisetunnilist vaheaega, klubi korraldas võistlu sõitsid tähesõitjad kell torsportlased saatsid na

ölest, mis kasvas keiserl püstitatud suure Ise ter peetakse Jaapanis pühim auavaldustega. Nad saa kus keiser ise nende ee vale laadimist hoiti nei riputatakse Hiinas vallu kasarmuile, kus elavad j

HARAKIRI

Makoto Vatanabe l tahaks näidata, et ta kuu Vatanabe seni on kirju kuulnud, kuid et ta Tok sellest, et Briti saadik T kui ta oli teatanud oma niku ja saadiku kahekõ kuuldust. Ühe kuulduse Inglise-Jaapani suhete vana jaapani mõõga. Te nik oma kuue hõlmast oda ja ulatanud selle s see edasi Edenile!" Mu harakirirelva esitamisel l lasknud kirjaniku vang on kirjanik aga vabasta

MÄLESTUSSAMMAS

Ameerikas, Kansase ajal mälestussammas ko möödunud sajandi lõpus asustamiseks Kansase ja aanlased olid välja aetu 30.000 farmi ja organise Kes esimesena saabus f posti oma nimega, selle vaid ka 240 dollarit. Jul algust oli Kansase osariig otsadest kogunenud 500.0 tekkisid riigid ja kak ohvreid.

Stardisignaali kõlades mesed olid muutunud ki võitlesid farmide eest. tuhandete viisi haavatu ojadena. Kiiremad ja h tasid mitmest kohast r jäänute järelejõudmist. rohtlaas leegitsevaks haaras kabuhirm. Koh päeva. Sõjaväel õnnestu panna piiri. Ainult väh surmast. Pimeduse saab väljade pärast lõpnud, 400.000 ohvri. Ainult 30 inimest olid saanud far

Hirmus õnnetus unus piirkonnas hakkas kõik aastaga oli rohtlaas mu sase osariigist oli saanud

INGLISE

Lordkantsler Hailsh nud, et Inglise kohtuni lismaal pole kohtunikua Lordkantsler on koostan oleksid teistes ametkond minema puhkusele, neid

„Oleks väga soovit „et nad esitaksid lahku vad kohtuistungil tukku On kurte kohtunikke, k gitakse."

Lordkantsleri ülesku lahkuksid kohtadelt, ei vastas uhkusega, et on istunud kohtunika kohal tat auga vanaks saada.

Lordkantsler kavats kohtunikku ametinimesti

Ernst Roosik sängitati maamulda

Eile maeti Kaarli koguduse vanal kalmistul Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse trükikoja abijuhataja Ernst Roosik. Matusetalitus leidis aset kell 3 Kaarli kirikus.

Pidulik-võimsalt kõlas kirikus „Päevalehe" meeskoori leinalaul: „Saaks koju hing". Õpetaja A. Soomre matusekõnes rääkis E. Roosikust kui töökast ja ustavast inimesest, kes nüüd pärast väsitavat tööd läks puhkama.

Kalmistule saatis E. Roosiku põrmu „Päevalehe" rohkearvuline pere ja kadunu sõbrad ning omaksed.

Sulavate lumehangede vahel ootas lahtine haud. Õpetaja A. Soomre palvesõnade ja leinalaulude saatel pandi E. Roosik ta viimsesse mullasängi. „Päevalehe" meeskoor laulis: „Peotäis ma mulda viimseks katteks saan".

Pärgi panid: A. Teetsov Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse nimel; J. Pedari „Päevalehe" ametnike nimel; A. Rebane „Päevalehe" tööliste nimel ja K. Jentson „Poligraafi" nimel. Edasi oli pärgi kadunu omakseilt ja sõpradelt.

Ernst Roosiku põrm kantakse välja Kaarli kirikust.

Õhtuhämaruse saabudes oli matusetalitus läbi ja matuselised valgusid laiali, kõigil meel kurb, et üks kaasvõitlejaist on jällegi pandud mulla alla. Kõige raskemalt rõhus leinavalu muidugi kadunu leske ja omakseid. Tühjaks kipub jääma Roosikute vaikne kodu Pääsküla mändide all. Alles hiljuti olid nad matnud oma emad, nüüd lahkus Roosik ise. Kurb on nüüd lesel liikuda ruumides, kus elati ja jagati elumuresid seni kahekesi. Aga mis sinna parata: hauaküngas on iga inimese elurännaku viimesks tähiseks ja sellest ülepääsu ei ole.

Siseriigist

Harjumaalt

Sarlakihaigus tungib koolidesse. Raasiku jsk. terwishoiuarsti korraldusel katkestati õppetöö Anija algkooli õpilaste seas ilmsiks tulnud sarlakihaiguse tagajärjel 24.—31. jaan. k. a.

Ka Kodasoo algkoolis on kolm õpilast sarlakisse haigestunud, mille tõttu haiguskahtlastena eraldati koolist kuus õpilast. Kooliruumes wõeti ette põhjalik desinfitseerimine, kuid õppetöö koolis käib praegu weel edasi.

Lastewanemad nõuawad uue koolimaja ehitamist. Neli päewi peeti Randwere algkooli lastewanemate koosolek, kus praeguse koolimaja puudusi esile tuues leiti, et koolil puuduwad ka kõige hädawajalisemad ruumid.

Kuna Wiimsi wallawalitsus on Randweresse uue koolimaja ehitamise juba ammu tarwilikuks tunnistanud, siis otsustas lastewanemate koosolek nüüd eelneda wallawalitsusele ettepanekuga, et uue koolimaja ehitamise küsimus juba kõige lähemal ajal kaalumisele wõetaks.

Jägala täienduskool ei saa toetust. Hiljuti palus Jägala täienduskool haridusministeeriumilt toetust õppewahendite muretsemiseks. Nüüd tuli koolile ministeeriumilt wastus, et krediitide puudumisel pole praegu wõimalusi palwe rahuldamiseks.

37 talupidajat naturaalkohustuselt rahalisele maksule. Alates 1. jaan. k. a. on Harjumaal esinenud juba 37 talupidajat wastawatele ajutustele palwetega, et nendele teede korrashoiu alal määratud naturaalkohustus asendataks rahalise maksuga, nagu seda wõimaldab ka maanteede-seadus. Sääraste palwetega on esinenud Wiimsi wallast 4, Rae wallast 1, Saku wallast 6, Nehatu wallast 24, Warbola wallast 1 ja Järwakandi wallast 1 talupidaja ning uusi palweid tuleb iga päew juure.

Rakverest

Maleturniiril 23 osawõtjat. Käesolewal nädalal algasid Rakweres üle hulga aja jälle malewõistlused, millest wõtab osa 23 maletajat. Wõistlus toimub kahes grupis. Kuna wõistlustest osawõtuks on awaldatud weel soowi, korraldatakse uued grupid, nende hulgas ka naisgrupp. Kuna praeguses klubiruumid kipuwad kitsaks jääma, paluti Rahwamaja Seltsi käest kasutamiseks awaramaid ruume, mis warsti kätte saadakse.

Zeeh gümnaasiun saab 80-aastaseks. Tänawu saab 80-aastaseks Zeeh tütarlaste era-kommertsgümnaasium, milline kool asutati Rakweres omal ajal üldtuntud tegelase ja kunstimätseeni Zeeh poolt. Kooli juubelit kawatsetakse pühitseda pidulikult.

Virumaalt

Ühiselt seltsimaja korrastamisele on asunud kõik Kunda rohkearwulised kultuurorganisatsioonid. Loodi ühine keskus, mis 30. jaan. korraldab Kundas suurema rahwapeo, mille puhasissetulek läheb rahwamajale pinkide asemel toolide muretsemiseks.

Mootorprits ostetakse Salla tuletõrjeühingule, nagu otsustas wiimane peakoosolek. Kuna ühing on majanduslikult tugewal järjel, tahetakse prits osta täiesti ilma wõlgadeta.

Läänemaalt

Lihula uue algkoolimaja õnnistamine toimub 5. weebruaril. Pärast õnnistamist on wallawalitsuse korraldusel kooswiibimine.

Viljandist

Awati surnud trükitöösturi testament. Kesknädalal awati Wiljandi 1. jsk. kohtuniku juures end. Wiljandi tuntud trükitöösturi ja trükikoja omaniku Johan Nurmbergi testament. Ta oli kõik oma waranduse pärandanud abikaasale. Testamendi, mille tekst oli wenekeelne, oli trükitööstur teinud juba 1914. a.

Algab noortejuhtide kursus. Eelolewal nädalal algawad Wiljandis kohaliku noortekomitee korraldusel noortejuhtide kursused. Lektoritena kursustel esinewad haridusministeeriumi noorsoo-osak. juhataja J. Wellerind ja Wiljandimaa kooliinspektor J. Karu. Kursustest osawõtuks on seni awaldanud soowi 30 isiku ümber, kuna osawõtt on wõimaldatud kuni 70-le isikule.

Sanitaarauto Wiljandi. Punase Risti Wiljandi komitee pidas teisipäewa õhtul oma aastakoosoleku, kus kinnitati aruanne ja wõeti wastu eelarwe ning tegewuskawa. Tegewuskawas on tähtsaimate üritustena ette nähtud samariitlaste arwu suurendamine ja kursus wetelpäästjatele. Lähemal ajal on Wiljandil lootus saada ka sanitaarautot Punase Risti peawalitsuse kaudu.

Viljandimaalt

Abja konstaabel Kiwiölisse. Senine Abja rajoon konstaabel Hogu Kiwi on otsustatud tema enese palwel paigutada ümber Kiwiöli konstaabli kohale. Ümberpaigutus teostub 1. weebruarist. Konstaabel Kiwiga kaotab Abja energilise seltskonnategelase. H. Kiwi oli muide kohapeal tegew ka laulukoori juhtimisel.

Laulupeo eelproow Abjas. Eelolewal pühapäewa korraldatakse Abjas üldlaulupeo eelproow Abja ümbruskonna segakooridele. Eelproowi juhatab koorijuht Joosep Saar Wiljandist.

Valgamaalt

Walgamaal 24 kinniswara oksjonile. Eesti Maapanga nõudel on Walgamaal määratud maksude ja wõlgade õiendamata jätmise pärast oksjonile 24 kinniswara, neist enamus talud. Kinniswarad tulewad müügile awalikul enampakkumisel Tartu ringkonnakohtus 8. märtsil.

Kuressaarest

Suur puudus sanitaarautost. Eesti Punase Risti Saaremaa komitee aastapeakoosolekul leiti, et sanitaarauto on Saaremaale hädawajaline. Juhatusele tehti ülesandeks Punase Risti peawalitsuse ees selles asjas astuda wajalisi samme.

Punase Risti tegewuse propageerimiseks Saaremaal on kawatsus wälja anda piltidega illustreeritud broschüür. Komitee majanduslik seis 1. jaan. 1938. a. oli 2772 kr. 2 s.

Saaremaalt

Abruka saare elanikud rahapuuduses. Kestwate suladega nõrgaks muutunud merejää tõttu ei saa Abruka saare elanikud oma maasaadusi — puid ja heina — enam Kuressaare turule toimetada. Kuna heinte ja puude müük on saare elanikele peagu ainukeseks sissetulekuallikaks, siis ähwardab neid tänawu rahapuudus. Müügi jaoks on saare elanikel heinu, puid ja katuseroogu umbes 1500 kr. wäärtuses.

Kohalikke teateid

Minister O. Kask waliti Skaudi Sõprade Seltsi juhatusse

Tallinna Skaudi Sõprade Seltsi juhatusse waliti seltsi peakoosolekul: sotsiaalminister O. Kask, inj. A. Geering, dir. J. Kõks, pr. Talwer ja skm. W. Suigusaar.

Juhatuse liikmete kandidaatideks waliti politseiwalitsuse majanduse juhataja E. Tohwer ja malewa-juht skm. R. Tõnuri.

Juhatus jagas omawahel ametid: esimees inj. A. Geering, abiesimees dir. J. Kõks, laekur skm. W. Suigusaar, sekretär pr. Talwer ja ametiita juhatuse liige minister O. Kask. Skautide emaderingi esindajana kuulub juhatusse pr. A. Geering ja gaidide emaderingist pr. Kadar.

Ääre-linna koguduse organiseerimine edeneb

Teatawasti on juba mõnda aega teokiil õp. R. Koolmeistri eestwõtel uue n.-n. äärelinna koguduse asutamine Pärnu maantee ja Lillekülа ümbruskonnas. Jumalateenistusi peetakse Diagonissiide kirikus, rahwa osawõtt jumalateenistustest on alati wäga elaw.

Praegu tehakse kindlaid eitewalmistusi uue koguduse asutamiseks. Esialgu koondatakse liikmeid, kes olekside walmis asutatawasse koguduse astuma, ja lähemal ajal pöördutakse wastawate ametiasutuste poole uue koguduse registreerimiseks. Nagu kuuleme, suhtuwad ka pealinna suuremate koguduste õpetajad õige heatahtlikult uue koguduse asutamisele.

„Tasuja" wiis hobuseid Soome

Tänahommikusel reisil Helsingi wiis „Tasuja" Soome 16 Leedu hobust. Reisijaid sõitis Soome 22. Töötegewuses laewu on sadamas praegu 12.

Eestimaa Pimedate Abiandmise Seltsi peakoosolek

oli kesk., 26. jaan. Koosolekut juhatas Hendrik Tallmeister, protokollis H. Ennmaa. Seltsi 1937. a. tegewuse aruande kandis ette juhatusliige A. Melles, millest nähtus, et seltsi tegewus on kasewanud 33,3 proc. 1936. a. omast. Seltsi hooldamisel on 116 pimedat.

Peakoosolek kinnitas aruande ühel häälel juhatuse poolt ettepanduid kujul. 115.611 kr. 79 s., sammti ka 1938. a. eelarwe, mis on tasakaalus 16.530 kr. Selts loodab, et ka käesolewal aastal seltskond suhtub pimedate toodete heatahtlikult, ostes pimedate töid. Tallinn, Tõnismägi 8, millega nad kergendawad pimedate saatust.

Mõne reaga

Aianduskursused asjaarmastajaile Tallinnas. Eesti kutseaednike ühingul on kawatsusel korraldada Tallinnas pikemaajalised aianduskursused asjaarmastajaile. Kursuste kawas (120 tundi) on ette nähtud teoreetilised õpetused kui ka praktilised tööd wiljapuude-, marjapõõsaste-, köögiwilja-, ilutaimede kaswatuse ja aiahituste alal.

Lähemaid teateid asjast huwitatuile antakse igal äripäewal kella 13—17-ni Eesti kutseaednike ühingu büroos, Pärnu mnt. 2 (telef. 426-36) — Eesti Seemnewilja ühisuse ruumes.

Tallinna Filosoofilise ühingu järjekordne teadusliit istung toimub reedel, 28. jaan., kell 7.30 õhtul linna kooliwalitsuse ruumes, Wene tän. 23. Päewakorras A. Kirikali referaat: „Hinge probleem neuroloogia ja endokrinoloogia seisukohalt". Sissepääs waba.

Maksupeakomitee ajutiseks liikmeks

nimetati riigihoidja otsusega 26. jaan. ärimaksumaksjate esindajaks Robert Berendsen ja tema asetäitjaks Herman Kolts, arwates 1. weebr. 1938. a.

Apteekide öövalve

Tallinnas

NELJAPÄEVAL VASTU REEDET:

R. Georgini apteek, Viru tän. nr. 15. Tel. 450-89.
V. Kuigi apteek, Liivalaia tän. nr. 34. Tel. 461-70.
K. Schneideri apteek, Raekojaplats 11. Tel. 431-65.
A. Puksovi apteek, Koidu tän. nr. 43. Tel. 454-97.
J. Pilli apteek, Vana-Kalamaja t. nr. 7-a. Tel. 440-74.

Nõmmel

Linnaapteek, S. Pärnu mnt. 90/92.

Sünnipäewalapsi

August Anni, kirjandusteadlane, sünd. 28. jaan. 1899. a. Wõisiku w. Wiljandimaal.

Johannes Sonin, riigiametnik, sünd. 28. jaan. 1899. a. Tuhalaane w. Wiljandimaal. Töökaitse- ja sotsiaalkindlustuse osakonna direktor.

Adolf Ööpik, riigiametnik, sündinud 27. jaan. 1901. a. Teedeministeeriumi majadewalitseja. Kaitseliidu- ja seltskonnategelane.

Hans Schotter, arstiteadlane, sündinud 28. jaan. 1888. a. Tallinnas. Sisehaiguste eriarst.

Politseipeegel

Joobnute kaklus. Liiva tän. nr. 19 asetseva maja juures tänaval kaklesid omavahel ja rikkusid seega avalikku rahu Niidi tän. nr. 7—2 elutsev Slavi Kurotkov ja Kopli tän. nr. 12—22 elutsev Denis Majorov. Mõlemad mehed olid joobnud olekus.

Terava asjaga näkku. Endla tän. nr. 24—3 elutsev Ernst Roosipõld avaldas politseile, et Pärnu mnt. nr. 63 asetsevas tisleritöökojas on Johannes Toonis ilma mingi põhjuseta löönud temale mingi terava riistaga näkku.

Libe tee põhjustas kukkumise. Stefan Keerus avaldas politseile, et tema ema Maria Keerus on Tatari ja Liivalaia tänava nurgal libeda kõnnitee tõttu kukkunud ja vigastanud oma parema jala. Õnnetuses süüdistab avaldaja majaomanikku, kes kõnniteele polnud lasknud raputada liiva.

Joobnud autojuht. Taksoauto nr. A—805 juht Roman Arat, kelle elukoht Luteri tän. nr. 29—5, võetakse vastutusele seepärast, et ta Liiva tän. nr. 10 asetseva maja juures autot juhtis ebakaines olekus ning suitsetas selle juures.

Rahurikkumise pärast. Vene-Balti as. nr. 115 asetsevas majas võetakse vastutusele Vene-Balti as. nr. 126—1-a elutsev Aleksander Leets.

Lõi kaaslast. Jakobsoni ja Terase tänava nurgal mürgeldas ja lõi oma kaaslast Jakobsoni tän. nr. 63—7 elutsev Viktor Vilbaum. Seejuures murdus Heeringa tän. nr. 3—12 elutseval Konstantin Elvetil parema jala luu. Vigasaanu toimetati ravimisele Tallinna linna keskhaiglasse.

Kapten Ernst-Otto Matisoo

Walusal ohkel seisatame kurwa saatuse tõe ees. Kapten Matisood ei ole enam. Waimustilme eel seisab ta kuju, nagu oleks ta alles mõni minut tagasi lahkunud laust, ei warsti jälle tagasi tulla, naeratades oma lahket naeratust ja siis oma waikse tagasihoidliku olekuga midagi pajatada töösst, ja ikka jälle töösst.

Kui 19 aastat tagasi, mil meie kodumaa waewles sünnitusewaludes, mil ta tarwitas tulisemaid poegi kodukolde kaitse organiseerimisele, et tõsta põhja taewa alla sünnimust-walge lippu wõidu ja wabaduse täheks, oli kapten Matisoo agaralt kaasa aitamas. Ikka oma olemiselt waikne, haruldaselt heasüdamlik, tungis ta kõigi nende südamesse, kes temaga kokku puutusid. Ja sinna ta jäätki. Kurwalt seisame nüüd saatuse ees, ei aita pisar palgel, ei aita palwe — kapten Matisoo on surnud. Jääb waid mälestus tubliist töömehest ja tõsisest Eesti pojast, kelle hinges elas tuline armastus kodumaa wastu. Puhka rahus!

Ad.—

Vastutav toimetaja J. TAKLAJA.
Väljaandja Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisus.

Tunnid

Katse veenab

Õpite hästi inglise, saksa ja vene keelt. Olevimägi 6—3 (end. S. Brookusmägi). Kõnet. 11—1 ja 5—7.

BERLITZ SCHOOL

Sakala 39—5, tel. 438-20. Inglise, prantsuse, itaalia, hispaania, saksa, wene, eesti keelt õpetatakse kiirelt. Berlitzi meetod ja raamatud. Broschüürid ja proowitund matsuta. (Ettewalmistus eksamitele.) (Tõlked. — Arakirjad.)

Matemaatikas, ladina,

eesti, vene j. t. keelt. valmist. kiiresti ülikooli, võistlus-, küpsus-, kolledshi j. m. eksameile.

Nõrkade järeleaitamine

Kentmani 14—2, kõnet. kella 8—10 ja 3—5; telef. 472-05.

Ülikooli haridusega preili, filoloog, õpetab **inglise ja saksa** keelt. Ettevalmistus eksamitele. Tõlked. Vene 3—1.

Algajale lapsele tarwis **tunniandjat** Kirjad slt. „27/347".

Noormees, Saksamaalt pärit, annab odawasti **saksa keele** tunde. Wõib olla grammatika ja konwersatsioon. Tulla pal. Hermani tän. 2—6, kella 12—15.

Algebra

trigonomeetria, analüüsi, füüsika, kosmograafia jne. tunnid nõrkade parand., klassitööks ja igasugu eksamiteks. Kentmani 16—2.

Endine gümnaasiumi kooliõpetaja annab **saksa ja vene** keele tunde. Ettewalmistus kolledshi eksamitele. Inmanta tän. 12—5 (hoovis).

Inglise

keele konversatsiooni tunnid, 50 s. tund.

Masinakirja

kiirkursus, harjutused.

Harju 29-8, hoovis.

Kesktooli õpilane wajab **tunniandjat** teeltes ja matemaatikas. Teat. ühes hinnaga slt. „8/328".

Vilunud õpetaja annab **saksa, prantsuse,** rootsi k. tunde ja järeleaitamistunde. Nõmme, Raudtee tän. 23/4, jaama vastas.

Töötsimised

Maalt tulnud tütarlaps **soovib kohta** kas lapse juure või perenaiseabiks. Kirj. slt. „3/323".

Vanem naisterahwas soovib **teenistust.** laste juure või majapidajaks. Valitseb keeli, oskab keeta, omab soovitused. Kuu tän. 6—7, R.

Korralik aus 16-a. **tütarlaps** soovib kohta, kas ärisse või tööstusse õpilaseks, on rahul kõigega. Kirj. slt. „18/378".

Noor tütarlaps

palub mingisugust teenistust, ükskõik mida, oleks wäga tänulik, kui keegi soovitaks. Pal. teatada 30. jaanuariks slt. „5/325".

Lp. prouad! Keskealine naisterahwas palub pasiji- wõi pejukohta, wõib ka peju õmmelda. Kirj. slt. „37/8997".

Wilunud ehituspunsepp **otsib tööd** teeb kõikugu remonttöid, uksi ja aknaid. Teat. slt. „39/8999".

Soovin õpilaseks ükskõik mis alal. Olen wiiüdlik ja nõustun kõigiti. Rätsepa ja õmbleja käcalusena olen enne töötanud. Wõib olla ka laagritööstus. Kirjad slt. „11/331".

Palun majateenijakohta, teen kõiki majas ettetulewaid töid ja oskan keeta. Kirj. slt. „14/334".

Kõigis majatöödes vilunud neiu **soovib kohta** passijaks, ka majateenijaks. Täieline keeduoskus. Tunnistused olemas. Kirj. slt. „16/376".

Kokk

soovib kohta, valmistab ka pidu- ja pulmalaudu, omab meistripaberid. Vene tän. 8—10.

Aus korralik

18-a. maatütarlaps palub teenijakohta. On ennem teeninud. Kirjad slt. „35/8995".

Palun

wõimaldage 14-aastasele tütarlapsele koht laste juure. Kirjad slt. „37/357".

Töökas neiu palub **majateenijaks** On head soowitused ja tunnistused. Teatada slt. „20/340".

Rätsep otsib tööd. On täiesti vilunud tellitud töös. Omab kutsetunnistuse. Kirjad slt. „1/361".

Noorem karske **pagarleivategija** soovib kohta. On täiesti vilunud. Pakk. slt. „13/373".

Härrad rätsepad! Vilunud meesabiline soovib kestvat tööd. Nõus ka ärasõiduks. Kirj. slt. „15/375".

27-a. mees soovib kohta. Tunneb vulkaniseerimise, autovärvimise töid, on töötanud laohoidjana. Kirj. slt. „7/807".

Täiesti korralik **autojuht** soovib kohta kas sõidu- wõi veoautole, on kauemat aega äris wäljavedajaks olnud. Pakk. kirj. slt. „5/805".

50 kr. sellele, kes soovitab bilansivõimelisele raamatupidajale (naister., kauaaegse praktikaga, valitseb 3 koh. keelt, on vilunud kassas) mingisuguse teenistuse. Omab tunnistused ja soovitused. Kirjad slt. „21/8981".

Korralik aus 16-a. noormees **palub tööd,** ükskõik mis alal. Kirj. slt. „36/356".

Vilunud **naiskokk** soovib kohta. Teat. pal. slt. „6/806".

Noorem ettekandja **palub tööd,** wõib pikolo wõi ka nõudepesija olla. On äris töötanud, ei põlga ühtki tööd, nõus ärasõiduks. Kirj. slt. „27/8987".

Müüjannaks

soovib tunnistusi omaw neiu. Wõib olla ka rätsepa õpilaseks wõi muu teenistus Kirjad slt. „2/402"

Kristjan Loderand'i

peeglitööstus

Woorimehe tän. 3, wabamistab odawaid peegleid ja mööbliklaase.

Noor korralik lasteta abielupaar soovib **kojamehekohta** niiüd wõi edaspidi, on wilunud oma alal. Kirjad pal. kuni 1. weebr. slt. „28/388"

Sisse sõitnud noor abielupaar, majanduslikult raskes olukorras, palub mingit **teenistust** kas majahoidjana, ladutöölisena, autoöölisena, hobusemehena wõi mõnda muud. Pal. kirj. slt. „29/829"

Noor tütarlaps palub **õpilaseks** äri- wõi tööstusse (ennem olnud), tööstusse wõi kuhugi mujale. Teat. slt. „25/825"

Härrad töösturid! Kui te wajate kindla ijeloomuga autajat perekonnait maanoormeest oma käsutusse, kes kohaneb igajuguse tööga kiiresti, siis palun teatada slt. „22/822"

Sulaseks

soovib korralik talutöödega vilunud noormees. Teat. slt. „17/377".

Kes võimaldab noorele naisterahwale pasijaks wõi ükskõik mis teenistuse, pal. teat. kirj. slt. „24/384"

Wilunud **lukusepp** wajab wastawat kohta töökoja wõi wabrikusse, on ennem töötanud mootorite ja remondi alal. Teat. kirj. slt. „23/383".

Enne teeninud **neiu** palub pasiji- wõi teenijakohta. Kirj. slt. „35/395".

Karske miitsuitsetaja 25-a. noormees palub mingit lihtsamat **tööd** wõib ka ajutine olla. Pal. teat. slt. „22/382"

Aednik-põllutööline

perekonnainimene, wajab kohta nüüd wõi edaspidi, tunneb täiuslikult kõiki aiatööharusid, ka mesilaste pidamist ja põllutööd, wõib ka iseseiswalt talutööd juhtida ja korraldada. On aus ja korralik, tunnistused ja soowitused olemas. Teat. Tapa, postkast 10, „Aednik".

Lp. tööandjad! Prowintsist sõitnud noor naisterahwas palub mingit tööd, teeb käsitsi- käsitöid alates heegeldustest, pilutöist kuni waipade sõlmimiseni. On tööianud ka ketruse ja kudumise alal. Kirjad pal. slt. „30/830"

Aruskas tugewakaswuline 16-a. poiss otsib õpilaskohta **mehaanikatöökoda.** Pakk. slt. „27/827"

Bilansiwõimeline **raamatupidaja** otsib wastawat kohta, kontori- wõi laowalitsejaks wõi õhtust tööd. Tunneb majandusarwe, on täieline wilunuts tolliasjandusest. Soliidsed soowitused. Lahted pakkumised slt. „26/386".

Lugupeetud **ärlomanikud!** Palun, wõimaldage noorele korralikule tütarlapsele õpilaskoht äri- wõi juustetööstusse. Kirjad kuni 1. weebr. palun slt. „1/401"

Lp. tööandjad!

Intelligentne ja töökas noormees, kes hästi tunna nuneb, otsib jookupoiji- wõi käsitsalakohta, on ka warem seda tööd teinud, walitseb neli keelt. Wõib olla ka teistsugune töö. Teat. pal. slt. „14/414".

Korralik praktikaga 1. liigi **autojuht** soowib kohta iatsole wõi weomajanale. Ei põlga ka muud tööd. Kirj. slt. „20/820".

Aus korralik

tütarlaps palub passikohta wõi mingisugust tööd, on ennem teeninud, nõustub kõigega. Kirjad slt. „12/452".

Aus ja wiisakas 17-a. poiss palub mingit **teenistust,** on rahul kõigega. Wõib ka õpipoisikoht olla. Kirj. slt. „39/479".

Töökas naisterahwas **otsib tööd** kuduja juure, õmblema wõi mõnda muud lihtsamat õmblustööd. Kirj. slt. „32/832"

V. a. tööandjad! Usklik töökas neiu palub südamest mingit teenistust, wõib ka majateenija olla. Kirj. pal. slt. „36/396"

Lp. tööandjad!

Palun mingit tööd, pesen pesu ja teen kõiki töid. Kirj. slt. „19/499".

Lp. tööandjad!

Palun wõimaldage ausale korralikule noormehele koht töökotta, wabrikusse wõi ükskõik kuhu. Tunneb bensiini-, petrooleumi- ja naftamootoreid, omab diplomi, on veidi wilunud ka lukusepatöö alal. Kirj. slt. „1/441".

Lp. töösturidäriomanikud!

Wõimaldage mingijugust teenistust korralikule, ausale ja töökale Saaremaa päritolu-ga noormehele. Kohaneb kiirusti, on rahul kõigega. Kirjad slt. „15/415"

Wanem wilunud **keetja** otsib kohta, tunneb sooja ja külma kööki ja porisjonitööd, omab tunnistused. Pakk. Liiwalaia t. 34-b—11

Wäljast sõitnud leitprona palub iksjuktelt **perenaisekohta** wõi leidub leit, kellel puudub lapsele hea ema asendaja, kirjutage slt. „36/436"

Noor tütarlaps

soowib perenaiseabiks, laste juure wõi muud. Kirj. slt. „40/440"

Majapidamises wilunud **27-a. neiu** soowib majateenijaks. Keedab iseseiswalt, armastab puhtust. Teat. kirjal. slt. „34/434".

Noor neiu

palub wõimaldada ükskõik mis tööd, kas kino platsinäitejaks wõi kraamijaks. Kohaneb kõigega. Kirjad slt. „14/454".

Töökas neiu

palub mingit tööd, kas wabrikusse, tööstusse, wõib ka majateenijaks, on kõigega rahul. Pakk. kirjal. slt. „22/462".

Korralik **maatütarlaps** soovib majateenijaks, on warem teeninud, oskab keeta, omab tarwilikud tunnistused. Kirjad slt. „3/443".

Pidudele wõi restorani otsib keskeal. leit, wilunud perenaine õhtust (pärast kella 5) abilisekohta, kas nõudepesijaks wõi muule tööle. Omab head soowitused keetmise ja hästi serweerimise töös. Wene t. 10—7.

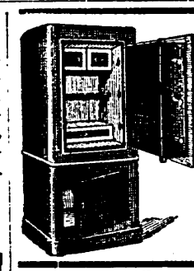

Kassakapi- ja kaalutööstus
L. Möller
TALLINN, NUNNE 8, TEL. 428-63,
soovitab tugeva ehitusega **tule- ja vargakindlaid kassakappe.**

Korralik neiu palub **majateenijakohta** On walmis tegema kõik majas ettetulewad tööd. Pakk. slt. „M. 1399"

Veskiomanikud! Wõitlemata headuses kaubandus piililiegemiseks, jean iga piililiwesti korda. Saada pleekimisewahendid. A. Kont, Kõstri 20, Wiljandis.

Saarenelu soowib majareenijakohta wäikesemasse perekonda. Oskab ka keeta. Teat. slt. „14/494".

Puutööd tundja **noormees** soowib tööd kas tisleri juure wõi muujale puutööstusse Kirj. slt. „15/495"

Ärialal tegutsenud **noormees** soowib tööd agendina. Soowitaw kolooniaalkauba alal, wõib ka muul alal. Kirj. slt. „16/496".

Kleiditöös täiesti vilunud **õmbleja** soovib koju laagritööd. Võib ka alul proovitöö teha. On ka nõus töötoas töötama. Teat. kirj. slt. „15/455".

Valatised:
pronks, vask, alumiinium
Valame **kujusid ja vaase.**
Elektritarvete parandus.
Mitmesugused metallitööd.
„ELEKTERMO",
Vaimu 2. Pikk 45.
Tel. 469-12.

Maaler,

karske ja korralik, soowib tööd ettewõtja juure. Kirjad slt. „B 319"

Sadulsepp ja lukusepp **otsivad tööd** Kirj. slt. „29/469"

Keskealine naine, kes waliteb täielikult saksa keelt, ka wene ja läti keelt, oskab hästi keeta ja omaette majapidamist, **otsib kohta** kas restorani kokaabiks wõi wiriinaks wõi kuskile wäikesesse perekonda wõi pagariärisse müüjannaks. Teat. kirj. slt. „37/437".

Aus korralik **teenija-perenaine** soowib kohta üksiku juure wõi wäikesesse perekonda, soowitus endisest kohast olemas. Kirj. slt. „19/419"

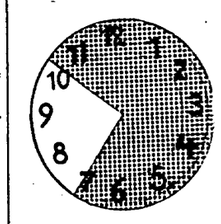

Pühendage

oma waba aeg enesearendamisele, lugedes

kirjandust

Soodus ostukoh **„Päewalehe" raamatukpl.**
S. Karja tän. 23. kõnetraat 446-11 ja 479-25. Pikk tän. 2, kõnetr. 429-83.

Vene Rahvuslik Liit Eestis.

LOTERII NIMESTIK, MIS OLI 1. JAANUARIL 1938. A.

Pileti nr	Võidu nr.	Pileti nr.	Võidu nr.	Pileti nr.	Võidu nr.	Pileti nr.	Võidu nr.
191	111	2192	75	4269	33	6229	32
229	17	2193	83	4304	64	6456	58
232	23	2198	35	4323	9	6470	105
305	117	2379	36	4454	6	6526	112
396	7	2442	37	4554	79	6537	46
478	25	2565	24	4671	22	6619	120
630	115	2594	71	4679	74	6760	18
677	106	2836	97	4742	19	6763	50
742	82	2879	100	4754	113	6864	57
758	56	2932	88	4796	91	6878	63
768	86	3150	38	4806	4	6940	14
793	10	3268	27	4926	93	6954	110
851	62	3277	31	4930	116	6981	30
992	84	3288	42	5123	76	6996	77
1332	65	3310	43	5135	94	6998	21
1460	13	3349	39	5191	5	7002	104
1480	73	3376	49	5270	119	7093	68
1575	28	3639	48	5271	40	7186	26
1598	54	3682	108	5290	81	7348	92
1697	2	3694	34	5410	29	7374	85
1733	87	3757	41	5473	102	7439	70
1768	96	3845	44	5510	52	7461	107
1811	78	4017	12	5612	69	7592	20
1817	99	4035	47	5685	11	7634	103
1839	45	4038	61	5722	109	7698	53
1923	3	4107	101	5792	8	7744	1
1938	66	4109	67	5968	114	7797	118
2135	98	4216	15	6090	16	7902	80
2140	55	4239	95	6120	51	7969	89
2159	59	4247	90	6172	72	7976	60

Võidud antakse välja W. A. Belugini kontoris, Tallinnas, Aia 10, kl. 10 homm. iga päev peale pühapäevade kuni 1. veebruarini.

Krohvimatte

soovitab igal arvul **krohvimatitööstus Arn. Mäe**
Tartus, Kuu 26 Tel. 16-32.

TALLINNA ÜHINE HAIGEKASSA **vajab** kesklinna wõi selle lähemasse ümbrusesse **suuremat korterit** RAVIASUTUSE SISSEPAIGUTAMISEKS.
Pakkumised saatu kuni 1. veebruarini 1938. a. Tõnismägi nr. 5-a, Tallinna Ühise Haigekassa juhatuse nimele.
Tallinna Ühise Haigekassa juhatus.

Vajatakse kohe
kiirkirja- ja masinakirjutajannat,
kes walitseb täielikult eesti ja saksa keelt. Pakkumised ühes elulookirjeldusega slt „2/482".

Tööpakkumised

Raudtee lähedale alevisse tarvis, head
tangilokitegijat
ja kleidiömblejat. Kaubelda isiklikult 26. ja 27. jaanuaril kella 7 õhtul Katusepapi tän. 7—1.

Rätsep vajab vilunud
käealust
Nõmmele laagripalitutöö alale Teatada slt. „24/9984".

Toiduainetekauplusse
teenijat
vaja, kes on kaupluses vilunud. Tunnistus või soovitus soovitav. Teateid saab Terase tän. 3-b, kauplusest.

Talutööd tundjat
tüdrukut
tarvis maale. Kaub. reedel kella 10—2 S. Pärnu mnt. 88, poes.

Tüdrukut
kes talutööd tunneb, tarvis maale. Kauba tehatse 28. jaanuaril kella 8—10 Türnpu tän. 9, toiduainetepoes.

Osanikku
vaja veoautole, tööd on läbi aasta. Kirj. teat. slt. „26/8986".

Otsitakse
üksiteenijat,
kes oskab hästi keeta ja serveerida ja tunneb kõiki majatöid. Nõmmele väikesesse perekonda. Teat. iga päev kella 10—12 Nõmmel, Valdeku 30—2.

Kes kindlapalgalisist või teisiti töötajaist meesisikuist võtaks endale veel
vörd. tasuva tegevuse?
Lühidalt praegusest tegevusest teatada slt. „34/354".

Härrad advokaadid,
kes on nõus mööduka tasu eest kohtus esinema? Kirj. slt. „4/364".

Tallinna ja 7 maakonna peale vajab suurim Eesti kindlustusselts erilise elukindlustuse alale
2 palgalist instruktorit
Viru- ja Järvamaale 8 rajoonijuhti kuutasuga Kr. 80.— ja rohkem. Instr. ettevalmistus ja praktiline töö 2 nädalat. Kirjad hariduse, elulookirjelduse ja täpse aadressiga slt. „11/8851".

Vajatakse tööst.-kaub. ettevõttesse kestvale teenistusele lihtsamale puhtale tööle
naisterahvast,
kellel on võimalik laenata 200—300 kr. kindlustuse vastu. Kirjal. slt. „20/380".

Perenaisteenijat
kes iseseisvalt 4 lehma talitab, vajatakse Tallinna lähedale väikesesse tallu. Kirjalik. Tallinn, Lembitu 10—4.

Saaremaa mehed, kes teist raiuks valmis
välkese maja
kodumaal plaani järgi ja toimetaks selle kohale ülesehitamisega? Teat. kirjal. slt. „31/8991".

Hea
poleerija
naine võib tulla end. „Corso" kohvikusse, Vabaduspl. ja Roosikrantsi t. nurgal, kl. 12 päeval.

Õpilastmüüjannat
kes ka vene ja saksa keelt valitseb, tarvis pudu- ja pesukauplusse. Teat. slt. „8/368".

Tisler
leiab peegliraamide alal tööd oma koduš. Võib ka õpilane või poolõppinud jõud olla. Teat. ilt. „15/335".

Willatööstus vajab kohe
kraasijat ja ketrajat
Töö aasta läbi. Andresen: Adamson, Juuru. Telef. Juuru 9.

Äri laiendamiseks vajan
osanikku
kapitaliga 2000—3000 kr. Kirj. slt. „2/802".

Vanainimest
tarvis päeviti kahekuise lapse juure. Kalju 7—13.

Passijat
kaks korda nädalas tarvis Liiva 7—1.

Vajatakse täiesti vilunud
ettekandjat
Kesk Kalamaja 6, kauplemine 2. korral.

Vaja meesteiööle
juuksurit
Võib ka laupäeviti käia. Wismari 17.

Vajatakse linnaagenti
teraskaupade alal. Teatada slt. „K/127".

Maale tallu tarvis
teenijatüdrukut
kes köögi talutöid tunneb. Kaubelda neljapäeval kella 3—6 Gonsiori tän. 18—3.

Vajatakse palgalisse tantsurühma
tütarlapsi
Wastuvõtt iga päev kella 6—7 p. l. Lai tän. 5, tantsukursuste ruumes.

Vajatakse provintsi
puhvetipreilit
ja etiekandjat, kes valdseb tähalikke keeli. Teatada Wene tän. 23—10.

Tallu tarvis korralikku
teenijat
kes oskab teha kõiki talutöid ja ka kangast kudua. Kaub. 27. ja 28. jaan. kl. 3—5 Apteegi tän. 7, pagariäris või kl. 6—9 Nõmmel, Jaama tän. 1, Danieli m.

Pesumajja tarvis kohe vilunud
teenijat
Kirjad slt. „37/477"

Haritlasperekonda tarvis vilunud keeta oskajat nooremat
teenijat
Jakobsoni tän. 8—11 (viimane maja hoovis).

Vilunud
lapsehoidjat
kes valdseb saksa keelt, on tarvis õhtuise lapse juure. Teatada slt. „21/421".

Vajatakse vilunud
lokkijat
headel tingimustel. Pärnu m. 20—3.

Portselanitööstusse vajatakse üht mees- ja üht
naisõpilast
Tulla homm. kella 8—11 Lutri tän. 48, portselanitööstuse kontorisse.

Tarvis metalli-
lihvijaid-poleerijaid
Galvaniseerimistööstuses Jaama tän. 8-a.

Linna lähedale tallu
teenijat-perenaist
ja tüdrukut tarvis. Kaub. reedel, 28. jp. kella 12—1 S. Tartu mnt. 32, hoovis.

Haritud noomees 17—18-a. võib
trükikojas
lööd leida. Teat. slt. „5/445".

Wäikesesse viigiametniku perekonda vajatakse nooremat wallalist, tublit, ausat, korralikku, iseseisvalt keeta oskajat, oma korterist käijat
passija-teenijat
Tulla tunnistustega Ballasti 13—2, kl. 6—7 õhtul.

Karsket ja kutsetunnistusega
pagarit
tarvis Lembitu 7, kaubelda igal ajal.

Vajatakse läbi aasta tööle täiesti karsket korralikku
mööbli-sadulseppa
Samasse vajatakse ajutisele tööle poleerijat. Teatada slt. „26/466".

Vajatakse
pesuäärise pesuvasnuvõrjat ja väljaandjat 150—200-kr. kautsjoni võimelisit. Teat. slt. „32/472".

Ettekandjat
vaja Kopli 18, söögisaali.

Rätsepat
tarvis esimese klassi tööle. Wana Posti 6—6.

Tarvitajatesühing „Oma-Abi" lihaosakond vajab
õpipoissi
Wene keele oskus soovitav. Läbi rääkida saab „Oma-Abi" kontoris Kopli, Wene-Balti aj. 10, kl. 13—15

Vajatakse
kohe äraõidaks kaht korralikku teenijat, üht lastehoidjat (lasvatajat), kes ka koolitöös kaasa aitaks (soovitav, kes enne on laste juures olnud) ja teisi, kes kraamiks ja äris abiks oleks. Kaubelda reedel, 28. jaan. kl. 10—12 ja 2—4 restoranis „Imperial", küijida ukseboidjalt.

Müüjannat
vaja worstiärisse. Tulla kl. 4—6 Kullasepa 5—1

Hästi sissetöötatud tööstusse võib 7000 kr.
osanikuks
hakata haritud isik, kes on võimeline kontoritööd tegema. Kirjad slt. „4/444".

Tallu vaja noort foduma jand.
harid. neidu
kes keskk. õppetaiva ulatuses tunde annaks ja vajaduse korral ka perenaist asendaks. Taju 50 kr. kuus. Kirjad liikikese eluloo- ja isikukirjeld. ilt. „39/519".

Korralikku tallu vajatakse tublit
naisteenijat
hea palga eest. Tulla Balti jaama 3. kl. ooteruumi täna kl. 4—5 ja 28. jaan. kl. 4—5.

Korteripakkumised
TALLINNAS

Korter
— 3 tuba kõrvalruumidega ja keskküttega uues majas välja üürida. Oskari 75.

Kesklinnas välja üürida **2 (kaks) mugavat**
tuba
kohased ka advokaadile ja kontoriks, mööbliga või ilma. Väike Karja 3—7.

Ilus päikesepoolne 2-toaline
korter
ära anda vähemale perekonnale. Mehaanika tän. 12—1 aiamajas.

Mugav soe omaette jisejkäiguga
möbl. tuba
ühes wanni kasutamisega tööta üürida. Da tän. 3—9 (Õpetajate tän. poikiän.).

Wäikesem remonteeritud
korter
— 2 tuba, esik ja köök — välja üürida, hind Kr. 35. Laulupeo tän. 1—1.

Kaasüürilisele
wanema proua juure võib tulla korralik naisterahvas. Koidu tän. 62—32, hoovimajas.

Ilus 5 toa ja werandaga (145 r.-mtr.)
korter
üürile anda Gonsiori t. 11, wastu Kalevi pl., küsida telef. 310-90, kl. ½19—½21

Kesklinnas üürile anda
söögisaaliruumid
Küsida Sakala tän. 21—4, ainult kl. 12—1.

Toiduaineteкauplus
heas rajoonis üle anda, ühes kaubaga. Teat. slt. „25/345".

Üürile anda 3-toaline
korter
wannaga, kuuüür 55 kr. Küsida Sulewimägi 2, majahoidjalt.

Meesterahwas võib
kaasüürilisele
tulla, soovi korral jöögiga. Posta 18—4.

Wäike soe
möbl tuba
kindlas ametis härrale ära anda Kauwmehe t. 17—7.

Kaasüürilist
waja, meesterahwast. Raua tän. 60 — 23, hoovimajas, tulla pärast kl. 2.

Tuba
mööblita üürile anda inimesele ühekaupsele isikule. Kentmanni 17—5, 2. korral, näha kl. 3—8.

Wähese
mööbliga tuba
ära anda Tartu mnt. 78 — 3. Näha võib iga päev kella 3 ajatest.

Korter
— 2 tuba — välja üürida Küsida Waimu t. 2—6.

Tuba
erasissekäiguga ära anda. Telefon korteris. Tatari 6-a—1.

Erasissekäiguga
tuba
välja üürida. Kullasepa tän. 5—1, kella 4—6.

Korter
— 3 tuba, köök. esik, vanniga. päikesepoolne, uues puumajas, remonteerimisest valmimisel, ära anda Reinvaldi tän. 6—7.

Kaasüüriline
võib tulla üksiku naisterahwa juure (naisterahwas). Wanaküla tän. 23—5

Omaette tuba
köögi ja wannitoa kasutamisega välja üürida Narwa mnt. 58—4.

Ametisteija isik võib tulla
kaasüüriliseks
korralikku waikiesse perekonda Uus Kalamaja 14—5.

Tuba
pliidiga üksikule inimesele välja üürida. Küsida Koidu tän. 116—2.

Tööstusruum
või korteriks välja anda poolkeldrikorral Widewiku t. 18—7.

Lihakauplus
suures rajoonis, nõuetele vastav, ära anda. Vabriku tän. 15—14.

Süda 7—5
suur mööblita (ka osaliselt mööbliga) erasissekäiguga waeni kasutamisega tuba ära anda.

Elumuutuse tõttu kiires korras ära anda hästiminev
toiduainete-kauplus
ühes õllemüügiloa ja telefoniga. Soov. kirjal. slt. „39/439".

Ühes majas
2 äriruumi
ära anda ühes laduruumi ja keldritega. Wõib ka üle anda ühes leti ja riiulitega. Näha võib äripäevadel kl. 10—16 Gonsiori tän. 17, telef. 305-06.

Korteripakkumised
NÕMMEL JA MUJAL.

Nõmmel omnib.-peat. lähedal uues majas ära anda soe mugav 4-toaline
korter
ühes tarviliste kõrvalruumidega ja kõigi mugavustega (vesi, vann, elekter). Hind 60 krooni. Teat. slt. „14/814".

Korteriotsimised

Vaikne lasteta riigiteenija perek. vajab 15. veebr. väikest
korterit
Soovitav 1. linnajakku. Palutakse teat. 31. jaanuarini slt. „23/343".

Lasteta abielupaar soovib väikest
tuba
pliidiga. Pakk. slt. „10/370".

2—3-toalist
korterit
kõigi mugavustega võim. moods. majas südalinna lähed. vajab paariliikm. perekond. Ettemaks pikema aja eest võimalik. Pakk. slt. „35/355".

Kellel on ära anda Tallinnas toiduaineteкauplus
hästi käiduvas kohas, ühes jeesoleva kauba ja eluruumidega? Pakk. ilt. „19/339".

Kellel on ära anda
lihakarn
palun teatada slt. „35/435".

Noormees otsib mugavat omaette jisejkäiguga mööblita
tuba
köögi tarvitamisega, soovitaw Tõnismäe ümbruses. Teated hinnaga ilt. „18/298".

Advokaat vajab
4—5-toalist korterit
iidealinnas. Pakk. ilt. „3/403".

Kindlas ametis wanem härra otsib mitte wäga suurt
mööbliga tuba
erasissekäiguga, 1. weebruarist 1. linnajaku, soov. Kalevi, Granitsi või Girgensoni tän. lähedale. Pakk. ühes hinnaga „37/837".

Kindlas ametis härra otsib
korterit
— tuba pliidiga või tuba waheseinaga. Teatada ühes hinnaga ilt. „31/391"

Täiskarske korralik hästimaksja lasteta abielupaar soovib
korterit
— tuba pliidiga või tuba köögi tarvit., kohe või weebruarikuu jooksul. Teat. ilt. „5/485".

Riigiteenistuses meesisik soovib omaette
tuba
Teat. ilt. „1/481".

Haritud riigitcenistuses abielupaar vajab ühe- või kahetoalist
korterit
nüüd või edaspidi. Kirjad slt. „28/468".

Kolmeliikmeline äriteenija perekond soovib 1—2-toalist
korterit
Teat. ühes kuuüüriga kuni 1. veebr. slt. „30/430".

Advokaat vajab iidealinnas
büroo-ruume
Pakk. kirj. ilt. „4/404".

Kaks korralikku tütarlast soovivad erasissekäiguga
tuba
mööblita või vähese mööbliga Pal. teat. kirjalikult slt. „28/428".

Kolmeliikmeline perekond vajab sooja
talvkorterit
Nõmmele (Mahumäe-Hiiu) Teat. ühes hinnaga ilt. „12/412".

Kindlas teenistuses lasteta abielupaar vajab
korterit
tuba ja köök või tuba waheseinaga. Teat. ühes hinnaga ilt. „18/498".

Noor preili soovib
toakaaslaseks
soovitav väike toake, vanema naisterahva või abielupaari juure. Pal. teatada ühes kuuüüriga slt. „13/453".

Müüakse

Müüa suurem hulk
kaalikaid
Agrikultuurkeemia katsejaam Raadimõis, Tartu, telef. 10-67.

Vanas tuntud headuses KOHVI erisegu
TH. KAARMANN RAEKOJA 8

Moodsat mööblit,
nagu: riide- ja puhvetikappe, kirjutus- ja söögilaudu, toole voodeid, tualettpeegleid, öökappe, diivaneid ja tugitoole ning mitmesugust **pruugitud mööblit, õmblus- ja kirjutusmasinaid, jalgrattaid, peegleid, grammofone,** viiuleid, lampe ja **elektriarmatuure, pilte** ja mitmes, muud kaupa. **soovitame soodsate hindadega. T.L. Pandimaja kauplus,** Narva mnt. 18, tel. 306-84

Odavasti müüa
suures valikus stiilseid kristall- ja pronks-
kroonlühtreid, seina- ja laualühtreid
Antikvariaat A Pastarus, Vana Posti t. 7, tel. 445-56

Lehmad
müüa, värskelt lüpsma tulnud ja tulijad. Paldiski mnt. 26—3.

Müüa
söögitoapuhvet,
tammepuust. Hind on odav, ei ole reklaam, on tõeliselt odav. Villardi 32, puutöökoda (Endla tän. alla tulles).

Juhuslikult müüa
kaubaveotõldauto
kandejõud ½ tonni, vähe sõitnud ja täiesti sõidukorras, kohane pagari- või ükskõik mis kauba väljaveoks. Hind pole kallis. Ostjail palun kirj. slt. „11/811".

Puhastverd angoora valged
villajänesed
müüa kas kõik 10 tükki ühes puuridega või üksikult. Teat. slt. „38/358".

Patendiõigus olude sunnil müüa

Leiutis võimaldab lihtsalt, kiiresti ja täpselt töötamise joonestuste kui ka graafika aladel. Realiseerimiseks soodsad võimalused. Kirjad „Päeval." abital. Viljandis „Patent".

Müüa
riietekapid 1—3 uksega, puhvetid, söögi-, sohva- ja raadiolaud, toolid, puuvoodid, tualetid, diivanid. Tellimised ja järelmaks võimalik. Mööblitööstus A. Kluge, Laulupeo 1.

Kummikaupu:

jääkotid
kummipritsid
voolikud
voodialusriided
kindad
soojaveekotid
käsnad
lutud
j. n. e.

A/S. F. O. Treublut
Pikk 18
Tartu m. 2.
Nõmmel, Turu ääres
EN GROS EN DETAIL

Elumuutuse pärast müüa korras daamide
juuksetööstus
Teat. slt. „34/8994".

Müüa tugev
kivimurruvanker
(võib ka osade kaupa müüa) ja üks tegem wedruvanker õhukummidel rataastega. Holsandi tän. 5, ait 18, sepatöökojas.

Kiires korras müüa
keevitusaparaat
terves koosseisus. Kirj. slt. „16/816".

Patareiraadio
müüa, korras, 25 kr., wõrkwasinwõtja 40 kr. Tulika t. 30—5.

Odavasti kõiksugu
mööbleid
tubadeviiji ja ühikult, pikaajalise järelmaksuga. Töö eest käieline waastutus. Tartu mnt. 40.

Müüa soodsa hinnaga juur
kušett
Moosikrantsi 8-b—13. Näha kella 4—6.

Maja
müüa ehituse wõimalusega, kesklinnas. Hind Kr. 14.000 Teateid saab Lennuki tän. 14—1.

Veoauto
müüa, 1-tonnil., kerge kaubaveemudel 1935. aastast, wäga heas korras, läbimud 3400 km. Teat. Paldiski m. 32—10.

Korralikud uued
diivanid
ja pruugitud lapsevoodi müüa odavasti Jmanta t. 53—4.

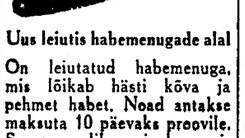

Uus leiutis habemenugade alal
On leiutatud habemenuga, mis lõikab hästi kõva ja pehmet habet. Noad antakse maksuta 10 päevaks proovile. Suures valikus juuksemasinaid, kääre ja Gillette teri leiate
optikaäri Aug. Amos'e
juurest
Pärnu m. 10.
Viru tän. 21.
Pärnu m. 11.
Osak.: Narva, Joala 26; Tartu, Aleksandri 6; Rakvere, Pikk t. 26.

Noor varsti lüpsma tulija suure piimaanniga
lehm müüa
Saue raudteejaamast 2 km. Kanama postijaam. Kaubelda 29. ja 30. jaanuaril.

Veel mõni päev meie väljamüügil
pakume odavasti mitmesuguseid
klaas- ja portselanõusid ja **teisi majatarbeid**
A.-s. D. Mirvitz & P-d
Väike Karja 7, Tartu mnt 13.

Omaniku huvu puhul müüa hea
jahipüss
Näha Sõja t. 27—1.

Odavasti müüa vähetarvitatud
Ströbeli katel
küttepind 15 m., alt köetav. Kirjad slt. „9/369".

Juhuslikult müüa ilus
krunt
Vasalemma aedlinnas, suur. 1000 r.-s., Vaiksel teel jaama lähedal. Ligemaid teateid saab hra Huugilt kohal või Tatari tän. 42—5, Tallinnas.

Kasutage juhust!
Meie äri üleviimise puhul tulevad väljamüügile
klaas- ja portselaan-lauanõud
ning kõik teised
majatarbed
eriti odava hinnaga
A/S. D. Mirwitz & P-d
Estonia pst. 13

Riigi 4. fl.
loterii pileteid
on ära anda Kauna t. 3, toiduainetekaupluses.

Müüa odava hinnaga
diivaneid
kuscheit ja diivanilaudu Liiwalaia 36, töökojas. Näha ka pühapäeval.

Müüa 180—200 munale
haudumismasin
ja kupliga wõõrasema. Näha Liiwalaia tän. 36, sadulsepaiöökojas.

Meesterahva
frakk- ja smokingülikond,
vähe kantud, pikemale kasvule odavasti müüa. Kaasani tän. 17—4, kl. 3—5.

Müüa weel mõned odawad kattega
lapsevankreid
Kr. 20.— alates. „Modern" Viru tän. 2, hoovis.

Kiiresti müüa
ilus talu
suurus 25 ha, Tallinnast 12 km. Teatada 1. veebr. slt. „21/461".

Müüa ühepaariline
Ago-press
Pikk tän. 41, õunakeldris.

Raadio-
lampe, täiesti korras patareivoolule Kr. —.50—3.50, wõrguvoolule Kr. 1.50 — 3.75.
RA-FO, Viru 13.

Müüa jõidukorras
mootorpaat
reisijate- ja kaubaveoks, pikkus 12,22, laius 2,81 meetrit, mootor 14 — 16. Rickström, Jausa p.-ag., pr. 6, Hiiumaal.

Müüa wähe pruugitud
kudumismasin
8. klass. Wajangu, postkast 8, Kõdekülla, pr. Elmet.

Ostetakse

Maja
ostan, wäljamaksuga puhtas rahas 30.000—33.000 kr., peale selle wõib olla pikaajaline wõlg kuni 10.000 kr. Pakk. kirj. ilt. „7/327".

Soovin osta korras
maja
2. wõi 3. linnajaos. Kirjal. ilt. „13/333".

Parima hinnaga ostan
pruugitud riideid, ülikondi, palituid, pesu, saapaid, pandipileteid, õmblusmasinaid, jalgrattaid, mööbleid Tulen kohale. Suur Karja 8—8.

Soovin osta või üürida pärsia vaiba
teljed,
2,5—3 m laiad. Teat. slt. „33/353".

Ostan suurema
maatüki
majaga Tallinna lähedal. Pakk. hinnaga pal. saata slt. „4/324".

Kulda, hõbedat
ja vene peenraha ostan. Voorimehe 4, A. Prant. Tel. 412-39.

Ostja Võrust
ostab Tallinnas ja Nõmmel wanast mööblist alates kuni kõige tühjema pruugitud asjani, ka pöörningul ja keldris wedelevat kolu. Pakk. pakk. kirj. ilt. „31/831"

Kellel on vaja raha?
Perserlane ostab kõiksugu pruugitud ja uusi riideid, saapaid, pesu, õmblusmasinaid jne. (Wiibin Tallinnas 26.—29. jp.). Kirjad ilt. „29/330"

Karskustööd toetavad t
tegelased ja laiad rahva
Seda tõendab muu hulgas ka see, et E
asjadeloterii piletid iga aasta müüakse läbi paa
Käesoleva aasta loterii on **7000-kroonin**
1100 väärtuslikku võitu 2100 krooni väär
tuleb 70.000 piletit à 10 senti. Loosimine on
20. mail 1938. a. E. Karskusliidu ruumes, Tartus, C
Piletite saamiseks palutakse pöörduda Ee
poole Tartus.
Eesti Karskus

PAKKIMISPAB
mitmes wärwis, paksuses ja poogna suu
PABERIST KO
ostate odawasti
„PÄEWALEHE" RAAMATUKA
Tallinna Eesti Kirjas

KUULUTAJAILE TULNUD KIRJAD

26. jaan. sisse tulnud kirjad.

1/1	11	1/9961	1	23/103	5	23/9588	1
1/121	2	1/81	1	23/9903	4	23/8903	9
1/8001	1	2/9522	1	23/23	4	23/9783	1
2/9962	10	2/162	2	23/9943	1	24/104	2
2/82	11	2/122	3	24/8664	2	24/8704	1
2/8882	2	2/992	1	24/8784	1	24/9344	1
3/123	79	3/9883	1	24/8864	8	24/9624	2
3/9683	1	3/83	3	24/9744	1	24/9824	1
4/8884	85	4/9964	7	25/9465	1	25/8905	1
4/9604	2	4/9804	4	25/105	2	25/8865	2
4/9844	1	4/884	1	25/9945	4	25/9345	2
5/5	4	5/85	3	26/146	104	26/66	9
5/9605	2	5/9965	2	26/8866	2	26/106	5
5/8885	3	5/9964	1	26/8906	7	26/61	1
6/86	4	6/126	25	26/148	3	26/9566	1
6/9966	3	6/9846	1	27/9707	1	27/9947	3
6/86	2	7/9727	2	27/9507	2	27/9907	4
7/7	1	7/9487	1	27/9867	2	27/9987	1
7/8807	1	7/6	1	27/27	3	28/8908	31
7/8328	1	8/8768	1	28/28	11	28/9948	7
8/9528	1	8/9928	1	28/9908	6	28/9188	1
9/129	3	9/8609	1	28/9628	1	28/9808	1
9/9969	14	9/49	15	28/108	1	28/148	1
9/9489	1	9/9649	1	28/146	1	29/9749	1
9/8009	1	10/9570	1	29/29	3	29/9989	7
10/10	15	10/9850	3	29/9707	1	29/9949	6
10/9610	1	10/9730	1	29/8869	1	29/8905	1
11/9971	8	11/11	2	30/8790	1	30/70	8
11/51	15	11/91	2	30/9510	2	30/9990	2
11/8891	1	12/9852	2	30/9550	1	30/9950	1
12/132	3	12/9732	1	31/9311	1	31/123	1
12/12	1	12/9972	6	31/9991	1	32/72	10
12/9692	1	12/4	1	32/8832	1	32/8432	1
12/92	3	13/9733	1	32/8872	1	32/9352	1
13/13	1	13/8493	1	32/9992	1	32/112	2
13/93	2	14/14	8	32/32	1	32/9592	1
14/8734	2	14/54	3	33/9873	3	33/33	9
14/8334	1	14/9694	2	33/9753	3	33/8473	1
15/95	6	15/55	4	34/34	3	34/9994	8
15/8735	1	15/8775	1	34/9794	2	34/8874	2
16/136	4	16/9696	1	34/9834	1	34/994	1
16/8616	1	16/7616	1	34/9514	1	35/155	12
16/56	1	16/8896	2	35/115	11	35/9875	1
16/9538	1	17/137	3	35/8875	3	36/9916	1
17/8897	1	17/8857	1	36/9996	6	36/8836	1
18/138	3	18/9578	2	37/9917	3	37/37	10
18/9938	1	18/8778	1	37/9797	2	37/9277	1
18/18	2	19/139	2	37/8877	1	38/8678	3
19/9939	2	19/6959	6	38/9998	4	39/9949	1
19/99	11	20/100	4	39/8879	11	39/9999	1
20/9500	1	20/20	5	39/9959	7	39/79	3
20/70	1	20/9620	2	40/8880	6	40/120	4
20/8660	1	20/9980	1	40/9680	1	40/9840	1
21/9981	15	21/61	5	A. 554	1	A. 595	1
21/9701	4	21/8762	1	B. 287	3	B. 286	1
21/9221	1	21/261	1	M. 1387	1	M. 1359	1
21/1181	1	21/6461	1	R. 1189	5	R. 1177	2
22/8702	2	22/9782	2				
22/62	5	22/7782	1				

Kokku 991 kirja.

Vajatakse head
kitsepiima
Lühikejalg 9—2. E. Nuhkat.

Raadio-
aparaadi soovin osta. Ilos anda tüüp, aasta, lampide arv, hind ja praegune seisukord. Pakk. ilt. „M 1416"

Briljante, kuld-, hõbe-, antiikasju
ostab kõrge hinnaga
L. Krasnokutsky ja poeg
Kuninga tän 6. telef 431-59.

Kellel on müüa Tallinna ümbruse r.-jaamade lähedal 2—3 ha
haritud maad
teat. ühes hinnaga ilt. „22/422".

Tähelepanu! Juhus!
Ostan igasuguseid meeste kantud üliriideid ja ülikondi ajakohase hinnaga. Tulen toju ööma. Kirjad ilt. „17/497".

Soovin osta puhtas vahas wäljamaksuga
veoauto
1936.—1937. a. mudel ühes järelwankriga. Kandejõud 3—6 tonni. Pakkumised saata Põltsamaa, Lustiwere, Warter.

Mitmesugust

Kaks üksikut noort ürtarlast soovivad
tutvust
bärradega hea jõbra leidmiseks. Aina, Emmi. Kirj. ilt. „21/341".

30-a. pagariäri omanik soovib rõõsit
tutvust-kirjavahetust
22—28-a. prl., kes omab ka weidi kapitali ja kellel on huvi äri wastu. Kirjad ilt. „33/8093".

Mehed
iundmatud, kes olete korralikud, tunnume kirjateel. Oleme kolm nukrat neidu, soovime leida tõsist sõpra maalt, merelt ja linnast. Kirjad ilt. kuni 10. weebruarini ilt. „17/417" (Ingrid 32, Liia 25, Helgi 40).

Lp. rikkad prouad ja härrad, kes teist oleks nii hea ja laenaks raskustes olevale noormehele pikemaks ajaks
50 krooni?
Oleksin väga tänaulik. Kirj. slt. „16/456".

Korralik kodune riigiteenist. seisev 25-a. proua soovib
ühist mugavat kodu
intellig. karske muusik. armast. 30—50-a. härraga. Tõsiselt suhtujaid palut. teat. slt. „40/320".

Üksik keskealine ausa proua soovib
tutvust
ausa 50-a. mehega. Meeldivuse korral abiellub. Kirj. ilt. „21/821".

Soovitakse kohe
1000—3000 kr. laenu
hea maja obligatsiooni kindlustusel. Pakk. kirj. ilt. „21/881".

TRÜKIKODA
KÜITEKODA TSINKO- JA LITOGRAAFIA
valmistavad kõige kiiremalt ja maitserikkamalt igasuguseid aksidents-, raamatu-, kiri-, offset- ja rotatsioonitrükitöid, kliiseid ja raamatukõiteteid
Tallinna Eesti Kirjast.-Ühisus
Tallinn, Pikk tän. 2, telefon 428-83.